

การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง
สามเณรสังกัจจาย ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

COMIC BOOK DEVELOPMENT FOR MORAL AND ETHICS
ENHANCEMENT ACCORDING TO SANKICCA SAMANERA STORY
UNDER THE BUDDHIST SUBJECT OF THE 3RD GRADE PRIMARY
SCHOOL, CHANSAMOSORN SCHOOL, DUSIT DISTRICT, BANGKOK.

พระมหาสมควร สุวณฺโณ (คัมภีร์สุวรรณ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง
สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
โรงเรียนวัดจันทรมุขมณฑลเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

พระมหาสมควร สุวณฺโณ (คัมภีร์สุวรรณ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Comic Book Development for Moral and Ethics Enhancement
according to Saṅkicca Samanera Story under the Buddhist
subject of the 3RD Grade Primary School, Chansamosorn
School, Dusit District, Bangkok.

Phramaha Somkuan Suvaṇṇo (Kumsuwan)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Teaching Social Studies)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E .2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจาย ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.สิน งามประโคน)

กิจกรรมการ

(ผศ. ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา)

กรรมการ

(รศ. ดร.สมชัย ศรีนอก)

กรรมการ

(ผศ. ดร.ชวาล ศิริวัฒน์)

กรรมการ

(ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ)

คณะกรรมาการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ. ดร.สมชัย ศรีนอก

ประธานกรรมการ

ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

พระมหาสมทวง ล้วนกัน

(พระมหาสมควร สุวณฺโณ)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร
- ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์** : พระมหาสมควร สุวณโณ คัมสุวรรณ
- ชื่อปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :**
- : รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก พธ.บ (ภาษาอังกฤษ), พธ.ม (พระพุทธศาสนา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
 - : ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ พธ.บ. (สังคมศึกษา), M.A. (Linguistics), Ph.D. Social Science, (Buddhist Studies.)
- วันที่สำเร็จการศึกษา** : ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประสิทธิภาพ ๘๐ / ๘๐ ๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ๓. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เรื่องสามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. การหาประสิทธิภาพและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวของพระพุทธเจ้า เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๒๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หนังสือการ์ตูน แบบวัดความพึงพอใจของหนังสือการ์ตูน วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที.

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๔ แผนการสอน ดังนี้

แผนที่ ๑. กำเนิดสังกัจจะ ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง พบว่าระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔๙.๖๐ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๔.๑

แผนที่ ๒. เหตุการณ์ในป่า ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง พบว่าระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๔๙.๖๓ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๓.๘๗

แผนที่ ๓. โจรกลับใจ ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๕๐ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๔

แผนที่ ๔. พาไปหาพระพุทธเจ้า ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง รวม ๔ ชั่วโมง พบว่ามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ ๕๑ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๔.๓๖

Thesis Title : Comic Book Development for Moral and Ethics Enhancement according to Saṅkicca Samanera Story under the Buddhist subject of the 3RD Grade Primary School, Chansamosorn School, Dusit District, Bangkok.

Researcher : Phramaha Somkurn Suvaṇṇo (Kumsuwan)

Degree : Master of Arts (Teaching Social Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Assoc.Prof. Dr. Somchai Srinok. B.A. (English Teaching).

M.A. (Buddhist Studies). Ph.D.,(Buddhist Studies).

: Dr. Niwes Wongsuwan B.A. (Teaching Social Studies),

M.A. (Linguistics), Ph.D. Social Science, (Buddhist Studies.)

Date of Graduation : February 10, 2019

Abstract

The purposes of this were experimental research. The main objectives were as 1. to develop Comic Book Development for Moral and Ethics Enhancement according to Saṅkicca Samanera Story under the Buddhist subject of the 3RD Primary School, Chansamosorn School, Dusit District, Bangkok. as efficiency 80/80. 2. to study satisfaction of learners with Comic Book Development for Moral and Ethics Enhancement according to Saṅkicca Samanera Story and 3. to study learners' achievement about Saṅkicca Samanera Story under the Buddhist subject of the 3RD Primary School, Chansamosorn School, Dusit District, Bangkok. An efficiency measuring and satisfying students with comic book for moral and ethics Buddhist subject disciples about Saṅkicca Samanera by using comic book for moral and ethics self-taught for the 3RD Primary School, Chansamosorn School. The sampling groups for this research were students from the 3RD Primary School, Chansamosorn School second semester academic year 2018 number 30 persons. Tools for research were comic book for moral

and ethics about Saṅkicca Samanera by using comic book for moral and ethics self-taught. The test for achievement after was using comic book. The test for satisfying was comic book. The statistics for research as namely, average ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and (T-test).

Result had found that

The development of Comic Book for Moral and Ethics Enhancement about Saṅkicca Samanera in the course of Buddhism by using comic book for moral and ethics self-taught of the 3RD Primary School, number 4 plans, namely.

Planning 1. The birth of Saṅkicca was used 1 hour for studying then found that for mean average ($\bar{X}$) as 49.60, standard deviation (S.D.) as 4.1.

Planning 2. The events in jungle was used 1 hour for studying then found that for mean average ($\bar{X}$) as 49.63, standard deviation (S.D.) as 3.87.

Planning 3. The bandit was used 1 hour for studying then found that for mean average ($\bar{X}$) as 50, standard deviation (S.D.) as 4.

Planning 4. Buddha meeting was used 1 hour for studying included 4 hours and then found that for mean average ($\bar{X}$) as 51, standard deviation (S.D.) as 4.36.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนोक ประธานกรรมการ และ ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนทุกขั้นตอนจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขออนุโมทนาแต่ครูชบาบุญ ศรีรัตนภรณ์ ครูชำนาญการพิเศษ ครูศมาภรณ์ มุกดา ครูชำนาญการพิเศษ ครูจตุพร สุขศรีสวัสดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดจันทรมุสรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขออนุโมทนาผู้บริหารสถานศึกษาและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมุสรี ที่ให้ความสะดวกและร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เป็นอย่างดี และขออนุโมทนาขอบคุณคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ซึ่งประกอบด้วย รศ.ดร.สิน งามประโคน ประธานกรรมการ ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร.สมชัย ศรีนोक กรรมการ ผศ.ดร.ชาวล ศิริวัฒน์ กรรมการ และดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ กรรมการ ชี้แนะและปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ดีขึ้น

ตลอดเวลาของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ การสนับสนุนและกำลังใจอย่างดีจากบุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมรุ่น และเพื่อนในที่ทำงาน จนสำเร็จการศึกษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องสักการบูชาแด่ พระคุณของบิดา มารดา บุรพจารย์ ผู้ประสาทวิชาและผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

พระมหาสมควร สุวณฺโณ (คัมสุวรรณ)

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก ประธานกรรมการ และ ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนทุกขั้นตอนจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขออนุโมทนาแต่ครูชบาบุญ ศรีรัตนภรณ์ ครูชำนาญการพิเศษ ครูศมาภรณ์ มุกดา ครูชำนาญการพิเศษ ครูจตุพร สุขศรีสวัสดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขออนุโมทนาผู้บริหารสถานศึกษาและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร ที่ให้ความสะดวกและร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เป็นอย่างดี

ตลอดเวลาของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ การสนับสนุนและกำลังใจอย่างดีจากบุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมรุ่น และเพื่อนในที่ทำงาน จนสำเร็จการศึกษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องสักการบูชาแด่ พระคุณของบิดา มารดา บุรพาจารย์ ผู้ประสาวิชาและผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

พระมหาสมควร สุวณฺโณ (คัมสุวรรณ)

..... ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญแผนภาพ	ณ
คำอธิบายสัญลักษณ์อักษรย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ สมมุติฐานการวิจัย	๔
๑.๕ ขอบเขตการวิจัยการวิจัย	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	๘
๒.๒ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๒
๒.๓ หนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๑๖
๒.๔ ประวัติพุทธสาวก สามเณรสังกัจจาย	๑๙
๒.๕ คุณธรรม จริยธรรม	๒๕
๒.๖ วิชาพระพุทธศาสนา	๒๗
๒.๗ การพัฒนาหนังสือการตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๓๓
๒.๘ สื่อการเรียนการสอนด้วยหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๓๖
๒.๙ การหาประสิทธิภาพของหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๓๘
๒.๑๐ ความพึงพอใจ	๓๙
๒.๑๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๒
๒.๑๒ ประวัติโรงเรียนวัดจันทรมงคล	๕๐
๒.๑๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๓
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๔
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๕
๓.๓ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย	๕๕
๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๗

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

๔.๑	สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๒
๔.๒	ขั้นตอนการทดลองนวัตกรรม	๖๓
๔.๓	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๗๖

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

๕.๑	สรุปผล	๗๗
๕.๒	อภิปรายผล	๗๘
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๘๐

บรรณานุกรม

๘๒

ภาคผนวก

๘๔

ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องเครื่องมือ	๘๕
ข	หนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ	๘๗
ค	หนังสือติดต่อหน่วยงานราชการ เพื่อขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัย(try out)	๑๐๓
ง	ตารางแสดงคุณภาพเครื่องมือ	๑๐๕
จ	แบบประเมินความพึงพอใจ	๑๓๓
ฉ	แผนบทเรียนหนังสือการ์ตูน	๑๔๐
ช	สื่อหนังสือการ์ตูนสิ่งที่จะสามเณร	๑๗๓
ซ	แบบฝึกหัด	๑๘๔

ประวัติผู้วิจัย

๑๘๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔.๑	แสดงการออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หนังสือการ์ตูน	๖๙
๔.๒	การแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก ง่าย และอำนาจจำแนก	๗๑
๔.๓	แสดงการรายงานผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังเรียน	๗๒
๔.๔	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบวัดความพึงพอใจ	๗๓
๔.๕	แสดงรายการผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบวัดความพึงพอใจ	๗๓
๔.๖	แสดงร้อยละของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหนังสือ	๗๔
๔.๗	แสดงร้อยละของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	๗๕

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

- ๑. ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ
- ๒. ประวัติโรงเรียนวัดจันทรมุข
- ๓. กรอบแนวคิดทางการวิจัย

๕๐

๕๓

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การอ้างอิงพระไตรปิฎกจะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น วิ.ม. (ไทย) ๖/๑๖/๔๗ หมายถึง วินัยปิฎก มหาวรรค ภาษาไทย เล่ม ๖ ข้อ ๑๖ หน้า ๔๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ ดังนี้

คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

		พระวินัยปิฎก		
คำย่อ		ชื่อคัมภีร์		ภาษา
วิ.ม.	(ไทย) = วินัยปิฎก	มหารวรรค		ภาษาไทย
		พระสุตตันตปิฎก		
คำย่อ		ชื่อคัมภีร์		ภาษา
ที.ม.	(ไทย), = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหารวรรค	ภาษาไทย
ที.ปา.	(ไทย) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎิกวรรค	ภาษาไทย
ม.ม.	(ไทย), = สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปณณาสก์	ภาษาไทย
ส.ม.	(ไทย) = สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาราวรรค	ภาษาไทย
อง.ปญจก.	(ไทย) = สุตตันตปิฎก	อังกุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	ภาษาไทย
ขุ.ป.	(ไทย) = สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฎิสัมภิทามวรรค	ภาษาไทย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

หนังสือ เป็นสิ่งพิมพ์ที่เกิดจากองค์ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ สติปัญญา และความฉลาดรอบรู้ ของมนุษย์ หนังสือจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์กับชีวิตมาก เพราะมนุษย์ต้องการแสวงหาคำตอบที่ตนอยากรู้ อยากรู้เห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ชักถาม และเดินทาง เป็นต้น แต่วิธีที่มนุษย์จะแสวงหาคำตอบได้ดีที่สุด และสะดวกที่สุด คือ การแสวงหาคำตอบจากหนังสือ ดังนั้นหนังสือจึงเป็นแหล่งอ้างอิงที่ดีที่สุด^๑

สื่อการ์ตูนโดยเฉพาะนิยายภาพที่มีคุณภาพ มีศักยภาพในการพัฒนา สมองและการอ่านสามารถรับใช้สังคมในสังคมยุคที่วัฒนธรรมการดู (visual culture) ส่งผลต่อการอ่านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การที่เยาวชนในชาติจะเข้าถึง นิยายภาพที่มีคุณภาพได้ ต้องเกิดจากความร่วมมือของหลายฝ่าย โดยเฉพาะ ภาครัฐที่จะส่งเสริมงานวิจัยที่จะสร้างความรับรู้ของคนทั่วไปถึงประโยชน์ของ การ์ตูน การส่งเสริมด้านงบประมาณและการให้ความรู้แก่บรรณารักษ์และ นักสารสนเทศซึ่งเป็นผู้คัดกรองหนังสือเข้าห้องสมุด ในส่วนของภาคเอกชน หากมีแรงกระตุ้นด้านการซื้อจากภาครัฐจะส่งผลต่อการพัฒนาของการ์ตูนไทย ที่มีคุณภาพสำหรับเยาวชน เพราะนักเขียนการ์ตูนไทยนั้นอยู่ในช่วงพัฒนาฝีมือเพื่อตอบรับกับการฟื้นตัวของความนิยมการ์ตูนในเชิงวิชาการในปัจจุบัน ทั้งนี้ ภาครัฐสามารถให้การช่วยเหลือได้ในการพัฒนาบุคลากรเหล่านี้เพื่อให้เขียน การ์ตูนที่มีคุณภาพประเภทต่างๆ เพื่อดึงดูดใจให้เด็กอ่าน จนสามารถสร้าง แรงบันดาลใจ จินตนาการในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านที่ยั่งยืนในเยาวชนไทย ได้อย่างแท้จริง

คุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญต่อสังคมประเทศชาติ เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์ไม่เบียดเบียนหรือทำลายซึ่งกันและกัน และส่งเสริมให้มนุษย์มีจิตใจที่ดีงาม มีความรักความสามัคคีความเมตตา เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นคุณธรรม จริยธรรม เป็นความดีที่พึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อสังคมเพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม บุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

^๑ หนังสือ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;

ของสังคม ถ้าสังคมใดมีคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้สังคมนั้นพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้าม ถ้าในสังคมขาดคุณธรรม จริยธรรมจะมีผลต่อการพัฒนาการของเด็ก^๒ การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลนั้น ต้องเริ่มสร้างตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กในวัยนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศชาติต่อไป โดยสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาจริยธรรมมีด้วยกันหลายสถาบัน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน

หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกิจจะ อรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท^๓ ฉะนั้นหนังสือการ์ตูน เรื่องสามเณรสังกิจจะ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีบทบาทในการนำเสนอความรู้ด้วยภาพที่มีลักษณะพิเศษ สำหรับคำบรรยายหรือตัวหนังสือในหน้าหนังสือแบบนี้จะยังคงวางอยู่บนพื้นฐานที่เหมาะสมของหน้าหนังสือ^๔ กล่าว่า ‘รูปแบบของหนังสือการ์ตูนเป็นจุดเด่นที่ทำให้เด็กสนใจ โดยเฉพาะการสื่อความหมายด้วยภาพ แม้แต่เด็กที่ยังอ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถลำดับเรื่องได้จากภาพ’รวมทั้งจินตนา ยังได้กล่าวถึงหนังสือการ์ตูนไว้ดังนี้ ‘มีคำพูดอยู่ประโยคหนึ่ง ที่คนในวงการหนังสือสำหรับเด็กยอมรับ คือ การ์ตูนอยู่คู่กับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการ์ตูนทีวี การ์ตูนภาพยนตร์และหนังสือการ์ตูน ทั้งที่อยู่ในรูปแบบหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารและการ์ตูนเล่ม ล้วนแล้วแต่ได้รับอย่างปรีดีเปรมจากผู้ผู้อ่านในวัยเยาว์ทั้งสิ้น และล่าสุดญี่ปุ่นได้พัฒนารูปแบบการ์ตูนและใช้เทคนิคหลายอย่างที่จะผันแปรการ์ตูนให้เป็นสื่อความรู้ เช่นเดียวกับหนังสือเรียนและหนังสือตำราวิชาการสูง ๆ ทั้งหลายไปแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ การ์ตูนจึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษามากโดยเฉพาะเมื่อการ์ตูนได้ถูกนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งในโรงเรียน ดังนั้น สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือการ์ตูนภาพสามมิตินี้ เป็นสื่อที่มีต้นทุนในการผลิตไม่สูงมากนัก อีกทั้งเป็นสื่อที่ใช้ได้สะดวกทุกสถานที่เก็บรักษาง่าย มีอายุการใช้งานได้นาน และเป็นสื่อที่ช่วยพัฒนาทักษะในการอ่าน รวมทั้งยังช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กอีกด้วย

สามเณรสังกิจจะอายุเพียง ๗ ขวบเพียงรูปเดียวก็สามารถช่วยให้พระภิกษุทั้ง ๓๐ รูปรอดพ้นจากความตาย และยังสร้างศรัทธาให้กับพวกโจรทั้ง ๕๐๐ คนได้มาบวชในพระพุทธศาสนา ดังนั้นการที่มีผู้บวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา ถึงแม้ว่าอายุน้อยก็ตาม แต่หากเปี่ยมล้นไปด้วยคุณธรรมอันสูงส่งแล้วก็สามารถขึ้นาสีงที่ดีๆ ให้สังคมตลอดจนมวลมนุษยชาติได้ แม้เป็นเพียงเด็กเล็กๆ ก็สามารถทำโลกนี้ให้สว่างไสวได้ พระบรมศาสดาเคยตรัสสอนแก่พระเจ้าปเสนทิโกศล ถึงสิ่งเล็กน้อย ๔ ประการที่ไม่ควรจะไปดูถูกดูแคลน ซึ่งก็คือ

^๒ (เพ็ญแข พุ่มพิมล. ๒๕๔๕: ๒) , หนังสือ, กิจกรรมกลุ่มเพื่อการพัฒนาสำหรับครู,

^๓ อรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท สหสสวรรคที่ ๘ เรื่องสังกิจจะสามเณร, เล่ม ๒ หน้า ๙ / ๑๔, พระไตรปิฎกมหา วิถถาร ๕,๐๐๐ กัณฐ์กัณฐ์ที่ ๑๑๗ คัมภีร์ขุททกนิกาย พระธรรมบทว่าด้วยเรื่อง สังกิจจะสามเณร, <http://www.84000.org/tipitaka/attha/attha.php?b=25&i=18&p=9> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑/๑๐/๖๑

^๔ พหัย, ๒๕๒๙: ๑๔ การสร้างหนังสืออ่านเสริมภาพการ์ตูนนิทานเสริมคุณธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

(๑) งู แม้วัวเล็ก ก็อาจมีพิษกัดถึงตายได้

(๒) ไฟ แม้เพียงไม้ขีดก้านเดียวก็เผาผลาญให้วอดวายได้

(๓) ยุวกษัตริย์ แม้ยังไม่บรรลุนิติภาวะแต่ก็มีพระราชอำนาจปกครองตัดสินคนทั้งประเทศได้

(๔) ภูเขาใหม่หรือสามเณรน้อย แม้บวชเพียงวันเดียวก็อาจเป็นพระอริยเจ้าได้

พระพุทธศาสนานอกจากจะเป็นศาสนาประจำชาติไทย และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย แล้วพระพุทธศาสนายังเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทยอีกด้วย จะเห็นได้จากวิถีชีวิตของคนไทย ที่ผูกพันอยู่กับพระพุทธศาสนา ความคิดและกิจกรรมทุกด้านของชาติไทยล้วนผสมผสานอยู่ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมจิตชีวิตจิตใจและลักษณะนิสัยของคนไทย ให้เป็นผู้ที่มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงความเป็นมิตร ยินดีในการให้แบ่งปันให้ความช่วยเหลือ เป็นคนมีน้ำใจ อันเป็นลักษณะเด่นชัดที่ชนต่างชาติประทับใจ และตั้งสมญานามเมืองไทยว่า “สยามเมืองยิ้ม”

ดังนั้นผู้วิจัยสร้างนวัตกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนวัตกรรมที่ผู้วิจัยเลือกใช้ คือหนังสือการ์ตูนเรื่อง สามเณรสังกัจจะ จุดประสงค์ของการสร้างบทเรียนการ์ตูนเพราะมีแนวคิดว่าการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ควรนำสิ่งที่เด็กชอบมาเป็นสื่อในการถ่ายทอดเนื้อหา ซึ่งจากรายงานการวิจัยของกรมวิชาการ พบว่า หนังสือที่เด็กชั้นประถมศึกษาชอบมากที่สุดคือหนังสือการ์ตูน การ์ตูนเป็นสื่อที่ดึงดูดใจให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหาสาระได้อย่างจดจ่อ สร้างความสนุกสนานแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรับรู้เรื่องราวและจดจำได้อย่างแม่นยำ ผู้วิจัยจึงคาดหวังที่จะให้หนังสือประกอบการ์ตูน เรื่องสามเณรสังกัจจะ ช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ของโรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑. เพื่อพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประสิทธิภาพ ๘๐ / ๘๐

๑.๒.๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหนังสือการ์ตูนส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ

๑.๒.๓. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เรื่องสามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ

ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๓ ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐ / ๘๐

๑.๓.๒ ความพึงพอใจหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ วิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๑ โรงเรียนวัดจันทรมโสธร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สูงกว่าระดับเกณฑ์ดี

๑.๓.๓ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เรื่อง สามเณรสังกัจจะ วิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ /๑ โรงเรียนวัดจันทรมโสธร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

๑.๔.๑. ประสิทธิภาพระหว่างเรียนกับหลังเรียนหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๓ เกณฑ์ ๘๐/๘๐

๑.๔.๒. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโสธร เขตดุสิต กรุงเทพมหานครต่อหนังสือส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไป

๑.๔.๓. ผลสัมฤทธิ์จากหนังสือการ์ตูนส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโสธร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

๑.๕ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ ประวัติพุทธสาวก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๕.๑ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโสธร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๒ ห้อง รวมนักเรียน ๔๘ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ห้อง ๓ / ๒ จำนวน ๒๔ คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย

๑.๕.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ ^๕

^๕ จำเนียร ทรงกฤษ, ชีวประวัติสามเณร, (กรุงเทพมหานคร ; มูลนิธิพูนวล – แม่พัว ทรงกฤษ, ๒๕๕๐)

ซึ่งเริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงก่อนบวชและรวมไปถึงการบรรลุนิติภาวะ เหตุของการอยู่ในป่ากับพระภิกษุ ๓๐ รูป จนทำให้โจรป่ากลับใจและบวชเป็นสามเณร ๕๐๐ รูป และได้พาสามเณร ๕๐๐ รูป ไปพบพระพุทธเจ้าและพระองค์ทรงแสดงธรรมแก่สามเณร ๕๐๐ รูปจนบรรลุนิติภาวะ

๑.๕.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๕.๓.๑ ตัวแปรต้น

หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑.๕.๓.๒ ตัวแปรตาม

ประสิทธิภาพหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เกณฑ์ ๘๐/๘๐

ความพึงพอใจหนังสือการ์ตูนคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ของนักเรียนชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเรื่องสามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

๑.๕.๔ ขอบเขตระยะเวลา

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ /๒ โรงเรียนวัดจันทรมิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง เดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

๑.๖.๑ หนังสือการ์ตูน หมายถึง หนังสือการ์ตูน ที่เป็นหนังสือที่ตีพิมพ์ภาพและคำพูดประกอบ บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ตามเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้น มีทั้งที่อ้างอิงจากความจริง และเกิดจากความคิดของนักวาดการ์ตูน หรือนักแต่งการ์ตูน เป็นผู้วางเอาไว้ สำหรับการ์ตูนญี่ปุ่นอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “มังงะ”

๑.๖.๒ การ์ตูน คือ ภาพวาดการ์ตูนของสามเณรสังกัจจะ ในสาระสาวกของพระพุทธเจ้าตามในปรากฏในพระธรรมบทและพระไตรปิฎก ที่แสดงออกมาตามประวัติสังกัจจะสามเณร หรือทั้งนี้อาจเกินเลยไปจากความเป็นจริง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ หรือแสดงแนวคิดต่างๆ

๑.๖.๓ พุทธสาวก คือ สาวกของพระพุทธเจ้าซึ่งได้บรรลุนิติภาวะและมีชีวิตอยู่ในช่วงที่พระพุทธเจ้าทรงมีพระชนม์อยู่ ประวัติของบุคคลเหล่านี้มาศึกษาและนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของเราเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่อง สามเณรสังกัจจะ

๑.๖.๔ คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษา หมายถึง การรับรู้ของเด็กเกี่ยวกับข้อที่พึงปฏิบัติและเป็นที่ยอมรับของสังคมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๒ ด้าน ดังนี้

(๑) จริยธรรมด้านการพูด หมายถึง การพูดไพเราะ กับพูดไม่โกหก

(๑.๑) การพูดไพเราะ หมายถึง การใช้วาจาที่สุภาพ อ่อนหวานกับเพื่อน ผู้ใหญ่และบุคคลอื่นๆ

(๑.๒) การพูดไม่โกหก หมายถึง การพูดไม่ให้ร้ายป้ายสีกับผู้อื่น พูดความจริง

(๒) จริยธรรมด้านการกระทำ หมายถึง ไม่ก้าวร้าวกับการช่วยเหลือผู้อื่น

(๒.๑) การไม่ก้าวร้าว หมายถึง การไม่ละเมิด หรือไม่ล่วงเกินผู้อื่นทั้งโดยการพูดและการกระทำให้ได้รับความเดือดร้อน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่ไม่ละเมิดหรือไม่ล่วงเกินทั้งการพูดและการกระทำให้ได้รับความเดือดร้อน

(๒.๒) การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง การแสดงความมีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือและแบ่งปันให้กับผู้อื่น

๑.๖.๕ การพัฒนาจริยธรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านการรับรู้ คุณธรรม จริยธรรมของเด็กด้านการพูดและการกระทำ ซึ่งประเมินโดยแบบทดสอบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐม

๑.๖.๖ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ ๓ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ด้วยหนังสือการ์ตูน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นสอบแบบปรนัย ชนิด ๔ ตัวเลือกจำนวน ๒๐ ข้อ

๑.๖.๗ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลซึ่งได้เรียนรู้จากชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

๑.๖.๘ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกความพอใจ ชอบใจหรือไม่ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนแสดงออกต่อชุดกิจกรรมวิชาพระพุทธศาสนาเรื่องเบญจศีลโดยใช้นิทานชาดกและทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ ๓ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านการวัด ประเมินผล

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๑.๗.๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีสื่อหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า

๑.๗.๒. ครูมีสื่อหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า

๑.๗.๓. สถานศึกษามีสื่อหนังสือการตุนคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกิจจะ วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประวัติพุทธสาวก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมอสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

๒.๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

๒.๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๒.๓. หนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๒.๔. ประวัติพุทธสาวก สามเณรสังกิจจะ

๒.๕. คุณธรรม จริยธรรม

๒.๖. วิชาพระพุทธศาสนา

๒.๗. การพัฒนาหนังสือการตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๒.๘. สื่อการเรียนการสอนด้วยหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๒.๙. การหาประสิทธิภาพของหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๒.๑๐. ความพึงพอใจ

๒.๑๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑๒ ประวัติโรงเรียนวัดจันทรมอสร

๒.๑๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ^๑

^๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๔๒. ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลที่ ๑๐. หน้า ๒, ๘-๙.

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึง ประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการ เทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพ ทางการศึกษา

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและ

ประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“ผู้สอน” หมายความว่า ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของทั้งของรัฐและเอกชน

“คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(๑) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชนชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(๓) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(๔) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(๕) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา ๒๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา ๒๕ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๖ ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา ๒๘ หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา ๑๐ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา ๒๙ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์การชุมชน องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบัน สังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการ จัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร รวมทั้งรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา ๓๐ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา^๒ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๒.๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษา ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

๒.๒.๑ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบน พื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

๒) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่าง เสมอภาค และมีคุณภาพ

๓) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด- การศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

^๒ อ้างแล้ว

๔) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

๕) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

๓) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

๔) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สาเหตุที่ต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

สิ่งที่เรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับ

บริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าสาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมซึ่งเป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในการพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ต่อไป

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรง รักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปร และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด

การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๓ หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

การจัดทำหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะเป็นสื่อให้เด็ก และเยาวชนหันมาสนใจในหลักคำสอน ทางศาสนา และนำไปเป็นตัวอย่างในการประพฤติปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันได้อย่างดีอีกทางหนึ่งดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดพิมพ์หนังสือการ์ตูนธรรมะ เรื่อง “สามเณรสังกิจจะ” ซึ่งมีข้อคิดเห็นที่เป็นหลักธรรม คือ ความเมตตา ความอดทนอดกลั้น และขยันหมั่นทำความดีอย่างไม่ย่อท้อ ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค จนประสบความสำเร็จ สามารถบรรลุเป็นพระอรหันต์ จึงได้นำเนื้อหามาวาดเป็นภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความบันเทิงในเชิงสร้างสรรค์ สนุกสนานและได้รับความรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจากหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แล้วนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

การ์ตูนไทย

ส่วนพัฒนาการของการ์ตูนไทยนั้น^๓ ก็เริ่มมาจากการวาดบนกำแพงตามวัดต่างๆ หลังจากที่ได้ไทยเรา เริ่มพัฒนาประเทศให้เข้ากับวัฒนธรรมตะวันตกนั่นเอง การ์ตูนไทยก็เริ่มมีบทบาทที่เป็นรูปภาพประกอบเนื้อเรื่องในนิยาย หรือเรียกอีกอย่างก็คือ นิยายภาพ โดยเฉพาะการ์ตูนการเมือง

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ถือเป็นยุคเฟื่องฟูของหนังสือการ์ตูนไทย มีการตีพิมพ์รวมเล่มจากหนังสือพิมพ์ และ วารสาร โดยมี เหม เวชกร และ จุก เปี่ยมสกุล เป็นนักเขียนที่ขึ้นชื่อในสมัยนั้น

^๓ <http://en.wikipedia.org> คอลัมน์ Legend of Animation จาก นิตยสาร @anime ฉบับที่ ๑๑ "การ์ตูนไทยสายพันธุ์ใหม่" ผู้จัดการออนไลน์ วันที่ ๑๑/๕/๔๗

หลังจากนั้นก็มีภารกิจเป็นการตูนเล่มละบาท ซึ่งเป็นแนวสยองขวัญ ตามด้วย การตูนแก่นั่นตลกอย่าง ขายหัวเราะ มหาสนุก หนูจำ และ เบปี้ ที่ยังคงขายดีจนถึงปัจจุบัน

ส่วนการ์ตูนไทยตามแบบสไตล์การ์ตูนญี่ปุ่นนั้น ก็เพิ่งจะตื่นตัวไปไม่กี่สิบปี โดยจุดเริ่มต้นมาจากนิตยสารไทยคอมิค ของสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ และจากจุดนี้เองก็ทำให้การ์ตูนไทยที่ทำท่าจะผีเข้าผีออกก็เริ่มเป็นที่ยอมรับของคนอ่านมากขึ้น ในสไตล์ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การตูนแปลงจากวรรณคดี บุคคลสำคัญ Joe-theSeacret Agent มีด ๑๓ การตูนเสนอมุมมองใหม่ๆ อย่าง HeShelt นายหัวแดงโม รวมไปถึง การตูนดัดแปลงจากพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนกและคุณทองแดง

ความรู้และการเรียนรู้ตามทฤษฎีหนังสือการ์ตูนคุณธรรม จริยธรรม

วารสารทางการศึกษา The Reading Teacher^๔ ได้ตีพิมพ์บทความที่สนับสนุนการใช้หนังสือการ์ตูนว่า “หนังสือการ์ตูนมีอำนาจในการกระตุ้นพัฒนาการในการเรียนรู้หนังสือสำหรับเด็กๆ ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็ก ตั้งแต่มีการนำเสนอรูปแบบการ์ตูนขึ้นในทศวรรษ ๑๙๓๐ รูปแบบที่มีใช้รูปแบบดั้งเดิมของวรรณกรรม(คือใช้ตัวอักษรสื่อความเท่านั้น) มักจะถูกขจัดออกไปโดยนักการศึกษา เพราะมองว่ามีใช้เนื้อแท้ของวรรณกรรม อย่างไรก็ตาม หนังสือการ์ตูนซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาพแต่ก็มีองค์ประกอบที่ซับซ้อนทางวรรณกรรม หนังสือการ์ตูนได้รับการวิเคราะห์และตรวจสอบแล้วว่า มีองค์ประกอบทั้งด้านศีลธรรม จริยธรรม และประเด็นทางสังคมมากมาย”

- หนังสือการ์ตูนสอนและทำให้ทักษะการอ่านดีขึ้น
- เด็กๆ ชอบอ่านสิ่งที่สนุกสนานและทำให้เขาเพลิดเพลิน
- เด็กๆ จะชอบอ่านต่อไปอีก เอพวกเขาเห็นว่าการอ่านเป็นความเพลิดเพลิน สนุกสนาน

นักวิจัยและการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือด้วยโปรแกรมหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พบว่า หนังสือการ์ตูนได้เปิดเส้นทางด้านการศึกษามากมายหลาย สาย หนังสือการ์ตูนประเภทนิยายภาพส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องแต่ง ซึ่งมีประโยชน์ต่อการนำเสนอแนวคิด เช่น โครงสร้างการเล่าเรื่องและพัฒนาการของตัวละคร พร้อมๆ กันนั้นก็ทำให้ทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์พัฒนาขึ้น หนังสือการ์ตูนยังเป็นตัวส่งผ่านไปสู่การอภิปรายประเด็นทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่าง

บทบาทของครูและนักเรียนตามทฤษฎีจากหนังสือการ์ตูนคุณธรรม จริยธรรม

พจนา ทรัพย์สมาน ได้กล่าวว่าถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ครูสังคมศึกษาสามารถปรับแนวปฏิบัติเดิมที่เป็นอยู่ไปสู่แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีจากหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการสร้างความรู้ได้ โดยจัดกิจกรรมให้มีลักษณะดังนี้^๕

๑. ให้นักเรียนถามคำถามใช้คำถามและความคิดเห็นของนักเรียนในการวางแผนการสอน

^๔ The Reading Teacher,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;

<http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=101> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑/๑๐/๖๑

^๕ พจนา ทรัพย์สมาน การจัดกิจกรรมการสอน โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ ๒๕๔๙ : ๒๑-๒๕

๒. ยอมรับและสนับสนุนความคิดเห็นของนักเรียน

๓. ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ความร่วมมือ การหาแหล่งข้อมูลข่าวสาร และการนำความคิดเห็นไปปฏิบัติ อันเป็นผลเนื่องมาจากการบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. ใช้ความคิดเห็น ประสบการณ์ และความสนใจของนักเรียน เพื่อให้บทเรียนดำเนินไปอย่างมีความหมาย

๕. สนับสนุนให้นักเรียนเสนอแนะสิ่งที่เป็นสาเหตุของเหตุการณ์หรือสถานการณ์และสนับสนุนให้นักเรียนทำนายผลที่จะเกิดขึ้น

๖. สนับสนุนให้นักเรียนทดสอบความคิดเห็นของตนเอง เช่น ตอบคำถามที่ตัวเองตั้งขึ้นเดาว่าอะไรเป็นสาเหตุ และทำนายผลที่ตามมา

๗. ค้นหาความคิดเห็นของนักเรียนก่อนนำเสนอความคิดเห็นของครู หรือก่อนศึกษาความคิดเห็นจากหนังสือเรียน หรือจากแหล่งอื่น

๘. สนับสนุนให้นักเรียนท้าทายความคิดเห็นของกันและกัน

๙. ใช้ยุทธวิธีการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเน้นความร่วมมือ การนับถือซึ่งกันและกัน และใช้กลยุทธ์ของการแบ่งงานกันทำ

๑๐. สนับสนุนให้มีการสะท้อนความคิดและมีการวิเคราะห์วิจารณ์ความคิดเห็นของกันและกัน และสร้างความคิดอันใหม่อันเนื่องมาจากประสบการณ์และพยานหลักฐานใหม่โครงการพัฒนาครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนในประเทศที่พิจารณาถึงความคิดเดิมของนักเรียนเป็นหลักว่าครูมีบทบาทดังนี้

๑. ครูเปรียบเสมือนนักวิจัย ครูที่พิจารณาความคิดของนักเรียนจะค้นหาหรือทำวิจัยว่านักเรียนกำลังคิดอะไรเพราะฉะนั้นในขณะที่สอนครูจะฟังความคิด ฟังการอธิบาย และฟังคำถามของนักเรียน ครูจะให้ คุณค่าและคอยฟังสิ่งที่นักเรียนพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาคิด ในขณะที่ฟังนักเรียนพูด ครูกำลังช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูที่อ่านรายงานของนักเรียนไม่เพียงแต่ดูว่านักเรียนได้สร้างความคิดทางวิทยาศาสตร์อันเป็นที่ยอมรับหรือไม่เท่านั้น แต่ค้นหว่านักเรียนคิดอะไรด้วย ในการค้นหาความคิดของนักเรียน ครูอาจใช้กิจกรรม เช่น การอธิบายกลุ่ม การสำรวจและกิจกรรมตัวไปรษณีย์ส่งจดหมาย

๒. ครูเปรียบเสมือนผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน คือ

๒.๑ ค้นหาว่านักเรียนคิดอะไร

๒.๒ ช่วยนักเรียนทำความเข้าใจความคิดของนักเรียนเองให้ชัดเจนขึ้นและพิจารณาความคิดของตนเองอย่างรอบคอบ

๒.๓ ท้าทายความคิดของนักเรียน

๒.๔ ช่วยนักเรียนเปลี่ยนความคิดของตนเอง

๒.๕ ช่วยนักเรียนค้นหาคำตอบเพื่อตัวนักเรียนเองและทำให้นักเรียนคิด

๒.๖ ให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียน

๒.๗ ส่งเสริมการอภิปรายในชั้นเรียน

๒.๘ จัดกลุ่มการเรียนรู้

๒.๙ ยอมรับความคิดของนักเรียน

๒.๑๐ สร้างบรรยากาศที่สนับสนุนและบรรยากาศแห่งความห่วงใยเพื่อการเรียนรู้

๓. ครูเปรียบเหมือนผู้ตอบสนองความคิดและถามในสิ่งที่นักเรียนทำ พูด และเขียน ครูค้นหาปฏิสัมพันธ์ที่มีการตอบสนองและแลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ครูต้องการความรู้ความคิดของนักเรียน ครูจะสื่อความหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งคิดว่ามีคุณค่าต่อสิ่งที่นักเรียนกำลังคิด ครูจะให้ข้อมูลกับนักเรียนเพื่อทำให้นักเรียนคิด และครูจะมีปฏิสัมพันธ์กับความคิดของนักเรียนโดยใช้ Viewfinder

๔. ครูเปรียบเหมือนผู้เรียน ครูเรียนรู้เกี่ยวกับมโนคติทางวิทยาศาสตร์และมโนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ครูเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและหน้าที่ของคนเรา และเรียนรู้เกี่ยวกับความคิด ประสบการณ์ ความสนใจ และความสัมพันธ์ของนักเรียน

๕. การสอนเปรียบเหมือนการประเมินความคิดของนักเรียน ครูประเมินความคิดของนักเรียนเพื่อการแลกเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

๖. การสอนเปรียบเหมือนการจัดการเรียนรู้ ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งไม่ใช่เพียงเพื่อพฤติกรรมที่ดีเท่านั้น การจัดการเรียนรู้รวมทั้งการวางแผนเพื่อพิจารณาความคิดของนักเรียน ความคิดเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียน การจัดความสะดวกในการอภิปรายและการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมภายในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีขึ้นผลิตผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และเงื่อนไขจากการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ความสนุกสนานที่เพิ่มขึ้น ความร่วมมือทางสังคม ความเป็นเจ้าของการเรียนรู้และการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวของนักเรียน ซึ่งจากผลที่ตามมาครูจะพบว่าตัวเองใช้เวลาอันน้อยลงในการจัดการเกี่ยวกับพฤติกรรมความที่ดีและใช้เวลามากขึ้นในการแสดงปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในการค้นหาความคิดของนักเรียน ข้อสงสัยของนักเรียน และความเข้าใจของนักเรียน

๒.๔. ประวัติพุทธสาวก สามเณรสังกัจจะ

สามเณรของพระสารีบุตรเถระชื่อสังกัจจะสามเณร มีอายุ ๗ ปีโดยกำเนิด

ได้ยินว่า มารดาของสังกัจจะสามเณรนั้น^๖ เป็นธิดาของตระกูลมั่งคั่งในกรุงสาวัตถี เมื่อสามเณรนั้นยังอยู่ในท้อง มารดานั้นได้ทำกาละในขณะนั้นนั่นเอง ด้วยความเจ็บไข้อย่างหนึ่ง เมื่อมารดานั้นถูกเผายุ้ง เนื้อส่วนที่เหลือไหม้ไป เว้นแต่เนื้อท้อง ลำดับนั้น พวกสัปเหร่อยกเนื้อท้องของ

^๖ อรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท สหสสวรรคที ๘ เรื่องสังกัจจะสามเณร, เล่ม ๒ หน้า ๙ / ๑๔, พระไตรปิฎกมหา วิถถาร ๕,๐๐๐ กัณท์กัณท์ที่ ๑๑๗ คัมภีร์ขุททกนิกาย พระธรรมบทว่าด้วยเรื่อง สังกัจจะสามเณร

นางลงจากเชิงตะกอน แหวงด้วยหลาวเหล็กในที่ ๒-๓ แห่ง ปลายหลาวเหล็กกระทบหางตาของทารก พวกสัปเหร่อแหงเนื้อท้องอย่างนั้นแล้ว จึงโยนไปบนกองถ่าน ปกปิดด้วยถ่านนั้นแลแล้วหลีกไป เนื้อท้องไหม้แล้ว ส่วนทารกได้เป็นเช่นกับรูปทองคำบนกองถ่าน เหมือนนอนอยู่ในกลีบแห่งดอกบัว แท้จริง สัตว์ผู้มีในภพเป็นที่สุด แม้ถูกภูเขาสีเนรุทับอยู่ เชื่อว่ายังไม่บรรลुพระอรหัต แล้วสิ้นชีวิตไม่มี ในวันรุ่งขึ้น พวกสัปเหร่อมาด้วยคิดว่า “จักดับเชิงตะกอน” เห็นทารกนอนอยู่อย่างนั้น เกิดอัศจรรย์ และแปลกใจ คิดว่า “ชื่ออะไรกัน? เมื่อสรีระทั้งสิ้นถูกเผาอยู่บนพินเท่านี้ ทารกไม่ไหม้แล้ว จักมีเหตุอะไรกันหนอ?” จึงอุ้มเด็กนั้นนำไปภายในบ้านแล้ว ถามพวกหมอยาหนีมิต. พวกหมอยาหนีมิตพูดว่า “ถ้าทารกนี้จักอยู่ครองเรือน พวกญาติตลอด ๗ เครือสกุลจักไม่ยากจน, ถ้าจักบวช จักเป็นผู้อันสมณะ ๕๐๐ รูปแวดล้อมเที่ยวไป” พวกญาติชานานนามว่า สังกิจจะ เพราะหางตาของเขาแตกด้วยขอเหล็ก สมัยอื่น เด็กนั้นปรากฏว่า “สังกิจจะ” ครั้งนั้น พวกญาติเลี้ยงเขาไว้ ด้วยปรึกษากันว่า “ช่างเถิด, ในเวลาที่เขาเติบโตแล้วพวกเราจะให้เขาบวชในสำนักพระสารีบุตรผู้เป็นเจ้าของเรา

ในเวลาที่เขาอายุได้ ๗ ขวบ สังกิจจะนั้นได้อินคำพูดของพวกเด็กๆ ว่า “ในเวลาที่เขาอยู่ในท้อง มารดาของเจ้าได้กระทำกาละแล้ว, เมื่อสรีระมารดาของเจ้านั้นแม้ถูกเผาอยู่ เจ้าก็ไม่ไหม้” จึงบอกแก่พวกญาติว่า “เขาว่า ฉันทันภัยเห็นปานนั้น, ประโยชน์อะไรของฉันทันด้วยเรือน ฉันทันจักบวช” ญาติเหล่านั้นรับว่า “ดีละพ่อ” แล้วนำไปยังสำนักพระสารีบุตรเถระ ได้ถวายด้วยกล่าวว่า “ท่านเจ้าข้า ขอท่านจงให้เด็กนี้บวช” พระเถระให้ตบปัญจกัมมัฏฐานแล้วก็ให้บวช สามเณรนั้นบรรลุพระอรหัต พร้อมด้วยปฏิสัมภิทา ในเวลาปลงผมเสร็จนั่นเอง ชื่อว่าสังกิจจะสามเณรเพียงเท่านี้ รับสั่งให้ภิกษุไปลา พระสารีบุตร พระศาสดาทรงทราบ ว่า “เมื่อสามเณรนี้ไปแล้ว ภัยนั้นจักระงับ, เมื่อเป็นเช่นนั้น กิจแห่งบรรพชิตของภิกษุเหล่านั้น จักถึงความบริบูรณ์” ดังนี้แล้ว จึงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงอำลาสารีบุตรพี่ชายของพวกเธอแล้วจึงไป” ภิกษุเหล่านั้นรับว่า “ดีละ” แล้วไปยังสำนักของพระเถระ เมื่อพระเถระถามว่า “อะไร? ผู้มีอายุ” จึงกล่าวว่า “พวกกระผมเรียนกัมมัฏฐานในสำนักพระศาสดาแล้ว มีประสงค์จะเข้าไปป่าจึงทูลอำลา, เมื่อเป็นเช่นนั้น พระศาสดาจึงตรัสอย่างนี้แก่พวกกระผมว่า ‘พวกเธออำลาพี่ชายของพวกเธอแล้วจึงไป’ ด้วยเหตุนี้ พวกกระผมจึงมาในที่นี้”

พระเถระ คิดว่า “ภิกษุเหล่านี้ จักเป็นผู้ที่พระศาสดาทรงเห็นเหตุอย่างหนึ่งแล้วส่งมาที่นี่, นี่อะไรกันหนอแล? รู้เรื่องนั้นแล้ว จึงกล่าวว่า ‘ผู้มีอายุ ก็สามเณรของพวกท่านมีหรือ?’” พวกภิกษุ. ไม่มี ท่านผู้มีอายุ พระเถระ ถ้าไม่มี, พวกท่านจงพาสังกิจจะสามเณรนี้ไป พวกภิกษุ. อย่าเลย ท่านผู้มีอายุ, เพราะอาศัยสามเณร ความกังวลจักมีแก่พวกกระผม, ประโยชน์อะไรด้วยสามเณร สำหรับพวกภิกษุผู้ที่อยู่ในป่า พระเถระ ท่านผู้มีอายุ เพราะอาศัยสามเณรนี้ ความกังวลจักไม่มีแก่พวกท่าน, ก็แต่ว่า เพราะอาศัยพวกท่าน ความกังวลจักมีแก่สามเณรนี้ ถึงพระศาสดา เมื่อจะทรงส่งพวกท่านมายังสำนักเรา ทรงหวังจะส่งสามเณรไปกับพวกท่านจึงทรงส่งมา พวกท่านจงพาสามเณรนี้ ไปเถิด ภิกษุ ๓๐ รูป ไปทำสมณธรรม ภิกษุเหล่านั้นรับว่า “ดีละ” รวมเป็น ๓๑ รูปพร้อมทั้งสามเณร อำลาพระเถระออกจากวิหารเที่ยวจาริกไป บรรลुถึงบ้านหนึ่ง ซึ่งมีพันสกุลในที่สุด ๑๒๐ โยชน์ พวกมนุษย์เห็นภิกษุ

เหล่านั้น มีจิตเลื่อมใส อังคาสโดยเคารพแล้ว ถามว่า “ท่านเจ้าข้า พวกท่านจะไปไหน?” เมื่อภิกษุเหล่านั้นตอบว่า “จะไปตามสถานที่ผาสุก ผู้มีอายุ” จึงหมอบลงแทบเท้าอ้อนวอนว่า “ท่านเจ้าข้า เมื่อพวกพระผู้เป็นเจ้าอาศัยบ้านนี้อยู่ตลอดภายในพรรษา, พวกกระผมจะสมათานศีลห้า ทำอุโบสถกรรม” พระเถระทั้งหลายรับแล้ว

ครั้งนั้น พวกภิกษุจัดแจงที่พักกลางคืนที่พักรกลางวัน ที่จรงกรมและบรรณศาลา ถึงความอุตสาหะว่า “วันนี้ พวกเรา, พรุ่งนี้ พวกเรา” ได้ทำการบำรุงภิกษุเหล่านั้น พวกภิกษุตั้งตาคิกันอยู่จำพรรษา ในวันเข้าจำพรรษา พระเถระทั้งหลายทำกติกาวัดกันว่า “ผู้มีอายุ พวกเราเรียนกัมมัญฐานในสำนักของพระพุทธเจ้า ผู้ยังทรงพระชนม์อยู่, แต่เว้นความถึงพร้อมด้วยข้อปฏิบัติ พวกเราไม่อาจยังพระพุทธเจ้าทั้งหลายให้ยินดีได้ อนึ่ง ประตูปายก็เปิดแล้วสำหรับพวกเราทีเดียว เพราะฉะนั้น เว้นเวลาภิกษาจารในตอนเช้า และเวลาบำรุงพระเถระตอนเย็น ในกาลที่เหลือ พวกเราจักไม่อยู่ในที่แห่งเดียวกัน ๒ รูป, ความไม่ผาสุกจักมีแก่ท่านผู้ใด เมื่อท่านผู้นั้นตีระฆัง พวกเราจักไปสำนักท่านผู้นั้น ทำยา, ในส่วนกลางคืนหรือส่วนกลางวันอื่นจากนี้ พวกเราจักไม่ประมาทประกอบกัมมัญฐานเนื่องๆ”

ทุกตบุรุษมาอาศัยอยู่กับพวกภิกษุ

เมื่อภิกษุเหล่านั้น ครั้นทำกติกานั้นอยู่, บุรุษซึ่งใจคนหนึ่งอาศัยธิดาเป็นอยู่, เมื่อทุกภิกษุภัยเกิดขึ้นในที่นั้น มีความประสงค์จะอาศัยธิดาคนอื่นเป็นอยู่ จึงเดินทางไป, แม้พระเถระทั้งหลายเที่ยวไปบิณฑบาตในบ้าน มาถึงที่อยู่ อาบน้ำในแม่น้ำแห่งหนึ่งในระหว่างทางนั่งบนหาดทรายทำกตกิจ. ในขณะนั้น บุรุษนั้นถึงที่นั่นแล้วได้ยืนอยู่ ณ ที่สุดส่วนข้างหนึ่ง. ลำดับนั้น พระเถระทั้งหลายถามเขาว่า “จะไปไหน?” บุรุษนั้นบอกเนื้อความนั้นแล้ว. พระเถระทั้งหลายเกิดความกรุณาในบุรุษนั้น จึงกล่าวว่า “อุบาสก ท่านหิวจัด จงไปนำใบไม้มา พวกเราจักให้ก้อนภัตแก่ท่านรูปละก้อน” เมื่อเขาเข้าไปนำใบไม้มาแล้ว จึงคลุกด้วยแองและกับ โดยทำนองที่จะฉนด้วยตนๆ ได้ให้ก้อนภัตรูปละก้อน ทราบว่าธรรมเนียมมีดังนี้ ภิกษุผู้จะให้ภัตแก่ผู้มาถึงในเวลาฉน ไม่ให้ภัตตอนยอด๑- พึงให้น้อยบ้าง มากบ้าง โดยทำนองที่จะฉนด้วยตนนั้นแล เพราะฉะนั้น ภิกษุแม่เหล่านั้น จึงได้ให้เช่นนั้น. บุรุษนั้นทำกตกิจแล้วให้พระเถระทั้งหลาย ถามว่า “ท่านขอรับ พวกพระผู้เป็นเจ้า ใครๆ นิมนต์ไว้หรือ?” อนามัญฐบิณฑบาต ภิกษุละเมตธรรมเนียมนี้ ท่านปรับาบัติทุกกฎ พวกภิกษุ ไม่มีการนิมนต์ดอก อุบาสก, พวกมนุษย์ถวายอาหารเช่นนี้แหละทุกวันๆ ทุกตบุรุษคิดว่า “เราแม้ขยันขันแข็งทำงานตลอดกาลเป็นนิตย์ ก็ไม่อาจได้อาหารเช่นนั้น, ประโยชน์อะไรของเราด้วยการไปที่อื่น เราจักเป็นอยู่ในสำนักของภิกษุเหล่านี้แหละ” ลำดับนั้น จึงกล่าวกะภิกษุเหล่านั้นว่า “กระผมปรารถนาจะทำวัตรปฏิบัติอยู่ในสำนักของพวกพระผู้เป็นเจ้า” พวกภิกษุ ตีละ อุบาสก ทุกตบุรุษหนีพวกภิกษุไปเยี่ยมธิดา

เขาไปที่อยู่ของภิกษุเหล่านั้นกับภิกษุเหล่านั้น ทำวัตรปฏิบัติเป็นอันดี ยังพวกภิกษุให้รักใคร่อย่างยิ่ง โดยล่วงไป ๒ เดือน ปรารถนาจะไปเยี่ยมธิดา คิดว่า “ถ้าเราจักอำลาพวกพระผู้เป็นเจ้า, พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย จักไม่ปล่อยเรา, เราจักไม่อำลาไปละ” ดังนี้แล้ว ก็ไม่บอกแก่ภิกษุเหล่านั้นเลยออกไปแล้ว ทราบว่า ข้อที่เขาไม่บอกพวกภิกษุหลีกไปเท่านั้น ได้เป็นความพลั้งพลาดอย่างขนาดใหญ่,

ก็ในหนทางไปของบุรุษนั้น มีตงอยู่แห่งหนึ่ง. วันที่ ๗ เป็นวันของโจร ๕๐๐ คน ผู้ทำการบนบานเทวดาว่า “ผู้ใดจักเข้าสู่ตงนี้, พวกเราจักฆ่าผู้นั้นแล้ว ทำพิธีกรรมแก้ท่าน ด้วยเนื้อและเลือดของผู้นั้นแหละ” แล้วอยู่ในตงนั้น เขาถูกโจรจับในกลางตง เพราะฉะนั้น ในวันที่ ๗ หัวหน้าโจรขึ้นต้นไม้ตรวจดูพวกมนุษย์ เห็นบุรุษนั้นเดินมา จึงได้ให้สัญญาณแก่พวกโจร โจรเหล่านั้นรู้ความที่บุรุษนั้นเข้าสู่กลางตง จึงล้อมจับเขา ทำการผูกอย่างมั่นคง สี่ไฟด้วยไม้สี่ไฟ ขนฟืนมาก่อเป็นกองไฟใหญ่ เสียมหลาวไว้ บุรุษนั้นเห็นกิริยาของโจรเหล่านั้น ถึงถามว่า “นาย ในที่นี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นหมูและเนื้อเป็นต้นเลยเหตุไร พวกท่านจึงทำหลาวนี้”

พวกโจร พวกเราจักฆ่าเจ้า ทำพิธีกรรมแก้เทวดา ด้วยเนื้อและเลือดของเจ้า บุรุษนั้นถูกมรณภัยคุกคาม มิได้คิดถึงอุปการะนั้นของพวกภิกษุ เมื่อจะรักษาชีวิตของตนอย่างเดียวเท่านั้น จึงกล่าวอย่างนี้ว่า “นาย ข้าพเจ้าเป็นคนกินเดน กินภัตที่เป็นเดนเดิบโต ขึ้นชื่อว่าคนกินเดน เป็นคนกาลกิณี, ก็พวกพระผู้เป็นเจ้า แม้ออกบวชจากสกุลใดสกุลหนึ่ง เป็นกษัตริย์ทีเดียว ภิกษุ ๓๑ รูปอยู่ในที่นั้น พวกท่านจงฆ่าภิกษุเหล่านั้นแล้วทำกรรม เทวดาของพวกท่านจักยินดีเป็นอย่างยิ่ง” พวกโจรไปจับภิกษุเพื่อทำพิธีกรรม พวกโจรฟังคำนั้นแล้วคิดว่า “คนนี้พูดดี ประโยชน์อะไรด้วยคนกาลกิณีนี้, พวกเราจักฆ่าพวกกษัตริย์ทำพิธีกรรม” ดังนี้แล้ว จึงกล่าวว่า “มาเถิด จงแสดงที่อยู่ของภิกษุเหล่านั้น” แล้วให้เขานั้นแลเป็นผู้นำทาง ถึงที่นั้นแล้ว ไม่เห็นพวกภิกษุในท่ามกลางวิหาร จึงถามเขาว่า “พวกภิกษุไปไหน?” เขารู้ตักวัตรของภิกษุเหล่านั้น เพราะอยู่ถึง ๒ เดือน จึงกล่าวอย่างนี้ว่า “พวกภิกษุนั่งอยู่ในที่พักกลางคืนและที่พักกลางวันของตน จงตีระฆังนั้น พวกภิกษุจักประชุมกันด้วยเสียงระฆัง” หัวหน้าโจรตีระฆังแล้ว พวกภิกษุได้ยินเสียงระฆัง คิดว่า “ใครตีระฆังผิดเวลา ความไม่ผาสุกจักมีแก่ใคร” ดังนี้แล้ว จึงมานั่งบนแผ่นหินที่เขาแต่งตั้งไว้ โดยลำดับตรงกลางวิหาร พระสังฆเถระแลดูพวกโจรแล้ว ถามว่า “อุบาสก ใครตีระฆังนี้.” หัวหน้าโจรตอบว่า “ข้าพเจ้าเองขอรับ” พระสังฆเถระเพราะเหตุไร? หัวหน้าโจร พวกข้าพเจ้าบนบานเทพดาประจำตงไว้ จักจับภิกษุรูปหนึ่งไป เพื่อต้องการทำพิธีกรรมแก้เทวดานั้น พวกภิกษุยอมตัวให้โจรจับ

พระมหาเถระฟังคำนั้นแล้ว จึงกล่าวกะพวกภิกษุว่า “ผู้มีอายุ ธรรมดากิจเกิดแก่พวกน้องๆ ผู้เป็นพี่ชายต้องช่วยเหลือ ผมจักสละชีวิตของตนเพื่อพวกท่าน ไปกับโจรเหล่านี้ ขออันตรายจงอย่ามีแก่ทุกๆ ท่าน พวกท่านจงเป็นผู้ไม่ประมาททำสมณธรรมเถิด” พระอนุเถระกล่าวว่า “ท่านขอรับ ธรรมดากิจของพี่ชายย่อมเป็นภาระของน้องชาย, กระผมจักไป ขอท่านทั้งหลายจงเป็นผู้ไม่ประมาทเถิด” โดยอุบายนี้ ขนแม่ทั้ง ๓๐ ลูกขึ้นพูดเป็นลำดับว่า “ผมเอง ผมเอง” ด้วยประการฉะนี้ภิกษุทั้งหมดไม่เป็นบุตรของมารดาเดียวกันเลย ไม่เป็นบุตรของบิดาเดียวกัน ทั้งยังไม่สิ้นราคะ แต่กระนั้นก็ยอมเสียสละชีวิตตามลำดับ เพื่อประโยชน์แก่ภิกษุที่เหลือ บรรดาภิกษุเหล่านั้น แม้ภิกษุรูปหนึ่งชื่อว่าสามารถกล่าวว่า “ท่านไปเถิด” มิได้มีเลยส่งกิจจสามเณรยอมมอบตัวให้แก่โจร

สังกิจจสามเณรได้ฟังคำของภิกษุเหล่านั้น จึงกล่าวว่า “หยุดเถิด ท่านขอรับ, กระผมจักสละชีวิตเพื่อพวกท่านไปเอง” พวกภิกษุ ผู้มีอายุ เราทั้งหมดแม้จักถูกฆ่าร่วมกัน ก็จักไม่ยอมสละเธอผู้

เดียวสามเณร เพราะเหตุไร? ขอรับพวกภิกษุ ผู้มีอายุ เธอเป็นสามเณรของพระธรรมเสนาบดีสารีบุตรเถระ ถ้าเราจักสละเธอ พระเถระจักติว่า ‘พวกภิกษุพาสามเณรของเราไปมอบให้แก่พวกโจร’, เราไม่อาจจะสลัดคำติเตียนนั้นได้ ด้วยเหตุนี้ เราจักไม่สละเธอ สามเณร ท่านขอรับ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงส่งพวกท่านไปยังสำนักพระอุปัชฌายะของกระผมก็ดี พระอุปัชฌายะของกระผม ส่งกระผมมากับพวกท่านก็ดี ได้ทรงเห็นเหตุอันนี้แล้วทั้งนั้น จึงส่งมา หยุดเถิด ขอรับ กระผมนี้แหละจักไปเอง สามเณรนั้นให้ภิกษุทั้ง ๓๐ รูปแล้ว กล่าวว่า “ท่านขอรับ ถ้าโทษ ของกระผมมีอยู่ ขอท่านจงอดโทษ” ดังนี้ แล้วก็ออกไป ความสลดใจอย่างใหญ่เกิดขึ้นแก่พวกภิกษุแล้ว, ตาเต็มไปด้วยน้ำตา เนื้อหัวใจสั่นแล้ว พระมหาเถระพูดกะพวกโจรว่า “อุบาสก เด็กนี้เห็นพวกท่านก่อไฟ เสียมหลาว ลาดใบไม้ จักกลัว ท่านทั้งหลายพักสามเณรนี้ไว้ในที่ส่วนหนึ่ง พึงทำกิจเหล่านั้น” พวกโจรพาสามเณรไปพักไว้ในที่ส่วนหนึ่ง แล้วทำกิจทั้งปวง

นายโจรลงมือฆ่าสามเณร

ในเวลาเสร็จกิจ หัวหน้าโจรชักดาบเดินเข้าไปหาสามเณร สามเณร เมื่อนั่ง นั่งเข้าถานมัน, หัวหน้าโจรแกว่งดาบฟันลงที่คอสามเณร. ดาบงอเอาคมกระแทกคม. หัวหน้าโจรนั้นสำคัญว่า “เราประหารไม่ดี” จึงตัดดาบนั้นให้ตรงแล้วประหารอีก. ดาบเป็นดั่งใบตาลที่ม้วน ได้รับถึงโคนดาบแท้จริงบุคคลแม้จะเอาภูเขาสิเนรุทัບสามเณรในเวลานั้น ชื่อว่าสามารถจะให้สามเณรตายไม่มีเลย จะป่วยกล่าวไปยถึงว่าจะเอาดาบฟันให้ตายหัวหน้าโจรเห็นปาฏิหาริย์นั้นแล้วคิดว่า “เมื่อก่อนดาบของเรา ย่อมตัดเสาหินหรือตอไม้ตะเคียนเหมือนหยวกกล้วย บัดนี้ ดาบของเราครวหนึ่ง อีกครวหนึ่งเกิดเป็นดั่งใบตาลม้วน ดาบชื่อนี้แม้ไม่มีเจตนา ยังรู้คุณของสามเณรนี้ เรามีเจตนายังไม่รู้”

นายโจรเลื่อมใสในปาฏิหาริย์ของสามเณร

นายโจรนั้นทั้งดาบลงที่พื้นดิน เอาอกหมอบแทบใกล้เท้าของสามเณร แม้จะถามว่า “ท่านเจ้าข้า พวกผมเข้ามาในดงนี้ เพราะเหตุต้องการทรัพย์ บุรุษแม้มีประมาณพันคน เห็นพวกเราแต่ที่ไกล เทียวยังสั่น ไม่อาจพูด ๒-๓ คำได้, ส่วนสำหรับท่านแม้เพียงความหวาดสะดุ้งแห่งจิต ก็มีได้มี, หน้าของท่านผ่องใสดังทองคำในปากแก้ว และดังดอกกรรณิการที่บานดี เหตุอะไรกันหนอ?” จึงกล่าวคานี้ว่า :-ความหวาดเสียไม่มีแก่ท่าน, ความกลัวก็ไม่มี, วรรณะผ่องใสยิ่งนัก, เหตุไร ท่านจึงไม่คร่ำครวญ ในเพราะภัยใหญ่หลวงเห็นปานนี้เล่า? สามเณรออกจากถาน เมื่อจะแสดงธรรมแก่หัวหน้าโจรนั้น จึงกล่าวว่า “ท่านผู้เป็นนายบ้าน ขึ้นชื่อว่าอัฐภาพของพระชีนาสพ ย่อมเป็นเหมือนภาระ (ของหนัก) ซึ่งวางไว้บนศีระชะ พระชีนาสพนั้น เมื่ออัฐภาพนั้นแตกไป ย่อมยินดีทีเดียว ย่อมไม่กลัวเลย” ดังนี้แล้วได้กล่าวคานี้ว่า :-“ท่านผู้เป็นนายบ้าน ทุกข์ทางใจย่อมไม่มีแก่ท่านผู้ไม่มีความห่วงใย, ท่านผู้แสวงหาคุณ สิ้นสัญญาแล้ว ก้าวล่วงภัยทุกอย่างได้, ตณหาอันนำไปสู่ภพของพระชีนาสพนั้นสิ้นแล้ว, ท่านเห็นธรรมแล้วตามเป็นจริง หรือโดยอ่องแท้, ความตาย [ของท่าน] หมดยังดั่งปลงภาระลงฉะนั้น”

นายโจรขอบรรพชาสามเณร

หัวหน้าโจรนั้นฟังคำสามเณรนั้นแล้ว แลดูโจร ๕๐๐ คนพูดว่า “พวกท่านจักทำอย่างไร?” พวกโจร. ก็ท่านเล่า? นาย นายโจร ก็ในท่ามกลางเรือนของฉันทันไม่มี เพราะเห็นปาฏิหาริย์ เห็นปานนี้ ก่อน ฉันทันจักบวชในสำนักพระผู้เป็นเจ้า พวกโจร แม้เราจักทำอย่างนั้นเหมือนกัน นายโจร ดีละ พ่อ ลำดับนั้น โจรทั้ง ๕๐๐ คนไหว้สามเณรแล้ว จึงขอบรรพชา สามเณรนั้นตัดผมและชายผ้าด้วยคมดาบ ของโจรเหล่านั้นเอง ย้อมด้วยดินแดง ให้ครองผ้ากาสาเยเหล่านั้น ให้ตั้งอยู่ในศีล ๑๐ เมื่อพาสามเณร เหล่านั้นไป คิดว่า “ถ้าเราจักไม่เยี่ยมพระเถระทั้งหลายไปเสีย, พระเถระเหล่านั้นจักไม่อาจทำสมณ ธรรมได้, จำเดิมแต่กาลที่พวกโจรจับเราออกไป บรรดาพระเถระเหล่านั้น แม้รูปหนึ่งก็ได้อาจอดกลั้น น้ำตาไว้ได้, เมื่อพระเถระเหล่านั้น คิดอยู่ว่า ‘สามเณรถูกโจรฆ่าตายแล้ว หรือยังหนอ’ ก็มัมภูฐานจัก ไม่มุ่งหน้าได้ เพราะฉะนั้น เราเยี่ยมท่านแล้วนั้นแหละ จึงจักไป” ถือเอาความว่า ไม่เป็นอันตั้งหน้าทำ กัมมัฏฐานได้

สามเณรกลับไปเยี่ยมพวกภิกษุ

สามเณรนั้นมีสามเณร ๕๐๐ รูปเป็นบริวารไปในที่นั้น, เมื่อภิกษุเหล่านั้นกลับได้ความเบา ใจเพราะเห็นตนแล้ว กล่าวว่า “สังกัจจะผู้สัตบุรุษ เธอได้ชีวิตแล้วหรือ?” จึงตอบว่า “อย่างนั้นขอรับ, โจรเหล่านี้ใครจะฆ่ากระผมให้ตาย ก็ไม่อาจฆ่าได้ เสื่อมใสในคุณธรรมของกระผม ฟังธรรมแล้วบวช: กระผมมาด้วยหวังว่า ‘เยี่ยมท่านแล้วจักไป ขอท่านจงเป็นผู้ไม่ประมาททำสมณธรรมเถิด, กระผมจัก ไปสำนักพระศาสดา” แล้วไหว้ภิกษุเหล่านั้น พาสามเณรนอกนี้ไปยังสำนักพระอุปัชฌายะ, เมื่อท่าน ถามว่า “สังกัจจะ เธอได้อันเตวาสิกแล้วหรือ?” จึงตอบว่า “ถูกแล้ว ขอรับ” ดังนี้แล้วก็เล่าเรื่องนั้น, ก็ เมื่อพระเถระกล่าวว่า ‘สังกัจจะ เธอจงไป เฝ้าเยี่ยมพระศาสดา’ เธอรับว่า “ดีละ” แล้วไหว้พระเถระ พาสามเณรเหล่านั้นไปยังสำนักพระศาสดา, แม้เมื่อพระศาสดาตรัสถามว่า “สังกัจจะ เธอได้อันเตวา สิกแล้วหรือ?” จึงกราบทูลเรื่องนั้น

ผู้มีศีลประเสริฐกว่าผู้ทุศีล

พระศาสดาตรัสถามว่า “ได้ยินว่า อย่างนั้นหรือ? ภิกษุทั้งหลาย” เมื่อพวกภิกษุทูลรับว่า “อย่างนั้น พระเจ้าข้า” จึงตรัสว่า “ความตั้งอยู่ในศีลแล้วเป็นอยู่แม้วันเดียวในบัดนี้ ประเสริฐกว่าการ ที่ท่านทำโจรกรรมตั้งอยู่ในทุศีลเป็นอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี” ดังนี้แล้วเมื่อจะทรงสืบบอนุสนธิแสดงธรรม จึงตรัส พระคาถานี้ว่า :-

โย จ วสสสฺสํ ชีโว ทุสฺสึโล อสมาทิตอ
เอกาหํ ชีวิตํ เสยฺโย สีสฺวานตฺสส ฌายินอ.
ก็ผู้ใดทุศีล มีใจไม่ตั้งมั่น ฟังเป็นอยู่ ๑๐๐ ปี,
ความเป็นอยู่วันเดียวของผู้มีศีล มีมาน ประเสริฐ
กว่า (ความเป็นอยู่ของผู้คน).

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า พุสฺสิโล คือ ไม่มีศีล. บทว่า สิลนตสฺส ความว่า ความเป็นอยู่แม้วันเดียว คือ แม้ครูเดียวของผู้มีศีล มีฉาน ด้วยฉาน ๒ ประการ ประเสริฐ คือ สูงสุดกว่าความเป็นอยู่ ๑๐๐ ปีของผู้ศีลในเวลาจบเทศนา ภิกษุแม้ ๕๐๐ นั้นบรรลुพระอรหัตพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาทั้งหลาย, ธรรมเทศนาได้มีประโยชน์แม้แก่มหาชนผู้ประชุมกัน.

๒.๕. คุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

คำว่า “คุณธรรมจริยธรรม”^๗ นี้ เป็นคำที่คนส่วนใหญ่จะกล่าวควบคู่กันเสมอ จนทำให้เข้าใจผิดได้ว่า คำทั้งสองคำมีความหมายอย่างเดียวกันหรือมีความหมายเหมือนกัน แต่ที่จริงแล้วคำว่า “คุณธรรม” กับคำว่า “จริยธรรม” เป็นคำแยกออกได้ ๒ คำ และมีความหมายแตกต่างกันคำว่า “คุณ” แปลว่า ความดี เป็นคำที่มีความหมายเป็นทางนามธรรม ส่วนคำว่า “จริย” แปลว่า ความประพฤติกริยาที่ควรประพฤติเป็นคำที่มีความหมายทางรูปธรรม ดังนั้น จึงควรที่ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำสองคำนี้ให้ถ่องแท้ก่อน

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้วก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้นๆ ที่ยิ่งกว่านั้นก็คือการขาดคุณธรรมจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะพบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ทั้งวงการวิชาชีพครู แพทย์ ตำรวจ ทหาร นักการเมืองการปกครอง ฯลฯ จึงมีคำกล่าวว่าเราไม่สามารถสร้างครูดีบนพื้นฐานของคนไม่ดี และไม่สามารถสร้างแพทย์ ตำรวจ ทหารและนักการเมืองที่ดี ถ้าบุคคลเหล่านั้นมีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดี ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราช ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๕ เมษายน พ. ศ. ๒๕๒๕ ไว้ ดังนี้ “การจะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือให้เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรม ประกอบด้วย เพราะเหตุว่าความรู้นั้น เสมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวแล้ว เป็นเสมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำทางให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัย บรรลุจุดประสงค์”

จริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญในสังคม ที่จะนำความสุขสงบและความและความเจริญก้าวหน้ามาสู่สังคมนั้นๆ เพราะเมื่อคนในสังคมมีจริยธรรม จิตใจก็ย่อมสูงส่ง มีความสะอาด และสว่างในจิตใจ

^๗ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ (๒๕๓๘ :๑๘๙) ให้ความหมายว่า “คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

จะทำการงานใดก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่ก่อให้เกิดทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลมีคุณค่า มีประโยชน์ และสร้างสรรค์คุณงามความดี อันเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองต่อไป

วศิน อินทสระ ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของจริยธรรมดังจะกล่าวโดยย่อดังนี้^๔

๑. จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคมและประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นแกนกลางของการพัฒนาด้านอื่นๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองการปกครอง ฯลฯ การพัฒนาที่ขาดจริยธรรมเป็นหลักยึดย่อมเกิดผลร้ายมากกว่าดี เพราะผู้มีความรู้แต่ขาดคุณธรรม ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าผู้ด้อยความรู้ โดยท่านกล่าวว่า “ ผู้มีความรู้แต่ไม่รู้วิธีที่จะประพฤติตน ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าผู้มีความรู้น้อย ถ้าเปรียบเทียบเหมือนดิน จริยธรรมย่อมเป็นเหมือนน้ำ ดินที่ไม่มีน้ำยึดเหนี่ยวเกาะกุมย่อมเป็นฝุ่นละอองให้ความรำคาญมากกว่าให้ประโยชน์ คนที่มีความรู้แต่ไม่มีจริยธรรมจึงมักเป็นคนที่ก่อความรำคาญหรือเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นอยู่เนืองๆ”

๒. การพัฒนาบ้านเมือง ต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่นๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเสียเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมากทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุข การที่เศรษฐกิจต้องเสื่อมโทรม ประชาชนทุกข์ยาก เพราะคนในสังคมละเลยจริยธรรม กอบโกยทรัพย์สินเป็นประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปขาดความเมตตาปราณี แล้งน้ำใจในการดำเนินชีวิตซึ่งกันและกัน

๓. จริยธรรม มิได้หมายถึง การถือศีล กินเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีลภาวนา โดยไม่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่จริยธรรมหมายถึงความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสมการทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผลถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ดังนั้นจะเห็นว่าจริยธรรมจึงจำเป็นและมีความค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดด้วยจริยธรรม

๔. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่างๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยงชาวโลกไปได้อีกนาน ถ้าชาวโลกช่วยกันละทิ้งความโลภโลภมาก แล้วมามีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ยึดเอาจริยธรรมเป็นทางดำเนินชีวิต ไม่ใช่ยึดเอาลาภยศความมีหน้ามีตาในสังคมเป็นจุดหมาย ถ้าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นก็ถือเป็นเพียงผลพลอยได้และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประพฤติธรรม เช่น อาศัยลาภผลเป็นเครื่องมือในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์อาศัยยศและความมีหน้ามีเกียรติในสังคมเป็นเครื่องมือในการจูงใจคนผู้เคารพนับถือเข้าหาธรรม

๕. จริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นกดขี่คนจน ให้เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุพการีของชาติ สอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้าหากันได้ดีกับคนทั้งหลาย และไม่วางโตโอหังอวดดีหรือ

^๔ วศิน อินทสระ ประโยชน์ของจริยธรรม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย (๒๕๔๑ : ๖-๙)

ก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เราลดทิฐิภูมิตนลงให้มากๆ เพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่างๆ ตามความจริง ไม่หลงสำคัญตัวว่ารู้ดีกว่า มีความสามารถกว่าใคร ผู้นำที่มีจริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราควรเลือกผู้นำที่สามารถนำความสงบสุขทางใจมาสู่มวลชนได้ด้วย เพื่อสันติสุขจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ความแข็งแกร่งทางกำลังกายกำลังทรัพย์และอาวุธนั้น ถ้าปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรมเสียแล้ว บุคคลหรือประเทศชาติจะมั่นคงอยู่ได้ไม่นาน สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรับรองหรือเป็นแกนกลาง เหมือนถนนที่มั่นคงหรือตึกที่แข็งแรง เขาใช้คอนกรีตเสริมเหล็กแม้เหล็กจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอก แต่มีความสำคัญอยู่ภายในนายช่างย่อมรู้ดี ทำนองเดียวกันกับบัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคมเพียงใด

๒.๖. วิชาพระพุทธศาสนา

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ได้อธิบายไว้ในหนังสือเรื่อง “ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ” ว่า พระพุทธศาสนากับชนชาติไทยมีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชนชาติไทย และวัฒนธรรมไทย^๔

ในทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชนชาติไทย เนื่องมาด้วยกันกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะนับตั้งแต่สมัยก่อนที่ชนชาติไทยมีประวัติศาสตร์อันชัดเจน ชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องตลอดมา จนกล่าวได้ว่า ประวัติของประเทศไทย เป็นประวัติของ ชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา

ในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อและหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ตลอดเวลายาวนาน วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาของสังคมไทย เป็นแหล่งคำสั่งสอนการฝึกอบรม กิจกรรมใหญ่ที่มีความสำคัญของรัฐก็ดี ของชุมชนก็ดี จะมีส่วนประกอบด้วยพระพุทธศาสนาเป็นพิธีการ เพื่อเน้นย้ำความสำคัญและเสริมคุณค่าทางจิตใจ

สภาพที่กล่าวมานี้ ได้เป็นมาช้านาน จนฝังลึกในจิตใจและวิถีชีวิตของชาวไทย กลายเป็นเครื่องหล่อหลอมกลั่นกรองนิสัยใจคอพื้นฐานจิตใจของคนไทยให้มีลักษณะเฉพาะตนที่เรียกว่าเอกลักษณ์ของสังคมไทย ทำให้พูดได้อย่างถูกต้องมั่นใจว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ เมื่อชาวไทยทั่วประเทศได้ฟังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ตรัสต่อ พระสันตปาปา จอห์น ปอล ที่ ๒ ประมุขแห่งคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในคราวที่เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๗ มีความจำเพาะตอนนี่ว่า “คนไทยเป็นศาสนิกชนที่ดีร่วมกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติ”

^๔ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ, (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; <https://palungjit.org/threads สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑/๑๐/๖๑>

หลังจากได้ความมั่นใจจุดเป็นพระราชวินิจฉัย จากพระราชดำรัสครั้งนี้แล้ว บุคคลและองค์กรต่าง ๆ ก็พากันมีความกล้าหาญที่จะพูด หรือเขียนให้ชัดแจ้งออกมาว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชนิพนธ์ไว้ในเทศนาเสื่อป่าว่า “เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องตั้งใจที่จะรักษาความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย อย่าให้มีอันตรายมาถึงได้ ต้องรักษาพระศาสนาอันนี้ให้คงอยู่ในเมืองไทยอีกต่อไป ต้องรักษาไว้เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลานของเราทั้งหลาย”

ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้ทำหน้าที่สมควรแก่ผู้อุปถัมภ์พระพุทธศาสนา เราตั้งใจจะรักษาศาสนาของเราด้วยชีวิต ข้าพเจ้าและท่านตั้งใจอยู่ในข้อนี้ และถ้าท่านตั้งใจจะช่วยข้าพเจ้าในกิจกรรม อันใหญ่ นี้แล้วก็จะเป็นที่พอใจข้าพเจ้าเป็นอันมาก เมืองเราเกือบจะเป็นเมืองเดียวแล้วในโลกที่ได้มีบุคคลนับถือพระพุทธศาสนามากเป็นเหล่าเดียวกัน เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่ของเราทั้งหลายที่จะช่วยกันบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาอย่าให้เสื่อมสูญไป เราจะต้องรักษาความเป็นไทยของเราให้ยั่งยืน เราจะต้องรักษาพระพุทธศาสนาให้ถาวรวัฒนาการ”

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับสังคมไทยไว้ในหนังสือเรื่อง “ทางสายอิสราภาพของการศึกษาไทย^{๑๐}” ว่า “ในทางการศึกษา เมื่อมองโดยภาพรวม พระพุทธศาสนา จัดเป็นวิชาสำหรับการเรียนรู้ โดยสถานะหลัก คือ ในฐานะที่เป็นระบบจริยธรรมสำหรับประชาชนส่วนใหญ่หรือเป็นแหล่งคำสอนของประชากรแทบทั้งหมดของประเทศ ทั้งในด้านวัตรธรรม และในด้านนามธรรม ซึ่งมีอิทธิพลครอบคลุมมากที่สุดอย่างหนึ่งในวิถีชีวิตของสังคม เป็นมาตรฐานการดำเนินชีวิต สำหรับผู้นับถือและเป็นสภาพแวดล้อมอันกว้างใหญ่ทางสังคมสำหรับผู้ที่ได้นับถือ”

เหตุผลที่คนไทยต้องเรียนรู้พระพุทธศาสนา มีดังนี้

๑. พระพุทธศาสนาเป็นจริยศึกษา เพื่อรับมือกับปัญหาของยุคพัฒนา ให้คนไทยรู้จักเก็บรวบรวม ศึกษา และเลือกใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งหลายเกี่ยวกับการสร้างเสริมความเจริญอย่างเพียงพอ ยิ่งกว่านั้น สภาพความเจริญที่รออยู่ข้างหน้าในวิถีทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างที่ทำกันอยู่ทุกวันนี้ ก็ยิ่งทำให้มีความต้องการจริยธรรม

๒. พระพุทธศาสนาเป็นระบบจริยธรรมที่สอดคล้องกับพื้นฐานเดิมของสังคมไทย แม้ว่าปัจจุบันในระดับพื้นผิว จะมองเห็นว่า ผู้คนห่างเหินจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา แต่ระบบ ศีลธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาก็ยังสืบทอดอยู่อย่างแน่นหนาในรากฐานทางวัฒนธรรมของไทย การสอนจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา หรือการนำพระพุทธศาสนาไปใช้ในการสอนจริยศึกษา เป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกลมกลืนกับรากฐานทางวัฒนธรรม และพื้นเพทางจิตใจของคนไทย เป็นจริยธรรมที่กลมกลืนบนพื้นฐานที่ต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ ซึ่งทำให้

^{๑๐} พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ทางสายอิสราภาพของการศึกษาไทย, (ออนไลน์); <https://palungjit.org/threads> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑/๑๐/๖๑

พร้อมที่จะทำงานได้ง่าย ฉับไว และเบาแรงกว่าการกระทำด้วยวิธีอย่างอื่น จึงไม่มีเหตุผลที่จะปฏิเสธการสอนพระพุทธศาสนาเพื่อประโยชน์ในทางจริยธรรม

๓. ชาวพุทธควรมีสิทธิเรียนจริยศึกษาแบบพุทธ การปลูกฝังจริยธรรมต้องดำเนินไปอย่างมีกระบวนการและเป็นระบบ โดยสอดคล้องกับกฎเกณฑ์แห่งศีลธรรมที่รองรับเป็นพื้นฐาน การที่สังคมไทยยอมรับพระพุทธศาสนา และนับถือสืบต่อกันมา ก็เพราะมีความเชื่อในพระปรีชาญาณของพระพุทธเจ้าว่าได้ทรงค้นพบศีลธรรม และทรงสั่งสอนระบบจริยธรรมที่ถูกต้องจริงแท้ตรงตามศีลธรรมนั้น จึงเห็นชอบและพอใจที่จะนำเอาหลักเกณฑ์ทางศีลธรรม หรือระบบการปลูกฝัง จริยธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้เป็นระบบชีวิตทางศีลธรรมของตน พูดอีกนัยหนึ่งว่า ชาวพุทธนับถือพระพุทธศาสนาก็คือเชื่อในระบบจริยศึกษาแบบพุทธ ชาวพุทธจึงควรและมีสิทธิที่จะเรียนจริยธรรมด้วยจริยศึกษาแบบพุทธ การปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องนี้คือช่วยกันค้นหาให้พบ และจัดจริยศึกษาแบบพุทธให้แก่ผู้เรียนที่เป็นพุทธศาสนิกชน

๔. สังคมไทยมีข้อได้เปรียบในการจัดจริยศึกษาที่มีเอกภาพ สังคมไทยมีประชากรส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน แม้จะมีความแตกต่างหลากหลาย ก็เป็นความแตกต่างในระดับของพัฒนาการทางจิตปัญญา ส่วนหลักความเชื่อและหลักคำสอนทั่วไปคงเป็นตัวแทนเดียวกัน จึงน่าจะใช้ความได้เปรียบคือความมีเอกภาพทางศาสนานี้ให้เป็นประโยชน์

๕. สังคมไทยไม่มีเหตุผลที่จะไม่สอนจริยศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา เนื่องจากพุทธศาสนาในประเทศไทยมีเอกภาพมาก ถึงขั้นที่อาจพูดได้ว่ามากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก

๖. การเรียนพระพุทธศาสนาเพื่อมาร่วมอยู่และร่วมพัฒนาสังคมไทย การศึกษาพระพุทธศาสนาก็คือการเรียนรู้สิ่งที่คนที่อยู่ในสังคมไทยควรจะต้องรู้ ในฐานะที่เป็นการรู้จักเรื่องราวของประเทศของตน เป็นความรับผิดชอบของการศึกษาที่จะต้องจัดให้คนไทยได้เรียนรู้พระพุทธศาสนา ถ้าคนไทยไม่รู้จักพระพุทธศาสนาทั้งในด้านเนื้อหาและสถาบันก็คงต้องถือว่าเป็นความบกพร่องของการศึกษาของชาติ

๗. การศึกษาเพื่อสร้างชนชั้นสำหรับมาพัฒนาสังคมไทย ความล้มเหลวด้านหนึ่งของการศึกษาในสังคมไทย คือ การที่ไม่สามารถสร้างผู้นำและชนชั้นในด้านวิชาการและระบบแบบแผนสมัยใหม่ ที่มีความเจริญอย่างตะวันตกนั้น เป็นที่แน่นอนชัดเจนว่า การศึกษาของชาติได้ผลิตคนที่มีความรู้ความสามารถ เก่งกว่าชาวบ้านหรือประชาชนไปอย่างมากมาย ทำให้เรามีความพร้อมในด้านหนึ่งที่จะพัฒนาสังคม

แต่นั้นเป็นเพียงด้านหนึ่ง ซึ่งหาเพียงพอไม่ เพราะในขณะเดียวกันนั้นเองก็เป็นที่น่าอนชืดจนเช่นเดียวกันว่าการศึกษาของเราได้ผลิตคนที่ห่างเหินแปลกแยกจากสังคมไทย ไม่รู้จักสังคมไทย ไม่รู้เรื่องราวของคนไทย ไม่เข้าใจความคิดจิตใจของชาวบ้านที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ของไทย คนที่เป็นผลผลิตของการศึกษาอย่างนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมาดำเนินชีวิตร่วมใน ชุมชนไทย และ

ทำงานให้แก่สังคมไทยท่ามกลางคนไทย เขาต้องการรู้เรื่องของไทย เช่น วัฒนธรรมไทยและพระพุทธศาสนาตามคติไทยต่อจากชาวบ้าน

การศึกษาจะต้องกล้าเผชิญหน้าความจริง ถ้าพระพุทธศาสนาเป็นองค์ประกอบสำคัญอยู่ในกระบวนการสืบทอดต่อเนื่องของสังคมไทย ไม่ว่าโดยฐานะที่เป็นสถาบันสังคมอันกว้างใหญ่ก็ดี โดยเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยก็ดี โดยเป็นสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมสังคมไทยก็ดี โดยเป็นมรดกและเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยก็ดี โดยเป็นระบบจริยธรรมที่สังคมไทยได้ยอมรับนับถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานกันมาก็ดี การศึกษาจะต้องจัดดำเนินการให้คนไทยได้ศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งในแง่ที่เป็นองค์ความรู้และในแง่ที่เป็นเครื่องมือพัฒนาชีวิตและสังคม

๘. การศึกษาพระพุทธศาสนา เพื่อรักษามลประโยชน์ของสังคมไทย พระพุทธศาสนานั้นมีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งต่างจากศาสนาทั่วไป จนบางที่ผู้ที่มองความหมายในแง่ของศาสนาอื่น ๆ ถือว่าพระพุทธศาสนาไม่เป็นศาสนาหรือมิฉะนั้นก็เป็นศาสนาแห่งปัญญา เพราะไม่บังคับศรัทธา แต่ถือปัญญาเป็นสำคัญ กล่าวคือ ให้เสรีภาพทางความคิด ไม่เรียกร้องและไม่บังคับความเชื่อ ไม่กำหนดข้อปฏิบัติที่บังคับแก่ศาสนิกชนแต่ให้พิจารณาเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง

การปฏิบัติตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา จึงต้องอาศัยการศึกษา เพราะในเมื่อไม่กำหนดข้อบังคับให้มีสิ่งที่ต้องเชื่อ และต้องปฏิบัติอย่างตายตัวแล้ว ถ้าไม่ศึกษาให้รู้เข้าใจอย่างถูกต้อง แท้จริงก็มีโอกาสอย่างมากที่จะเกิดความคลื่อนคลาดผิดเพี้ยนในความเชื่อและการปฏิบัติ เมื่อเชื่อผิดพลาดและปฏิบัติคลาดเคลื่อนไป นอกจากจะเป็นผลเสียหายในทางศาสนาแล้ว ก็ทำให้เกิดโทษแก่ชีวิตและสังคมไทยไปด้วย ด้วยเหตุนี้ การศึกษาหรือสิกขาจึงเป็นเนื้อตัวของชีวิตในทางพระพุทธศาสนาที่จะทำให้ระบบจริยธรรมดำเนินไปได้ ผู้นำหรือผู้บริหารกิจการพระพุทธศาสนาจึงต้องเอาใจใส่ ถือเป็นหน้าที่หลักสำคัญที่สุดที่จะต้องเฝ้าอันวยจัดให้มีการศึกษาแก่พุทธบริษัททั้งปวง

ด้วยเหตุที่พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งปัญญาและความเชื่อถือปฏิบัติที่ถูกต้องขึ้นต่อการศึกษาเช่นนี้ ไม่ว่าสถาบันพุทธศาสนาจะเอาใจใส่จัดการศึกษาให้แก่ศาสนิกชนของตนหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่พลเมืองส่วนใหญ่เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา รัฐที่เป็นประชาธิปไตย และมีความรับผิดชอบต่อประโยชน์สุขของประชาชน และต่อความเสื่อมความเจริญของสังคม จะต้องเอาใจใส่ชวนชวยเื้ออำนวยการให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นพุทธศาสนิกชนให้ดีที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าความเป็นพุทธศาสนิกชนของประชากรส่วนใหญ่เหล่านั้นอยู่ในตัวบุคคลผู้เดียวกันกับที่เป็นพลเมืองของประเทศไทยอย่างแยกจากกันไม่ออก

๙. ขว่รายต่าง ๆ ในวงการพุทธศาสนาของไทย เป็นเครื่องสะท้อนสภาพเสื่อมโทรมทั้งของสถาบันพุทธศาสนา และสังคมไทย สภาพตกต่ำเสื่อมโทรมทั้งทางภูมิธรรม และภูมิปัญญา น่าจะเพียงพอแล้วที่จะกระตุ้นเตือนปลุกเร้าผู้บริหาร ทั้งฝ่ายรัฐและฝ่ายศาสนา บุคคลผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนคนไทยทุกคนให้เกิดความสำนึกตื่นตัวขึ้นมาเร่งรีบแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการจัดและส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งในแง่การเรียนรู้กับเนื้อหาและหลักคำสอนที่ถูกต้องแท้จริง

๑๐. บุรณาการสำคัญขั้นตอนที่ขาดหายไป จริยศึกษาของรัฐใน ๒ - ๓ ทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีแนวโน้มที่จะหันเหไปในทิศทางของจริยธรรมสากล ประจวบกับในช่วงหลังนี้ แนวความคิดแบบ บุรณาการได้เฟื่องฟูขึ้น ก็มีได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมสากลนั้นมาประสานเข้ากับแนวความคิดแบบ บุรณาการ โดยให้บุรณาการการสอนจริยธรรมเข้าในวิชาต่าง ๆ ทุกวิชา หรือให้ครูแต่ละคนสอน จริยธรรมบุรณาการเข้าในวิชาของตน สอดคล้องกับหลักอุดมคติที่ถือว่าครูทุกคนเป็นผู้สอน จริยธรรม การบุรณาการด้วยการสอนจริยธรรมเข้าในวิชาทุกวิชานั้น เป็นเพียงแง่หนึ่งด้านหนึ่งของ บุรณาการ เป็นการบุรณาการในขอบเขตที่แคบเฉพาะส่วนหนึ่งเท่านั้น

การบุรณาการสำคัญขั้นตอนที่ขาดหายไป คือ

(๑) การบุรณาการองค์จริยธรรมเข้าในระบบจริยธรรม หมายถึง การบุรณาการจริยธรรม เฉพาะอย่างเข้าในระบบจริยธรรมที่เป็นองค์รวม หรือการบุรณาการเนื้อหาจริยธรรมเข้าในชีวิตจริง

(๒) การบุรณาการตนเข้าในชุมชนหรือบุรณาการบุคคลเข้าในสังคม ที่สำคัญมาก คือ การบุรณาการคนรุ่นใหม่เข้าในสังคมไทย และในปัจจุบันการที่มีปัญหานี้มากขึ้นแม้ว่าปัญหาจะไม่ ออกมาในรูปที่รุนแรง

(๓) การบุรณาการสถาบันศาสนาเข้าในระบบจริยศึกษาของชุมชน

๑๑. จากคติแห่งศาสนศึกษาในอังกฤษสู่ความคิดหาทางสายกลางของการจัดจริยศึกษา ใน สหรัฐอเมริกา รัฐแยกอาณาจักรกับศาสนจักรขาดออกจากกัน และไม่ให้มีการสอนจริยธรรมตามหลัก ศาสนานิคมใดนิกายหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ให้สอนจริยธรรมที่เป็นกลาง ๆ ประเทศอังกฤษซึ่งถือกันว่าเป็นแม่แบบแห่งระบอบประชาธิปไตยนับถือศาสนาคริสต์นิกายอังกฤษหรือแองกลิคัน (Church of England) เป็นศาสนาประจำชาติ และตรากฎหมายบังคับให้โรงเรียนต้องจัดสอนวิชาศาสนา ให้ นักเรียนต้องได้เรียนวิชาศาสนาคริสต์ทั่วทุกคน อาจพูดสั้น ๆ ว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา วิชาบังคับ ที่แท้มีวิชาเดียว คือ วิชาการปกครองของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ในประเทศอังกฤษ วิชาบังคับ แท้จริงมีวิชาเดียว คือ วิชาศาสนาคริสต์ ในประเทศอังกฤษ พระราชบัญญัติการศึกษา ค.ศ. ๑๙๔๔ (พ.ศ. ๒๔๘๗) กำหนดให้การเรียนวิชาศาสนา เป็นการศึกษาบังคับสำหรับนักเรียนทุกคน จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๓๑ รัฐได้ออกกฎหมายใหม่ เรียกว่าพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษา ค.ศ. ๑๙๘๘ กฎหมาย ใหม่นี้ได้กำหนดหลักสูตรพื้นฐานขึ้นมา (Basic Curriculum) โดยจัดแยกเป็น ๒ ส่วน คือ การศึกษา วิชาศาสนา (Religious Education) ที่มีมาแต่เก่าก่อนนั้นส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เพิ่มเข้ามาใหม่เรียกว่า หลักสูตรแห่งชาติ (National Curriculum) ซึ่งประกอบด้วยวิชาสามัญต่าง ๆ มีข้อแตกต่างที่ควร สังเกตก็คือวิชาทั้งหลายในส่วนที่สองที่เรียกว่าหลักสูตรแห่งชาตินั้น บังคับเฉพาะเด็กนักเรียนที่มีอายุ ในเกณฑ์บังคับเท่านั้น แต่วิชาศาสนาซึ่งเป็นส่วนแรก เป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะ มีอายุอยู่ในเกณฑ์บังคับหรือไม่ และในส่วนของวิชาศาสนานี้ กฎหมายใหม่ได้สำคัญให้การศึกษา และการปฏิบัติศาสนาคริสต์เป็นไปอย่างหนักแน่นมากขึ้น ในขณะที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเรียน ศาสนาอื่นได้ด้วย

การศึกษาวิชาศาสนาตามกฎหมายปัจจุบันของอังกฤษ มีข้อสังเกตที่สำคัญอย่างอื่นอีก คือ

- การศึกษาวิชาศาสนาถือเป็นเรื่องสำคัญถึงกับกำหนดบังคับไว้ในกฎหมายของรัฐ
- การศึกษาวิชาศาสนามีฐานะพิเศษ ถึงกับแยกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากหลักสูตรวิชาสามัญทั่วไป โดยมีความสำคัญของตัวเองอย่างเป็นอิสระ

- การศึกษาวิชานี้แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือการศึกษาวิชาศาสนา กับการประชุมประกอบพิธีบูชาประจำวัน (การสวดมนต์ไหว้พระ) และกำหนดไว้ด้วยว่า หลักสูตรจะต้องสะท้อนให้เห็นความจริงว่า ศาสนาที่สืบ ๆ มาในประเทศอังกฤษมีศาสนาคริสต์เป็นหลัก และการประกอบพิธีบูชา จะต้องเป็นไปตามแบบของศาสนาคริสต์ทั้งหมด

- ครูที่สอนวิชาศาสนา และครูที่นำพิธีประชุมสวดมนต์บูชานั้น ทางกรให้ความสำคัญมากถึงกับกำหนดไว้ในกฎหมายว่า จะต้องใช้ครูที่มีคุณวุฒิโดยตรง...

- กฎหมายกำหนดให้ถือว่า การฝึกอบรมวิชาศาสนานั้น เป็นคุณกิจสำคัญระดับแรกสุดของชาติ (a national priority) อย่างหนึ่ง กำหนดให้มีการฝึกอบรมครูที่ชำนาญเฉพาะ

- นอกจากวิชาศาสนาโดยตรงนี้ แล้วเนื้อหาที่ต้องเรียนเกี่ยวกับศาสนายังอาจปรากฏ ในวิชาอื่น ๆ ตามแต่จะเกี่ยวข้องอีกด้วย

๑๒. ทางสายกลาง หรือการกระทำพอดี ๆ ก็คือ การให้ได้ว่าในสิ่งที่ควรรู้ ให้ได้คิดในสิ่งที่ควรคิด แต่ให้รู้จักนำเสนอในลักษณะที่น่าสนใจท้าทาย และรู้จักกระตุ้นเร้าให้เกิดความ สนใจ ชักนำให้รู้จักเรียนรู้ รู้จักคิดพิจารณาเพื่อจะตัดสินใจเลือกได้ด้วยปัญญาที่มีสติสุขุมรอบคอบ มองเห็นเหตุผล และคุณโทษ ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาข้อมูลและฝึกฝนความรู้จักคิด พร้อมทั้งพัฒนาชีวิตเคียงกันไปทุกด้านให้การเรียนเป็นกิจกรรมร่วมกันที่ทั้งผู้สอนและผู้เรียนทั้งสองฝ่ายร่วมมือประสานงาน มีบทบาทแสดงต่อกัน

๑๓. เรื่องสำคัญของตนเองที่ควรจะต้องรู้ สิ่งดีที่ตนมีพิเศษ อีกด้านหนึ่งของ การศึกษาพระพุทธศาสนาที่ควรพูดไว้ด้วย ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่มาก คือ การศึกษาพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นความรู้ หรือเป็นเรื่องของวิชาการ และการศึกษาพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นแหล่งสำคัญแหล่งหนึ่งแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ มองในแง่เป็นภูมิธรรมภูมิปัญญาที่ตนมีต่างหากจากของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้สังคมไทยมีอะไรที่จะให้แก่อารยธรรมของมนุษยชาติ และที่จะทำให้สามารถเป็นผู้นำเขาบ้างสักด้านหนึ่งใน ประชาคมโลก แทนที่จะเป็นผู้อยู่ตามและรับจากเขาร่ำไปก็ดี ที่กล่าวมานั้น ก็พอเพียงที่จะเป็นเหตุผลให้คนไทยควรจะต้องเรียนรู้พระพุทธศาสนา

๑๔. หลักการที่ควรตรวจสอบและปฏิบัติการที่ควรทบทวน เรื่องจริยศึกษานี้ ประเทศไทยมีภูมิหลังที่เรียบร้อยราบรื่น และมีฐานทางหลักการที่เอื้อ มั่นคง และพร้อมดีกว่า สามารถจะเป็น ผู้นำได้ อีกทั้งในวงกว้าง ก็เป็นที่ยอมรับกันมากกว่า โลกซีกตะวันออกนี้ มีความเจริญทางวัฒนธรรมด้านจิตใจดีกว่าโลกตะวันตก สังคมไทยจึงควรจะต้องตื่นตัว ปลุกจิตสำนึกในความเป็นผู้นำและผู้ให้ขึ้นมาอย่างน้อยที่ควรจะรักษาความเป็นผู้นำด้านจริยศึกษา และการพัฒนาจิตใจไว้ให้ได้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

รัฐควรจัดหลักสูตรการศึกษาให้คนไทยส่วนใหญ่ได้ศึกษาพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุผลสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. คนไทยส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นพุทธศาสนิกชนควรมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติถูกต้องต่อศาสนาที่ตนนับถือ

๒. คนทุกคนที่อยู่ในสังคมไทย ควรเรียนรู้พระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นสถาบันใหญ่ และเป็นสภาพแวดล้อมของสังคมไทย เพื่อดำเนินชีวิตและทำงาน หรือทำหน้าที่ที่เป็นส่วนรวมในการพัฒนาสังคมไทยนี้ได้อย่างประสานกลมกลืน และได้ผลดี

๓. สังคมไทยอาศัยพระพุทธศาสนา เป็นแหล่งคำสอนจริยธรรม และได้ยอมรับระบบจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นมาตรฐานที่ยึดถือปฏิบัติตามตลอด คนไทยจึงควรเรียนรู้ พุทธจริยธรรม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิตพัฒนาสังคมให้บรรลุประโยชน์และสันติสุข

๒.๗. การพัฒนาหนังสือการทูตเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด **กรมวิชาการ (๒๕๔๔ ก : ๘)** กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื้อหาสาระในบทเรียนที่ถูกกำหนดขึ้นโดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการจากหลายสาขาแต่เนื้อหาสาระที่อยู่ในตำราเรียนบางเนื้อหา ผู้เรียนเองเกิดความรู้สึก เบื่อหน่าย การเรียนในแต่ละชั่วโมงจึงผ่านไปอย่างไรประโยชน์ เพราะผู้เรียนเองไม่ได้เกิดความประทับใจ ในเนื้อหาเป็นพิเศษ การสอนแบบบรรยายและให้ทำแบบฝึก จึงเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ ทำให้ผู้เรียนไม่เรียนเท่าที่ควร ประกอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนในปีการศึกษา ๒๕๔๖ – ๒๕๖๐ อยู่ในเกณฑ์ ไม่เป็นที่น่าพอใจ คือมีค่าคะแนนที่ร้อยละ ๖๙.๗๒ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิด ว่า ควรสร้างนวัตกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มากขึ้น โดยนวัตกรรมที่ผู้วิจัยเลือกใช้ คือบทเรียนประกอบการทูตในหน่วยเนื้อหา สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จุดประสงค์ของการสร้างบทเรียนการทูตเพราะมีแนวคิดว่าการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ควรนำสิ่งที่เด็กชอบมาเป็นสื่อในการถ่ายทอดเนื้อหา ซึ่งจากรายงานการวิจัยของกรมวิชาการ (๒๕๔๔ : ๓)

พบว่า หนังสือที่เด็กชั้นประถมศึกษาชอบมากที่สุดคือ หนังสือการ์ตูน การ์ตูนเป็นสื่อที่ดึงดูดใจให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหาสาระได้อย่างจดจ่อ สร้างความสนุกสนานแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรับรู้เรื่องราวและจดจำได้อย่างแม่นยำ ผู้วิจัยจึงคาดหวังที่จะให้หนังสือประกอบการ์ตูน เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ของโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้การจัดทำวิจัยเรื่องนี้เป็นแนวคิดเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูน

๑. ความหมายของคำว่าการ์ตูน (Cartoon) หมายถึงภาพวาดในลักษณะง่าย ๆ บิดเบี้ยว โยเย่ในลักษณะไม่เหมือนภาพในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งมีรูปลักษณะเลียนแบบธรรมชาติ เราคิดหรือรูปร่างอิสระ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายแทนตัวหนังสือและเป็นผู้แสดงแทนในการพูดหรือการแสดงออกต่าง ๆ

๒. ลักษณะของการ์ตูนที่เหมาะสมกับเด็ก

๒.๑ แสดงภาพให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียน สามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจความหมายได้ตรงกับจุดมุ่งหมายนั้น

๒.๒ ภาพที่เขียนต้องเป็นภาพง่าย ๆ แสดงสัญลักษณ์ที่เด่น ไม่ซับซ้อนหรือแสดงส่วนละเอียดมากเกินไป

๒.๔ คำบรรยายภาพการ์ตูน ควรเป็นคำบรรยายสั้น ๆ กระชับรัดกุมแต่มีความหมายลึกซึ้งและครอบคลุมจุดหมายของภาพทั้งหมด

๓. ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

๓.๑ ใช้เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน

๓.๒ ใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม

๓.๓ ใช้เป็นหนังสือเรียนในการเรียนแต่ละวิชา

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ (อังกฤษ: learning theory) การเรียนรู้คือกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนได้จากการได้ยินการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy) ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น ๖ ระดับ

๑. ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge) ซึ่งเป็นระดับล่างสุด
๒. ความเข้าใจ (Comprehend)
๓. การประยุกต์ (Application)
๔. การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้
๕. การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่

๖.การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้ และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ (Mayor) ในการออกแบบสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ความจำเป็นเป็นสิ่งสำคัญ และตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียน โดยแบ่งออกเป็นย่อยๆ ๓ ส่วนด้วยกัน

- พฤติกรรม ควรชี้ชัดและสังเกตได้
- เงื่อนไข พฤติกรรมสำเร็จได้ควรมีเงื่อนไขในการช่วยเหลือ
- มาตรฐาน พฤติกรรมที่ได้นั้นสามารถอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner) ความรู้ถูกสร้างหรือหล่อหลอมโดยประสบการณ์

- ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบในการเรียน
- ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายขึ้นมาจากแง่มุมต่างๆ
- ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง
- ผู้เรียนเลือกเนื้อหาและกิจกรรมเอง
- เนื้อหาควรถูกสร้างในภาพรวม

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์ (Tyler) ความต่อเนื่อง (continuity) หมายถึง ในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรมและประสบการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกัน

การจัดช่วงลำดับ (sequence) หมายถึง หรือการจัดสิ่งที่มีความง่าย ไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บูรณาการ (integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารทั้งหมด ของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่างๆ กัน ประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ ๘ ขั้น ของกาเย่ (Gagne) การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

- การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
- การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว

- ความสามารถในการจำ (Retention Phase)
- ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)
- การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)
- การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)
- การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase)

ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูงองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จากแนวคิดนักการศึกษา กาเย่ (Gagne) ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้การตอบสนอง (Response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้การสอนด้วยสื่อตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne) เร้าความสนใจ มีโปรแกรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เช่น ใช้การตุน หรือ กราฟิกที่ดึงดูดสายตาคความอยากรู้อยากเห็นจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน การตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งบอกว่าวัตถุประสงค์ ผู้เรียนควรทราบถึงวัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนเพื่อให้ทราบว่าบทเรียนเกี่ยวกับอะไรกระตุ้นความจำผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์ในการโยงข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่ก่อน เพราะสิ่งนี้สามารถทำให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้เมื่อได้โยงถึงประสบการณ์ผู้เรียน โดยการตั้งคำถาม เกี่ยวกับแนวคิด หรือเนื้อหานั้นๆเสนอเนื้อหา ขั้นตอนนี้จะเป็นการอธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียน โดยใช้สื่อชนิดต่างๆ ในรูป กราฟิก หรือ เสียง วิดีโอการยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างสามารถทำได้โดยยกกรณีศึกษา การเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจได้ซาบซึ้ง การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรม เป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียนได้เรียนถูกต้อง เพื่อให้เกิดการอธิบายซ้ำเมื่อรับสิ่งที่ผิดทำให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่น การทำแบบฝึกหัด โดยมีคำแนะนำการสอบ เพื่อวัดระดับความเข้าใจการนำไปใช้กับงานที่ทำในการทำสื่อควรมี เนื้อหาเพิ่มเติม หรือหัวข้อต่างๆ ที่ควรจรรู้เพิ่มเติม

๒.๘. สื่อการเรียนการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

หลักการเลือกสื่อหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการนำไปประกอบการสอน และประโยชน์ในการเรียนการสอนมีดังนี้

๑. หลักการเลือกหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการนำไปประกอบการสอน

๑.๑ เลือกหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน ประวัติพุทธสาวก ที่ใช้ประกอบการสอนจะต้องเป็นประวัติพุทธสาวกที่นักเรียนเข้าใจความหมายได้ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ประวัติพุทธสาวกที่เข้าใจยากใช้กับเด็กไม่ค่อยได้ผล

๑.๒ เลือกประวัติพุทธสาวกที่ออกแบบง่าย ๆ (Simplicity) หนังสือการตูนเป็นภาพที่สมมุติขึ้นจึงควรเป็นภาพที่ทำให้เข้าใจง่าย เขียนให้มีลักษณะเฉพาะของคนหรือวัตถุนั้น จะทำให้จำได้ง่ายสามารถดูออกว่าเป็นอะไร เช่น ภาพวาด Uncle Sam ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นคนแก่สวมหมวกทรงสูงกางเกง มีรอยประดูแล้วแปลความหมายให้ทันทีเลยเป็นใคร

๑.๓ ประวัติพุทธสาวกที่มีลักษณให้ความหมายชัดเจน (Clear Symbols) คนที่อ่านหนังสือพิมพ์เสมอ ๆ ย่อมจะคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ประวัติพุทธสาวกมาตรฐานของประเทศ

๒. การนำประวัติพุทธสาวกมาใช้ในการเรียนการสอน ควรเป็นดังนี้

๒.๑ การนำประวัติพุทธสาวกที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและเป็นภาพง่าย ๆ ที่แสดงเฉพาะลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการแสดง ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียด ถ้ามีคำอธิบายควรเป็นข้อความสั้นๆ

๒.๒ ใช้ประวัติพุทธสาวกนำเข้าสู่บทเรียน ประกอบการอธิบายหรือสรุป เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและสนใจในบทเรียน โดยครูเขียนขึ้นเองหรือนำนิทานชาดกจากแหล่งอื่น ๆ ที่มีผู้เขียนไว้มาดัดแปลงให้เด็กที่เรียนซ้ำเรียนได้ดีขึ้น

๒.๓ ใช้ภาพประวัติพุทธสาวกสำหรับการสอนนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อช่วยให้เด็กที่เรียนซ้ำ เรียนได้ดีขึ้น

๓. ประโยชน์ของประวัติพุทธสาวกต่อการเรียนการสอน มีดังนี้

๓.๑ กระตุ้นหรือเร้าใจให้อยากเรียน และเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน

๓.๒ ใช้สำหรับอธิบายให้เกิดความเข้าใจ เช่น ใช้รูปภาพประกอบด้วยเพื่อช่วยอธิบายความหมายของคำหรือประโยชน์ต่างๆ ได้

๓.๓ ใช้เป็นกิจกรรมของนักเรียน เช่น ให้หารูปภาพกับเรื่องนิทานชาดกมาประกอบด้วย เพื่อแสดงความเข้าใจของเด็ก เพื่อครูจะได้ดูว่านักเรียนเข้าใจในเรื่องที่สอนไปมากน้อยแค่ไหน และเพื่อเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ประโยชน์ของหนังสือประวัติพุทธสาวกประกอบรูปภาพมีดังนี้

๑. ใช้นิทานประกอบรูปภาพในการโฆษณาชวนเชื่อ เช่น โฆษณาสินค้าทั้งทางภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

๒. ใช้รูปภาพประกอบในกิจการวิจารณ์การเมืองหรือสังคมในรูปของการล้อเลียนและเสียดสี โดยไม่ต้องมีคำบรรยายให้ต้องอ่านยืดยาว เพียงเห็นภาพก็สามารถเข้าใจได้ทันที

๓. ใช้รูปภาพประกอบเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาทั้งภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน ป้าย และแผ่นใบปลิว เป็นต้น

๔. ใช้นิทานประกอบรูปภาพเพื่อประโยชน์ในด้านให้ความบันเทิงและสาระบันเทิงในรูปแบบเรื่องราวที่ออกแบบให้เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์เป็นตอนๆ เรียกว่า Comic Strip ซึ่งอาจจะเป็นภาพยนตร์และโทรทัศน์ก็ได้ หรือถ้าจัดทำเป็นรูปเล่มหนังสือ หรือหนังสือการ์ตูนส่วนใหญ่เน้นเนื้อหาที่สนุกสนานเพลิดเพลินหรือบางครั้งอาจจะสอดแทรกสาระก็ได้

อาจกล่าวสรุปได้ว่าสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาเป็นสื่อที่มีความหมายชัดเจนหลักการและรูปภาพที่ประกอบการบรรยายที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีเหตุผลนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒.๙. การหาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

การหาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การนำหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้สอนจริง ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เผชิญ กิจระการ ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้^{๑๑}

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเกณฑ์การหาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำชุดกิจกรรมจะพึงพอใจว่าหากหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีประสิทธิภาพระดับนั้นแล้ว หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนให้สัมฤทธิ์ผลสูงสุด เกณฑ์การหาประสิทธิภาพกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อร้อยละของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E๑ / E๒ คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E๑) คือ การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) ของผู้เรียน ได้แก่ การประกอบกิจกรรมกลุ่ม งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผู้สอนกำหนดไว้

ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E๒) คือ การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) โดยพิจารณาจาก การทดสอบหลังเรียน และการสอบปลายภาค

^{๑๑} เผชิญ กิจระการ เกณฑ์ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (๒๕๔๒ : ๔๖-๕๑) (ออนไลน์), แหล่งที่มา www.edu.nu.ac.th/researches/admin สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑

ตัวอย่าง ๗๕ / ๗๕ หมายความว่า เมื่อเรียนจากหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกหัด กิจกรรมหรืองาน ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ ๗๕๐ และข้อสอบปลายภาคเรียนหรือสอบไล่ ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ ๗๕ การที่จะกำหนดเกณฑ์ E๑ / E๒ ให้มีค่าเท่าได้นั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักจะตั้งไว้ ๘๐ / ๘๐ , ๘๕ / ๘๕ หรือ ๙๐ / ๙๐ ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น ๗๕ / ๗๕ เป็นต้น

สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของหนังสือการตูนเป็นกระบวนการตรวจสอบ และพิจารณาคุณค่าของหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าสื่อนั้นมีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไร ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑๐. ความพึงพอใจ

อุไรวรรณ ปราบริปู กล่าวไว้ว่า^{๑๒} ความพึงพอใจเกิดจากความต้องการของบุคลากรในองค์กร บางคนพอใจเนื่องจากผลงานที่ทำสำเร็จ บางคนพอใจเพราะลักษณะงานที่ปฏิบัติ แต่บางคนพอใจเพราะเพื่อนร่วมงาน

ประสาธ อิศรปริดา ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า^{๑๓} พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ๒ ปัจจัยคือ^{๑๔}

๑. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

๒. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน และมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

^{๑๒}อุไรวรรณ ปราบริปู ,ความต้องการของบุคลากรในองค์กร,(๒๕๔๓ : ๓๑) (ออนไลน์);แหล่งที่มา <https://www.tci-thaijo.orgสืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑>

^{๑๓} ประสาธ อิศรปริดา พลังทางจิต (ออนไลน์);แหล่งที่มา <https://www.kmutt.ac.thสืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑>

^{๑๔}พิมพันธ์ เตชะคุปต์, The Motivation Hygiene Theory, (๒๕๔๔ : ๕๑) (ออนไลน์);แหล่งที่มา <https://technology.kku.ac.thสืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑>

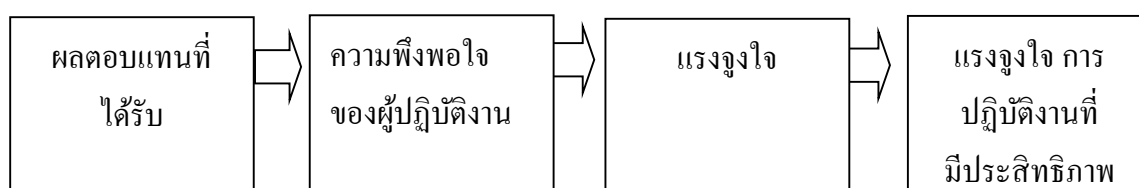
ศรีสุตา ญาติปลื้ม ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า^{๑๕} ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ พอใจหรือเป็นเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการหรือคาดหวังในทางที่ดีด้านวัตถุและด้านจิตใจเป็นความรู้สึกเมื่อได้รับความสำเร็จความต้องการหรือแรงจูงใจ

เบรื่อง กุมุ^{๑๖} ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ที่มีต่องานและปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ จนสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนสามารถลดความเครียดของผู้ปฏิบัติงานให้ต่ำลงได้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึก ความคิดเห็นชอบหรือไม่ชอบ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและความสำเร็จในการเรียน การกระทำหรือปฏิบัติงานสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน ๒ ลักษณะ คือ

๑. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานการตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทัศนะตามแนวคิดดังกล่าว สามารถแสดงดังภาพประกอบ

ภาพที่ ๒ ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

^{๑๕} ศรีสุตา ญาติปลื้ม, ความพึงพอใจ, (๒๕๔๗ : ๖๙), (ออนไลน์); แหล่งที่มา <https://dspace.bru.ac.th> สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑

^{๑๖} เบรื่อง กุมุ, (๒๕๕๐ : ๑๑๔), (ออนไลน์); แหล่งที่มา <https://dspace.bru.ac.th> สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑

ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน และผลตอบแทนภายนอกโดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ที่ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วนักเรียนจะมีความยินดีและความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

สมยศ นาวิการ^{๑๗} จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในและรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่นความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเองเช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึงความรู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุผลสำเร็จ ทฤษฎีและแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานตามทฤษฎีของ Herzberg จากแนวความคิดดังกล่าวจึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ สถานการณ์ สื่ออุปกรณ์ ตลอดทั้งกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย ลดความกังวล คลายความเครียด เพิ่มความมั่นใจทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ผู้เรียนจึงจากเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ และผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์

^{๑๗} สมยศ นาวิการ ,แนวคิดพื้นฐาน,(๒๕๕๕ : ๑๑๙) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; digi.library.tu.ac.th สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

ของชีวิตมากนักน้อยเพียงใด นั่นคือ สิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

๒.๑๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเอกสารและงานวิจัยที่นำมาอิงและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้มีทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อประกอบงานวิจัยให้มีความเชื่อถือมากขึ้น

ก.งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แบ่งตามที่มาของการวิจัย เป็น ๒ กลุ่ม คือ งานวิจัยงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

กัญญา สุวรรณแสง^{๑๘} ได้กล่าวว่า การรับรู้หมายถึงการใช้ประสบการณ์เดิมแปลความหมาย สิ่งเร้าที่ผ่านประสาทแล้วเกิดความรู้สึก ระลึกรู้ความหมายว่าเป็นอย่างไร

สุภัทร บริบูรณ์ ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสามเณรในพระพุทธศาสนา” ซึ่งเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสามเณร ตั้งแต่แรกอุบัติจนถึงปัจจุบันพบว่า “ราหุลกุมารเข้าไปทูลขอสมบัติจากพระพุทธเจ้า มีผลให้พระพุทธองค์ทรงมีพุทธานุญาตให้พระสารีบุตรบรรพชาราหุลกุมารเป็นสามเณร นับเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา”^{๑๙}

เสถียรพงษ์ วรรณปก ได้ศึกษาและรวบรวมประวัติของสามเณรในสมัยพุทธกาลและหลังพุทธกาลไว้ในหนังสือ “สามเณร : เหล่ากอแห่งสมณะ” พบว่า การบวช ปรากฏครั้งแรกเมื่อราหุลราชกุมาร ติดตามทูลขอทรัพย์สมบัติตามคำสั่งของพระมารดา พระพุทธเจ้าทรงดำริว่า การให้ อริทรัพย์ ดีกว่าทรัพย์ธรรมดา จึงรับสั่งพระสารีบุตรบวชให้ราหุลราชกุมาร”^{๒๐}

จำเนียร ทรงกฤษ ได้รวบรวมเรื่องสามเณรไว้ในหนังสือ “ชีวประวัติสามเณร” กล่าวเอาไว้ดังนี้ “วิธีการบวชกุลบุตรผู้มีอายุไม่ครบ ๒๐ ปี ยังไม่สามารถที่จะอุปสมบทได้ ก็ให้บรรพชาเป็นสามเณรโดยวิธีให้รับไตรสรณคมน์ และให้สมาทานศีล ๑๐ ประการ วิธีการนี้เรียกว่า ตีสรณคมน์อุปสัมปทา คือการบวชด้วยการถึงสรณะ ๓ ได้แก่ แปลงวาจาถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์เป็นสรณะ และพระราหุลกุมารทรงบรรพชาเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนาที่ทรงใช้วิธีตีสรณคมน์อุปสัมปทานี้”^{๒๑}

^{๑๘} กัญญา สุวรรณแสง, สิ่งเร้าที่ผ่านประสาทแล้วเกิดความรู้สึก, (๒๕๓๘: ๑๒๗) , (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; www.research-system.siam.edu , สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๑๙} สุภัทร บริบูรณ์ , “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสามเณรในพระพุทธศาสนา” , วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒,) หน้า ก.

^{๒๐} เสถียรพงษ์ วรรณปก, สามเณรเหล่ากอแห่งสมณะ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๒

^{๒๑} จำเนียร ทรงกฤษ, ชีวประวัติสามเณร, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิเพื่อนวล – แม่ฟัว ทรงกฤษ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓

พระมหานราธิป แก้วประสิทธิ์^{๒๒} ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุของสามเณร ในเขตกลาง” จากผลงานการวิจัยพบว่า

๑. สามเณรที่มีอายุ ระยะเวลาบรรพชา ระดับการศึกษาแผนกธรรม ระดับการศึกษาแผนกบาลีและระดับการศึกษาฝ่ายสามัญแตกต่างกันมีความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๑

๒. สามเณรที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน มีความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุไม่แตกต่างกัน

๓. แรงสนับสนุนทางสังคมจากพระสงฆ์ ความศรัทธาในพระรัตนตรัย แรงสนับสนุนทางครอบครัว การปฏิบัติตนขณะเป็นสามเณร และแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนสามเณร เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่สามารถทำนายความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุของสามเณรได้ร้อยละ ๕๒.๑๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๐๑^{๒๓}

สรุปได้ว่า ความหมายของการรับรู้ คือ การที่เด็กได้ใช้ประสาททั้งห้า ในการอ่าน การได้ยิน การได้สัมผัส การได้กลิ่นกับสิ่งเร้าต่างๆ รอบๆ ตัวเด็ก ทำให้เกิดการเข้าใจความหมายแล้วประมวลเป็นความรู้เข้ากับประสบการณ์เดิม

ปัทมา แดงเที่ยง^{๒๔} ในการศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในวิชาภาษาอังกฤษแบบคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน ๒ ห้องเรียนมีนักเรียน ๗๐ คน ที่ละความสามารถกัน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับ .๐๑ และมีความสามารถในการสังเกตและสรุปความสูงขึ้น

อุดร อาจหาญ^{๒๕} ได้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า ชุดกิจกรรมถือว่าเป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง โดยการนำสื่อประสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สามารถตอบสนองความ

^{๒๒} พระมหานราธิป แก้วประสิทธิ์ “ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุของสามเณรในเขตภาคกลาง”.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑), บทคัดย่อ

^{๒๓} ปัทมา แดงเที่ยง,การศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง, (๒๕๕๖ : ๙๗) ,(ออนไลน์), แหล่งที่มา ; www.tnrr.in.th/?page=result_search&record_id=10325171,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๒๔} อุดร อาจหาญ,วิจัยสร้างชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ .(๒๕๕๙ : ๒๐) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; www.udru.ac.th/index.php/.../876-udru-student-research-59.html,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

แตกต่างกันระหว่างบุคคล ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับ .๐๑

สุมาลี กาญจนชาติ^{๒๖} ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม ซึ่งงานวิจัยมีลักษณะเด่นก็คือ เป็นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา จุดประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึมและประเมินผลการใช้กระบวนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ จำนวน ๓๗ คน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึมประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะคือการกำกับตนเอง ทักษะทางสังคม และทักษะในการสืบสอบ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมลักษณะมี ๔ ขั้นตอน คือ

๑. เกิดความขัดแย้งทางปัญญา

๒. แสวงหาคำตอบ

๓. ตรวจสอบความเข้าใจ

๔. ใช้ความรู้ที่เรียนมาและนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการกำกับตนเองและพฤติกรรมที่แสดงทักษะสังคมและทักษะในการสืบสอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พระประสงค์ หัสรินทร์^{๒๗} ได้ศึกษาพัฒนาหนังสือนิทานการ์ตูนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ฆราวาสธรรม ๔ และเบญจศีล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐ / ๘๐ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านดงอุดมและโรงเรียนบ้านหนองไส กลุ่มโรงเรียนบ้านหนองตุ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๒ จำนวน ๓๗ คนโดยสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) ผลการศึกษาพบว่า หนังสือนิทานการ์ตูนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ฆราวาสธรรม ๔ และเบญจศีล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีประสิทธิภาพ ๘๒.๒๐ / ๘๓.๒๐

^{๒๖} สุมาลี กาญจนชาติ, วิจัยสร้างชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ ,(๒๕๔๓ : ๓๖) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; www.etheses.rbru.ac.th,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๒๗} พระประสงค์ หัสรินทร์ ,ศึกษาพัฒนาหนังสือนิทานการ์ตูนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ฆราวาสธรรม ๔ และเบญจศีล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ,(๒๕๔๓: ๖๗) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=379039,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

ทรงชัย สุธมฺมมณี^{๒๘} ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเบญจชั้นเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และทักษะการคิดแบบแก้ปัญหาในโยนิโสมนสิการของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบเบญจชั้นเรื่อง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

พระวิระวัฒน์ รอดสุโข^{๒๙} ได้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการสอนด้วยการ์ตูนและการสอนปกติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๔๖ คน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือการ์ตูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๐๓ / ๘๒.๐๗ นักเรียนที่สอนด้วยหนังสือการ์ตูนประกอบวิชาพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เรียนที่สอนด้วยหนังสือการ์ตูนมีประสิทธิภาพทางการเรียนเท่ากับ .๖๘ และมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา

ศิริลักษณ์ หนองเส^{๓๐} ได้ทำการศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ กับการสอนตามคู่มือครูพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ กับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่างกัน

อัจฉรา อินทรจุฑกุล^{๓๑} ได้การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสร้างความรู้ด้วยตนเองเรื่อง Birds & Insects สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ พบว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น

^{๒๘} ทรงชัย สุธมฺมมณี, ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเบญจชั้นเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา, (๒๕๔๖ : ๒๕) , (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/154478, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๒๙} พระวิระวัฒน์ รอดสุโข , วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔, (๒๕๔๕ : ๑๑๑-๑๑๒) , (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; 202.29.22.172/fulltext/2555/104355/Chapter%205.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๐} ศิริลักษณ์ หนองเส , ผลการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๒๕๔๕ : ๑๑๒) , (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; www.etheses.rbru.ac.th/.../thesis-43-file, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๑} อัจฉรา อินทรจุฑกุล , การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสร้างความรู้ด้วยตนเองเรื่อง Birds & Insects สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ , (๒๕๕๒ : ๗๙-๘๐) , (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JGNRU/article/.../20832>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

จำนวน ๖ ชุด มีประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียนเท่ากับ ๘๓.๓๘ / ๘๒.๐๐ สูงกว่าเกณฑ์ สูงที่ตั้งไว้ ๘๐ / ๘๐ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในระดับมากที่สุด (๔.๕๒) โดยที่มีข้อค้นพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมสนุกสนานในการเรียนมีความกระตือรือร้นเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติทดลองด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้เกิดการเรียนรู้

อรุณรัตน์ อุดมศักดิ์^{๓๒} ศึกษาการสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านศาลาลำดวนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ๘๘.๖๗ / ๘๖.๖๗ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้

ยีนยงค์ แปรการिया^{๓๓} ศึกษาความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้กิจกรรมนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านสันกำแพงปลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนภาษาไทยโดยการใช้กิจกรรมนิทานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน แผนการเรียนรู้ที่ ๑ - ๑๐ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ๘๐/๘๐ คือ ๘๕.๕๔/๘๗.๕๑ ส่วนที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดคือ แผนการเรียนรู้ที่ ๑๐ มีประสิทธิภาพ ๙๒.๗๓/๙๒.๗๓ นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยในภาพรวมทุกเนื้อหาสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นอยู่ในช่วง ๔๙.๑๐-๕๗.๒๐ โดยคะแนนในเนื้อหาการแต่งนิทานจากตัวละครที่กำหนดให้มีการเพิ่มสูงสุด ๕๗.๒๐ คะแนนในเนื้อหาการแต่งนิทานจากชื่อเรื่องที่กำหนดให้มีการเพิ่มต่ำสุด ๔๙.๑๐

อนุชิต จิตนุกูล^{๓๔} ได้วิเคราะห์คุณธรรมจากนิทานชาดก ฉบับกรมวิชาการ ใน ๒ ประเด็น คือ คุณธรรมสำหรับตนเองและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น ผลจากการศึกษาพบว่าคุณธรรมสำหรับตัวเอง คือคุณธรรมที่บุคคลกระทำได้ด้วยตนเอง ปรากฏ ๘ ประการ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ๑. ความรอบคอบ ๒. ความสุขุม ๓. ความกล้าหาญ ๔. ความเพียร ๕. ความซื่อสัตย์ ๖. ความละเอียดรอบคอบ ๗. ความอดกลั้น ๘. ความอดทน ส่วนคุณธรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นคือ คุณธรรมที่

^{๓๒} อรุณรัตน์ อุดมศักดิ์ ,ศึกษาการสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านศาลาลำดวนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต ๑ (๒๕๕๘ : ๔๒) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; newtdc.thailis.or.th/result.aspx?ntk=subject_facet1,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๓} ยีนยงค์ แปรการिया ,ศึกษาความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้กิจกรรมนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ,(๒๕๕๙ : ๕๘) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; thesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๔} อนุชิต จิตนุกูล ,วิเคราะห์คุณธรรมจากนิทานชาดก ฉบับกรมวิชาการ ,(๒๕๕๐ : ๗๒) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; kb.tsu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/3370/1/Anuchit%2000114695.pdf,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

กระทำแล้วมีผลต่อผู้อื่น ปรากฏ ๘ ประการ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ๑. ความเมตตา ๒. ความกรุณา ๓. ความเอื้อเฟื้อ ๔. ความสามัคคี ๕. ความเสียสละ ๖. ความจงรักภักดี ๗. ความกตัญญู ๘. ความกตเวทิตะ

ศิริลักษณ์ หนองเส^{๓๕} ได้ทำการศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ กับการสอนตามคู่มือครูพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ กับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่างกัน

ข.งานวิจัยต่างประเทศ

Walsh^{๓๖} ได้ศึกษาการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการจัด การเรียนการสอน นำมาทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาชาวญี่ปุ่นที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ ๑ ได้แบ่ง กลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยการบรรยายใน ชั้นเรียนในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูน ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูน มีค่าคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการจัด การเรียนการสอนโดยบรรยายในชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

Fraze^{๓๗} ได้ทำการวิจัยยุทธศาสตร์การเรียนรู้แบบโยโยกรณีศึกษาการวัดผลกระทบของเทคนิคจิ๊กซอว์บนพื้นฐานของความเชื่อ การทำงาน และการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบโยโยกำลังได้รับการยอมรับจากครูทั่วโลก นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญการสอนได้สนับสนุนวิธีการเรียนรู้นี้ว่าทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านองค์ความรู้และการคิดในชั้นสูง นอกจากนี้นักเรียนยังมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันในขณะที่เรียนรู้แบบโยโย ส่งผลต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นควรออกแบบให้มีความท้าทาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำตามความเชื่อของตน และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาในเชิงลึกและคิดอย่างมีวิจารณญาณ การวิจัยนี้ได้เปรียบเทียบ การเรียนรู้ที่นำเอาเทคนิคจิ๊กซอว์มาประยุกต์ใช้ควบคู่กับการเรียนรู้แบบโยโย และอีกกลุ่มไม่ใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ จาก

^{๓๕} ศิริลักษณ์ หนองเส, วิเคราะห์คุณธรรมจากนิทานชาดก ฉบับกรมวิชาการ, (๒๕๕๕ : ๑๑๒), (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; kb.tsu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/3370/1/Anuchit%2000114695.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๖} Walsh , ศึกษาการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการจัด การเรียนการสอน นำมาทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาชาวญี่ปุ่น ที่เรียน อยู่ใน ชั้นปีที่ ๑, (๑๙๙๙ : ๑๘๙๖ -A), (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๗} Fraze , วิจัยยุทธศาสตร์การเรียนรู้แบบโยโยกรณีศึกษาการวัดผลกระทบของเทคนิคจิ๊กซอว์บนพื้นฐานของความเชื่อ การทำงาน, (๒๐๐๔ : ๑๗๔๖-A), (ออนไลน์), แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

กลุ่มตัวอย่าง ๘๘ คน แบ่งเป็น ๒ ห้อง พบว่าทั้ง ๒ ห้องนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน ห้องที่ไม่ได้นำเอาเทคนิคจิ๊กซอว์ใช้ร่วมกับการเรียนรู้แบบโยโย่โยนักเรียนมีความสามารถในการใช้ถ้อยคำบรรยายอยู่ในระดับต่ำกว่าห้องที่นำเอาเทคนิคจิ๊กซอว์ใช้ร่วมกับการเรียนรู้แบบโยโย่ นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนรู้แบบโยโย่โยและใช้เทคนิคจิ๊กซอว์มีการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังพบว่า ถ้ามีการกำหนดขอบเขตของการทำงานนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับการเรียนรู้แบบโยโย่โยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช้ การเรียนรู้เทคนิคจิ๊กซอว์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานหลังจากการเรียนรู้แล้ว

Listi^{๓๘} ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและทัศนคติของนักเรียนเกรด ๓ ที่อยู่ในเขตเมืองที่มีต่อการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงกับการสอนปกติ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนเกรด ๓ ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมือง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการทดลอง คือ t-test (Independent Samples) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนด้วยวิธีสอนปกติ ผลการเปรียบเทียบการสอนทั้ง ๒ วิธี พบว่า มีความสัมพันธ์กันด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ แต่ด้านรูปแบบการเรียนรู้ทั้งสองแบบไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา

Wakin^{๓๙} ได้ศึกษาเทคนิคการหาประโยชน์จากโครงสร้างเรขาคณิตแบบง่ายซึ่งจับसारสนเทศได้เต็มที่ เมื่อใช้ส่วนประกอบที่เป็นเล่มเล็ก ๆ ของแบบวัดที่หลากหลายแล้ว ได้นำเสนอวิธีการสำหรับตัดทอนและย่อภาพสเกตช์การ์ตูน ซึ่งมีข้อความสำคัญที่ขอบภาพและอธิบายประเด็นที่ปฏิบัติได้ลงไปซึ่งสัมพันธ์กับการใส่รหัสบนเนื้อผ้าที่มีอยู่เมื่อขยายเทคนิคเหล่านี้แล้วได้เสนอกรอบงานที่ดีที่สุดตามอัตราความผิดเพี้ยนไปโดยใช้รูปลักษณ์ขนาดเล็กเพื่อจับข้อความสารสนเทศทางเรขาคณิตและใช้รูปคลื่นขนาดเล็กอธิบายส่วนที่เหลือเมื่อให้อัตราการถูกกัดเนื้อผ้าน้อย วิธีการนี้จะได้ภาพย่อส่วนที่มีขอบคมขึ้น และมีข้อผิดพลาดเคลื่อนน้อยลงเป็นค่าเฉลี่ยยกกำลังสูง

^{๓๘} Listi ,วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและทัศนคติของนักเรียนเกรด ๓, (๑๙๙๘ : ๑๘๙๐ – A) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๓๙} Wakin ,เทคนิคการหาประโยชน์จากโครงสร้างเรขาคณิตแบบง่ายซึ่งจับसारสนเทศได้เต็มที่,(๒๐๐๒ : ๑๕๙๔) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

Moore& Blankenship^{๔๐} ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาชาวญี่ปุ่นในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบที่มีความสอดคล้องกับลักษณะทางวัฒนธรรม โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนกับการเรียนการสอนโดยวิธีบรรยายในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า การใช้หนังสือการ์ตูนเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักศึกษาชาวญี่ปุ่น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อบุคลิกลักษณะส่วนตัวดั้งเดิมของพวกเขาเลย

Madarsha^{๔๑} ได้ศึกษาการเข้าใจความหมายจากการ์ตูนเป็นสื่อกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาที่อ่านออกเขียนได้เพียงเล็กน้อยในมาเลเซีย จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อทราบประวัติการตีความจากภาพที่เห็นทั้งที่เด็กคุ้นเคยและไม่คุ้นเคยซึ่งเป็นภาพชุดใหม่โดยคัดเลือกจากภาพการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์ ๔ ฉบับ ที่เสนอเรื่องราวสอดคล้องกับคนในท้องถิ่นซึ่งมีอยู่หลายเชื้อชาติและมีความขัดแย้งกันในด้านเศรษฐกิจและการเมืองการศึกษาครั้งนี้พบว่า การตีความจากภาพที่มองเห็น ของเด็กยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เพราะตีความไม่ตรงกับความหมายของภาพ อายุและการรับรู้เป็นส่วนประกอบของระดับการตีความอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อได้มีการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า อายุและความสนใจในภาพใหม่ๆ มีอิทธิพลต่อระดับการตีความเช่นกัน

Crowley and Mills^{๔๒} ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดเด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วยการ์ตูน โดยใช้สิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียน เป็นการใช้อยู่อาศัยจากการ์ตูนโดยวิธีการทางการแพทย์ ผลการทดลองจะสังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กในชั้นเรียนวิธีการดำเนินการทดลอง คือ ให้นักเรียนเลือกการ์ตูนและเล่าเรื่องราวหรือใช้คำอุปมาอุปไมย คำสุภาษิตที่เกี่ยวกับการ์ตูนที่เลือก การเล่าเรื่องเด็กอาจจะเล่าตามความเป็นจริงของตัวเองหรือจากจินตนาการของเขาก็ได้ จากการเล่าเรื่องนี้เองประสบการณ์ต่างๆ ที่มีในตัวเด็กจะแสดงออกมาให้นักบำบัดได้เห็น ในระหว่างนี้นักบำบัดก็จะให้การแนะนำแก้ไขปัญหาโดยทางอ้อมให้กับเด็กด้วย

สรุปว่า จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่าในการพัฒนาชุดกิจกรรมที่มีคุณภาพนั้น มีผลมาจากการจัดชุดกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของนักเรียน ตลอดจนการรู้จักเลือกใช้สื่อและนวัตกรรม

^{๔๐} Moore& Blankenship, Moore& Blankenship (๑๙๗๔ : ๒๔) ,(ออนไลน์) ,แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๔๑} Madarsha ,การเข้าใจความหมายจากการ์ตูนเป็นสื่อกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาที่อ่านออกเขียนได้เพียงเล็กน้อยในมาเลเซีย, (๑๙๘๕ : ๓๐๐๖-A) ,(ออนไลน์) ,แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

^{๔๒} Crowley and Mills ,ศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดเด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วยการ์ตูน โดยใช้สิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียน ,(๑๙๘๖ : ๒๐-๒๓) ,(ออนไลน์) ,แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

การเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งนิทานชาดกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าอีกชนิดหนึ่งที่สามารถช่วยกระตุ้นความสนใจ ให้ความสนุกสนานน่าติดตาม ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ และเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาพระพุทธศาสนาเรื่อง เบญจศีล โดยใช้นิทานชาดกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๒.๑๑ ประวัติโรงเรียนวัดจันทรมโสทร

โรงเรียนวัดจันทรมโสทรตั้งอยู่ในที่ดินของวัดจันทรมโสทร เลขที่ ๙๗๗ / ๓๙ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ ๑ ไร่ ๒ งาน เดิมเป็นโรงเรียนรัฐสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย เดิมชื่อ โรงเรียนตระกูลดิษฐ์ศึกษาลัย และโอนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนชั้น ป.๑ -ป.๔ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

ต่อมาโอนมาสังกัดเทศบาลกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๙ ต.ค. ๒๔๗๘ เปลี่ยนแปลงมาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ และ ๒๕ ได้เปิดทำการสอนนักเรียนศึกษา วัดจันทรมโสทร เมื่อวันที่ ๖ ก.ค. ๒๔๙๖ ชื่อ “โรงเรียนผู้ใหญ่ (วัดจันทรมโสทร)” สังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำการสอนระดับ ๑ ถึงระดับ ๔ และได้ขยายผลเปิดทำการสอน โรงเรียนนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับทางไกล ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็น โรงเรียนขนาดกลาง มี นักเรียนทั้งหมด ๕๒๕ คน ข้าราชการครู ๒๗ คน ลูกจ้าง ๕ คน นักการภารโรง ๔ คน

ปรัชญา

ความรู้คู่คุณธรรม นำทางชีวิต สู่อนาคตกว้างไกล

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้คู่เทคโนโลยี ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง หลีกเลี้ยงยาเสพติด

มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม ชุมชนพร้อมร่วมพัฒนา

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางวิถีพุทธ
๒. พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล
๓. พัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย
๔. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาครูและนักเรียนด้านด้านยาเสพติดจิตสาธารณะ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๕. พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีมาตรฐาน

๖. พัฒนาครูให้มีความสามารถวัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ

คติพจน์

“รักษาวินัย ตั้งใจเรียน เพียรทำดี มีความรับผิดชอบ”

สี / สัญลักษณ์ประจำโรงเรียน / ดอกไม้ประจำโรงเรียน

สีประจำโรงเรียน

สัญลักษณ์ประจำโรงเรียน

ดอกไม้ประจำโรงเรียน

มาร์ชโรงเรียนวัดจันทรสโมสร

โรงเรียนวัดจันทรสโมสร

ให้การศึกษาของเราแก่เยาวชน

ส่งเสริมวัฒนธรรมนำชาติ

น้อมนำความดีเป็นศรีสง่าเหมือนตราเชิดชู

แผนที่โรงเรียนวัดจันทรสโมสร

สถาพรคงสถิตยประสิทธิผล

ทุกท่าน ที่ได้ประสบพบความเฟื่องฟู

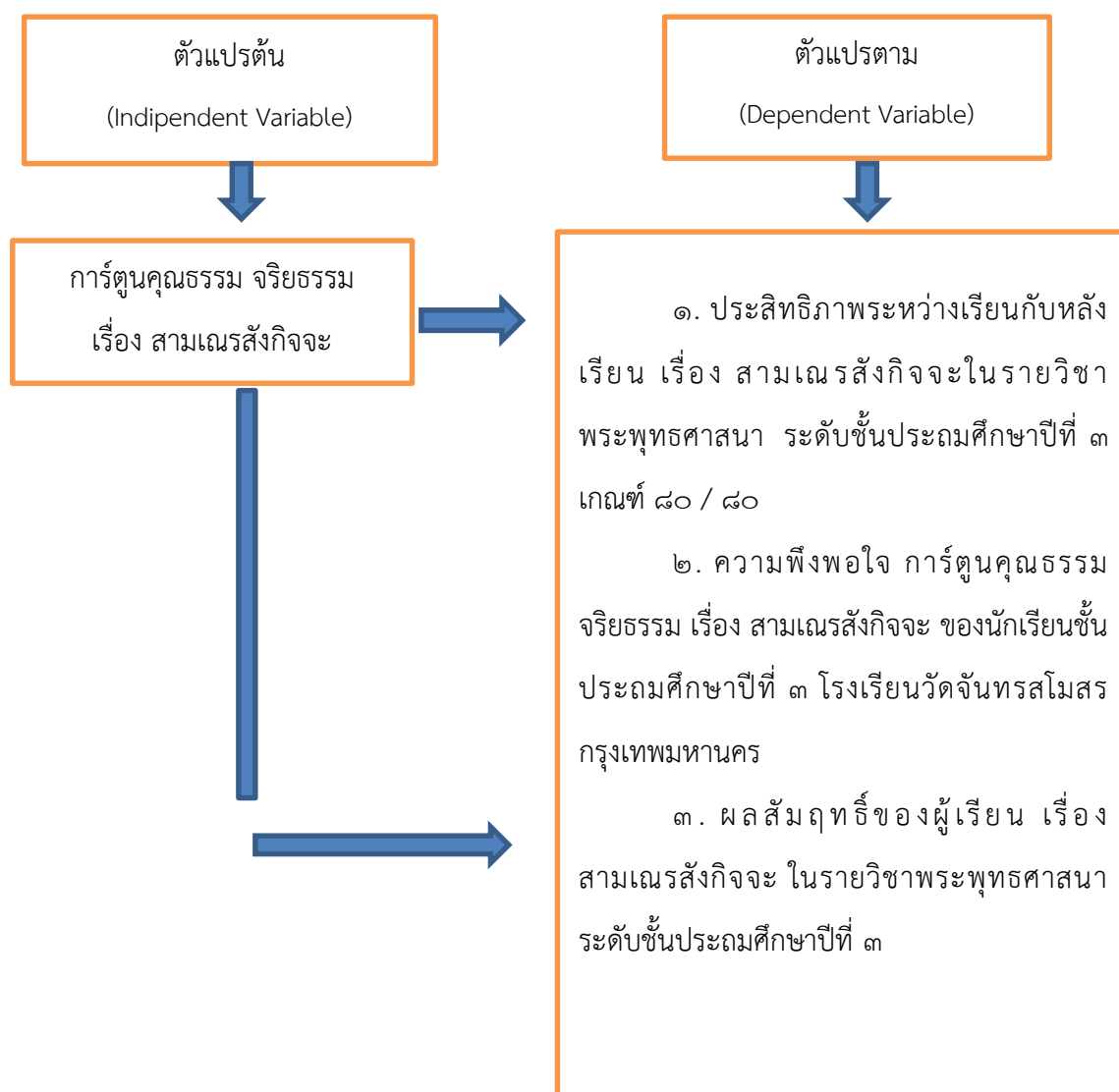
อีกศีลธรรมนำมาประสาทให้ได้เรียนรู้

อบรมให้รู้หลักการศึกษาเพื่อก้าวหน้าไกล

๒.๑๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการศึกษาจากการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมอส เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดเป็นกรอบวิจัย ดังนี้

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อการพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวกในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ กลุ่มประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมุข เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒ โรงเรียนวัดจันทรมุข เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๔ คน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Specific Purpose Sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเดียวเก็บข้อมูลระหว่างและหลังการทดลอง ดังนี้

ระหว่าง	เรียน	หลัง
X	E ₁	E ₂

ภาพที่ ๑ แสดงแบบการวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มเดียวเก็บข้อมูลระหว่างและหลังการทดลอง

X คือ หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวกในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

E₁ คือ การเก็บข้อมูลระหว่างการทดลองการพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวกในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

E₂ คือ การเก็บข้อมูลหลังการทดลองการพัฒนาหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวกในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมีสูตรการคำนวณ (๒๕๕๑ ๗๐) ดังนี้

$$n = (Z_{\alpha} + Z_{\beta})^2 (\sigma_x / ES)^2$$

คำนวณ n โดยให้ $\alpha = 0.05$ $\beta = 0.05$ ได้ดังนี้

$$Z_{0.05} = 1.65, Z_{\alpha} = Z_{\beta} = 1.65$$

$$= (1.65 + 1.65)^2 (\sigma / 0.60\sigma)^2$$

$$= (3.3)^2 (1/0.60)^2$$

$$= (3.3)^2 (1/0.36)$$

$$= (10.89)(2.77)$$

$$= 24.16 = 24 \text{ คน}$$

การสุ่มตัวอย่าง

ดำเนินการโดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Purpose Sampling) เนื่องจากได้พิจารณาแล้วว่านักเรียนโรงเรียนวัดจันทน์สมิธร มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรเป้าหมาย

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

๑. หนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๒. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๓. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๓.๓ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของการสร้างหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ การสร้างแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ และการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

๑. การสร้างหนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑.๑ ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และคู่มือครูการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๑.๒ การศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หนังสือการตูนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑.๓ ศึกษาการสร้างหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ที่เกี่ยวข้อง และหลักการสร้างหนังสือการ์ตูน เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างหนังสือการ์ตูน

๑.๔ ออกแบบหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยที่ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดจุดประสงค์ ประจำหนังสือการ์ตูน วิเคราะห์ระบบการเรียนรู้ วิเคราะห์พฤติกรรมย่อยในหนังสือการ์ตูน และ ปรับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดให้เป็นจุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ

๑.๕ กำหนดยุทธวิธีในการฝึกอบรม กำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

๑.๖ ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประวัติ พุทธสาวก เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑.๖.๑ ให้ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่านตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมทั้งหมดของ หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑.๖.๒ ทดลองใช้หนังสือการ์ตูนกับนักเรียน ๑ คน ที่อยู่ในระดับเดียวกับ กลุ่มเป้าหมายหรือสูงกว่ากลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม ตลอดจนเวลาการปฏิบัติ กิจกรรมในหนังสือการ์ตูนที่กำหนดไว้ขั้นต้น

๑.๗ ทดลองกลุ่มย่อยกับนักเรียนที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย ประมาณ ๓-๕ คนที่ มีความสามารถระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือการ์ตูนและ ปรับปรุงแก้ไข

๑.๘ ทดลองภาคสนาม เพื่อการแก้ไขปรับปรุงหนังสือการ์ตูนและแบบทดสอบหลัง เรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนตามแผนการทดลอง

๒. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หนังสือการ์ตูนและแบบวัดความพึง พอใจขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

๒.๑ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

๒.๒ นิยามทักษะและเนื้อหาที่จะวัด

๒.๓ จัดทำแบบทดสอบฉบับร่าง โดยการกำหนดจุดตัดผ่าน กำหนดคะแนน เวลา และจำนวนข้อที่เหมาะสม ทำตารางออกแบบการสร้างแบบทดสอบ

๒.๔ ทดลองกลุ่มย่อยกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ๓ คนเพื่อตรวจสอบความ แม่นตรงเฉพาะหน้า

๒.๕ ให้ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน ตรวจสอบความแม่นยำเชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ความ แม่นตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ และค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

๒.๖ การทดลองภาคสนามและวิเคราะห์ปรับปรุงแบบทดสอบในลักษณะเตรียมทดลองครั้งนี้ได้ดำเนินการไปพร้อมกับขั้นตอนการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูน ในส่วนของการทดลองภาคสนาม ผู้วิจัยจะเน้นการวิเคราะห์ ปรับปรุงคุณภาพแบบทดสอบ หลังการเรียนรู้โดยของหนังสือการ์ตูนการหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามแต่ละข้อ

๓. แบบวัดความพึงพอใจต่อหนังสือการ์ตูน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

๓.๑. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

๓.๒. กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ ได้แก่ ความพอใจทางด้านเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้

๓.๓ เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจและกำหนดวิธีการวัด ประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจได้ประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

ระดับ ๕	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ ๔	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ ๓	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ ๒	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ ๑	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

๓.๔ จัดทำแบบวัดความพึงพอใจฉบับร่าง

๓.๕ ทดลองกับกลุ่มย่อย ๓ คน ตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า

๓.๖ ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน ตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า และความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา

๓.๗ ทดลองภาคสนาม เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย

๓.๘ นำไปใช้จริงการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับดังนี้

๑. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยถึงโรงเรียนที่ผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้วิจัยดำเนินการสอนกับกลุ่มทดลอง โดยใช้หนังสือการ์ตูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

๓. หลังจากเสร็จการทดลองแล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดความพึงพอใจในการเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบวัดความพึงพอใจ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนใช้สูตรต่อไปนี้ (ระพีพันธุ์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๑ : ๕๒)

$$E_j \left\{ \frac{\sum X}{n \times X_1} \right\} \times 100, \text{ เมื่อ } j = ๑ \text{ หรือ } ๒$$

เมื่อ E_j คือ ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูน

X คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคน

X_1 คือ คะแนนเต็มจากการประเมินระหว่างเรียนหรือทดสอบหลังเรียน

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการทดลองหาประสิทธิภาพ

๒. การวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ใช้สูตรต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การวิเคราะห์ความแม่นยำตรง (Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของหนังสือการ์ตูนด้วยสูตรต่อไปนี้ (ระพีพันธุ์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๒ : ๒๒๗ – ๒๒๘)

$$IOC = \frac{\sum X}{n}, \text{ เมื่อ}$$

X คือ ค่าระดับความแม่นยำตรง

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ให้ X มีค่าเป็น ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ โดยแต่ละค่ามีความหมายดังนี้

๕ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

๔ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์มาก

๓ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ปานกลาง

๒ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์น้อย

๑ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์น้อยที่สุด

ในกรณีนี้ ถ้า $IOC \geq ๓.๕๐$ แสดงว่า ข้อคำถามมีความแม่นยำตรงใช้ได้

๒.๒ การวิเคราะห์ความยากง่ายของข้อคำถาม (Difficulty) ของข้อความในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังสูตรต่อไปนี้ (ระพีพันธุ์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๒ : ๒๒๙-๒๓๓)

$$P = \frac{X}{n_{p\{X_{it}\}}}, \text{ เมื่อ}$$

P = ความยาก – ง่ายของข้อคำถามมีค่าระหว่าง ๐ – ๑.๐๐

X_i = คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ

n_p = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

X_T = คะแนนเต็มของข้อคำถามแต่ละข้อ

โดยใช้เกณฑ์ประเมินความยากง่ายที่เหมาะสมของข้อคำถามดังนี้

$$MDFF = \bar{P} - 3 \sqrt{\frac{\bar{p}(1-\bar{p})}{n_p}}, \text{ เมื่อ}$$

MDFF = คือ ค่าความยาก – ยากขึ้นต่ำของข้อคำถาม

$\bar{p}$ = คือ ค่าเฉลี่ยความยากของข้อคำถาม

n_p = คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

๒.๓ การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อคำถามแบบอิงเกณฑ์ สามารถวิเคราะห์โดยใช้สูตร r_{ec} ดังนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๒ : ๒๓๕)

$$r_{ec} = P_H - P_L, \text{ เมื่อ}$$

r_{ec} = ค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าระหว่าง -๑.๐๐ ถึง +๑.๐๐

$$P_H = \frac{X_H}{(n_H)(X_T)}$$

$$P_L = \frac{X_L}{(n_L)(X_T)}$$

X_T คือ คะแนนเต็มของข้อคำถามแต่ละข้อ

n_H คือ ร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มสูง

n_L คือ ร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มต่ำ

X_H คือ คะแนนของข้อคำถามร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มสูง

X_L คือ คะแนนของข้อคำถามร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มต่ำ

๒.๔ สูตรวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์ของเบร็น (Bren) และเคน (Kane) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๒ : ๒๐๖)

$$R_{(\lambda)} = \frac{\hat{\sigma}_p^2(X_{PI} - \lambda)^2 - \hat{\sigma}_{XPI}^2}{\hat{\sigma}_p^2 + \hat{\sigma}_A^2 + (X_{PI} - \lambda)^2 - \hat{\sigma}_{XPI}^2}$$

X_{PI} คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถาม

$\hat{\sigma}_{XPI}^2$ คือ ความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม

๓. การวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความพึงพอใจ ใช้สูตรต่างๆ ได้ดังนี้

๓.๑ การวิเคราะห์ความแม่นยำตรง (Validity) ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องของหนังสือการตูนด้วยสูตรต่อไปนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๒ : ๒๒๗ – ๒๒๘)

$$IOC = \frac{\sum X}{n}, \text{ เมื่อ}$$

X คือ ค่าระดับความแม่นยำตรง

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ให้ X มีค่าเป็น ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ โดยแต่ละค่ามีความหมายดังนี้

๕ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

๔ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์มาก

๓ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ปานกลาง

๑ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์น้อย

๑ หมายความว่า ตรงตามวัตถุประสงค์น้อยที่สุด

ในกรณีนี้ ถ้า $IOC \geq ๓.๕๐$ แสดงว่า ข้อคำถามมีความแม่นยำตรงใช้ได้

๓.๒ การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามแบบวัดความพึงพอใจ สามารถวิเคราะห์โดยใช้สูตร (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒ : ๒๕๑)

$$r_{nr} = \frac{\text{cov}(i, x)}{s_i s_x}, \text{ เมื่อ}$$

i คือ ข้อคำถาม

x คือ คะแนนรวมข้อคำถามข้อ

$\text{cov}(i, x)$ คือ ความแปรปรวนร่วมของ ข้อคำถามและคะแนนรวม

s_i คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถาม i

s_x คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวม x

๓.๓ การหาความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach) (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒ : ๖๒)

$$R_{xx} = \left(\frac{m}{m-1} \right) \left(\frac{S_x^2 - \sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

m คือ จำนวนข้อคำถาม

S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถาม

๓.๔ หาค่าเฉลี่ย เป็นค่าเฉลี่ยจากผลรวมของ X ทุกค่า ที่วิธีการคำนวณดังนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒ : ๑๘)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n} \text{ เมื่อ } \bar{X} \text{ คือ ค่าเฉลี่ย}$$

X คือ ค่าของตัวแปรที่นำมาคำนวณค่าเฉลี่ย

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

๓.๕ หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าความแปรปรวนซึ่งคำนวณได้ดังนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒ : ๒๕)

$$S = \sqrt{\sum (X - \bar{X})^2 / (n-1)}$$

เมื่อ S คือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X คือ คะแนน

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

n คือ จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

๓.๖ การทดสอบทีกรณีก่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีสูตรดังนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒

: ๕๖)

$$t = (\bar{X} - \mu_x) / S_{\bar{X}}$$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติที

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของก่กลุ่มตัวอย่าง

μ_x คือ ค่าเฉลี่ยทีเป็นเกณฑ์

$S_{\bar{X}}$ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

๓.๗ การวัดความพึงพอใจแบบ ๕ ระดับ (๕: พึงพอใจมากที่สุด ถึง ๑ : พึงพอใจน้อยทีสุด) สามารถแปลความหายระดับความพึงพอใจได้ดังนี้ (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒ : ๒๕๘)

๑.๐ - ๑.๕๐ หมายถึง	พึงพอใจ น้อยทีสุด
๑.๕๑ - ๒.๒๕ หมายถึง	พึงพอใจ น้อย
๒.๒๖ - ๒.๕๐ หมายถึง	พึงพอใจ ค่อนข้างน้อย
๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง	พึงพอใจ พอสมควร ปานกลาง
๓.๕๑ - ๓.๗๕ หมายถึง	พึงพอใจ ค่อนข้างมาก
๓.๗๖ - ๔.๕๐ หมายถึง	พึงพอใจ มาก
๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง	พึงพอใจ มากทีสุด

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกิจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในบทนี้ได้นำเสนอเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ อธิบายเกี่ยวกับการทดลองนวัตกรรม และ ส่วนที่ ๒ อธิบายเกี่ยวกับผลการทดลองนวัตกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการทดลองนวัตกรรม

๔.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

t	คือ ค่าสถิติที
$\bar{X}$	คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
SD	คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
μ_x	คือ ค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์
$S_{\bar{X}}$	คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
X	คือ ค่าของตัวแปรที่นำมาคำนวณค่าเฉลี่ย
n	คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
m	คือ จำนวนข้อคำถาม
S_x^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม
S_i^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถาม
MDF	คือ ค่าความยาก – ง่ายขั้นต่ำของข้อคำถาม
$\bar{p}$	คือ ค่าเฉลี่ยความยากของข้อคำถาม
n_p	คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
X_T	คือ คะแนนเต็มของข้อคำถามแต่ละข้อ
n_H	คือ ร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มสูง
n_L	คือ ร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มต่ำ
X_H	คือ คะแนนของข้อคำถามร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มสูง

X_L คือ คะแนนของข้อคำถามร้อยละ ๗๐ ของคนในกลุ่มต่ำ

X_{PI} คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถาม

σ_{XPI}^2 คือ ความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม

๔.๒ ขั้นตอนการทดลองนวัตกรรม

การดำเนินการทดลองหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ ได้ดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๙ ถึง ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนตามแบบการจัดการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้รายงานได้นำคะแนนรวมแบบทดสอบท้ายเรื่อง และคะแนนจากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของ หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐ และเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ก่อนอ่านและหลังอ่านหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยดำเนินการดังนี้

๔.๒.๑ ผลการพัฒนาหนังสือการ์ตูน

การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตอบคำถามการวิจัยข้อ ๑ “หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีลักษณะและองค์ประกอบอย่างไร” โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งจากเป็นครูผู้สอนมาและได้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสังคม ดังได้อภิปรายในบทที่ ๑ พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการเรียนรู้เรื่องสามเณรสังกัจจะ ผู้วิจัยได้ใช้ปัญหาข้างต้นเป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๒.๒ การออกแบบหนังสือการ์ตูน

การออกแบบหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ได้ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้กำหนดจุดประสงค์ของหนังสือการ์ตูนดังนี้

เมื่อผ่านการเรียนทุกหนังสือการ์ตูน เรื่องสามเณรสังกัจจะแล้ว นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจวิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะโดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างถูกต้องคิดเป็นผลสัมฤทธิ์โดยเฉลี่ยระหว่างเรียนและหลังเรียน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐/๘๐

๒. วิเคราะห์ระบบการเรียนรู้ ในลักษณะขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักในการตอบคำถามว่า การที่ผู้เรียนจะมีความรู้และทักษะบรรลุตามจุดประสงค์ประจำหนังสือการ์ตูนนั้นผู้เรียนต้องเริ่มต้นจากการทำอะไรเป็นก่อนและทำอะไรไปเรื่อยๆ จุดที่มีความรู้และทักษะโดยรวม บรรลุตามจุดประสงค์ของหนังสือการ์ตูน

๓. วิเคราะห์พฤติกรรมย่อยในหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกิจจะ นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้

๔. ปรับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด ให้เป็นจุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากทำการวิเคราะห์พฤติกรรมย่อยในแต่ละชุดว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมในแต่ละชุดแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการปรับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดให้เป็นจุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหนังสือการ์ตูน ดังที่แสดงต่อไปนี้

๕. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ หนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกิจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จุดประสงค์ประจำหนังสือการ์ตูน คือ เมื่อผ่านหนังสือการ์ตูนนี้แล้ว นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจเรื่องราวสามเณรสังกิจจะ ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาสังคมได้มีความสุขได้คิดเป็นผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕/๗๕ และได้ทำการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยทำการแบ่งหน่วยการเรียนออกเป็น ๔ หน่วย และแต่ละหน่วยมีจุดประสงค์ประจำหน่วย

๖. กำหนดยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการกำหนดยุทธวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ในการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม และได้ทำการชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบจุดประสงค์วิธีการให้คะแนน ระยะเวลาและความสำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยหนังสือการ์ตูนในครั้งนี้ ได้ใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง สามเณรสังกิจจะ และได้นำขั้นตอนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นตอนที่ ๒ ชี้นำความรู้เดิม และเสนอความรู้ใหม่

ขั้นตอนที่ ๓ ชี้นำใช้ความรู้ใหม่พร้อมประเมิน

ขั้นตอนที่ ๔ ชี้นำความคิดไปใช้ นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

ขั้นตอนที่ ๕ ชี้นำทบทวนความรู้

๗. การกำหนดเวลาการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้กำหนดเวลา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมการประเมินผลในแต่ละหนังสือการ์ตูนคุณธรรม จริยธรรม

๘. ยกร่างหนังสือการทวนคุณธรรม จริยธรรม

หลังจากที่ผ่านขั้นตอนทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การยกร่างหนังสือการทวนคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ทราบจุดประสงค์คืออะไร จุดประสงค์ประจำหน่วยนักเรียนต้องเรียนรู้อะไรบ้าง มีเนื้อหา มีกิจกรรม มีการวัดและประเมินผลอย่างไร ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

จุดประสงค์ เมื่อผ่านการเรียนหนังสือการทวนคุณธรรม จริยธรรมแล้ว นักเรียนนักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญของสามเณรสังกัจจะ ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาสังคมให้มีความสุขได้

หน่วยที่ ๑ สามเณรสังกัจจะ ตอน กำเนิดสังกัจจะ

จุดประสงค์ประจำหน่วย นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติของสามเณรสังกัจจะว่าด้วยเรื่องกำเนิดสังกัจจะ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมประเทศชาติ

จุดประสงค์ย่อย

๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อย่างถูกต้อง

๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้

๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้

เนื้อหาสาระ

สามเณรสังกัจจะ ตอน กำเนิดสังกัจจะ

ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้

ได้นำประวัติพุทธสาวกมาเป็นสื่อในการสอนเรื่องสามเณรสังกัจจะ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ในขั้นตอนของทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ ให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ ๒ ให้ผู้เรียนได้รับ /แสวงหา /รวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๓ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์ และสร้างความหมายข้อมูล /ประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ขั้นที่ ๔ ให้ผู้เรียนได้สรุปและจัดระเบียบความรู้ /ข้อมูลหรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๕ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายเรื่องกำเนิดสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวกเป็นสื่อและยกตัวอย่างประกอบ

๒. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

๑. หนังสือการทวนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ

๒. แบบทดสอบหลังเรียน

การประเมินผล ใช้แบบทดสอบหลังเรียน (ปรนัย) ๕ คะแนน

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑ ชั่วโมง

หน่วยที่ ๒ สามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า

จุดประสงค์ประจำหน่วย นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า ว่าด้วยเรื่องพากันไปปฏิบัติธรรม เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมประเทศชาติ
จุดประสงค์ย่อย

๑. อ่าน ระบุ สารสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่องได้
๒. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครที่ศึกษาได้
๓. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละครในหนังสือการ์ตูนได้
๔. วิเคราะห์คติธรรมในการดำเนินชีวิตถ้าปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไร
๕. สามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาสาระ

สามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า

ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้

ได้นำ ประวัติพุทธสาวกเป็นสื่อในการสอนเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ในขั้นตอนของทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ ให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ ๒ ให้ผู้เรียนได้รับ /แสวงหา /รวบรวมข้อมูล และประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๓ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์ และสร้างความหมาย ข้อมูล /ประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ขั้นที่ ๔ ให้ผู้เรียนได้สรุปและจัดระเบียบความรู้ /ข้อมูล หรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๕ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายเรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อและยกตัวอย่างประกอบ
๒. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

๑. ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า
๒. แบบทดสอบหลังเรียน

การประเมินผล ใช้แบบทดสอบหลังเรียน (ปรนัย) ๕ คะแนน

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑ ชั่วโมง

หน่วยที่ ๓ สามเณรสังกัจจะ ตอน โจรกลับใจ

จุดประสงค์ประจำหน่วย นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสามเณรสังกัจจะ ว่าด้วยเรื่องตอน โจรกลับใจ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมประเทศชาติ

จุดประสงค์ย่อย

๑. อ่าน ระบุสาระสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่องได้
๒. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครที่ศึกษาได้
๓. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละครในหนังสือการ์ตูนได้
๔. วิเคราะห์คตินิยมในการดำเนินชีวิตถ้าปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไร
๕. สามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาสาระ

สามเณรสังกัจจะ ตอน โจรกลับใจ

ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้

ได้นำประวัติพุทธสาวกเป็นสื่อในการสอนเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตอน โจรกลับใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ในขั้นตอนของทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ ให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ ๒ ให้ผู้เรียนได้รับ /แสวงหา /รวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๓ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์ และสร้างความหมายข้อมูล /ประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ขั้นที่ ๔ ให้ผู้เรียนได้สรุปและจัดระเบียบความรู้ /ข้อมูล หรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๕ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตอน โจรกลับใจ โดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อและยกตัวอย่างประกอบ

๒. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

๑. ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ ตอน โจรกลับใจ

๒. แบบทดสอบหลังเรียน

การประเมินผล ใช้แบบทดสอบหลังเรียน (ปรนัย)

๕ คะแนน

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

จำนวน ๑ ชั่วโมง

หน่วยที่ ๔ สามเณรสังกัจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธรเจ้า

จุดประสงค์ประจำหน่วย นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสามเณรสังกัจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธรเจ้า เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมประเทศชาติ

จุดประสงค์ย่อย

๑. อ่าน ระบุสาระสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่องได้
๒. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครที่ศึกษาได้
๓. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละครในหนังสือการ์ตูนได้

๔. วิเคราะห์คตินิยมในการดำเนินชีวิตถ้าปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไร

๕. สามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาสาระ

สามเณรสังกิจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธรเจ้า

ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้

ได้นำประวัติพุทธสาวกเป็นสื่อในการสอนเรื่องสามเณรสังกิจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธรเจ้า และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ในขั้นตอนของทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ ให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ ๒ ให้ผู้เรียนได้รับ /แสวงหา /รวบรวมข้อมูล และประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๓ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์ และสร้างความหมาย ข้อมูล /ประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ขั้นที่ ๔ ให้ผู้เรียนได้สรุปและจัดระเบียบความรู้ /ข้อมูล หรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ ๕ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายเรื่อง สามเณรสังกิจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธรเจ้า โดยใช้หนังสือการ์ตูน เป็นสื่อและยกตัวอย่างประกอบ

๒. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

๑. ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกิจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธรเจ้า

๒. แบบทดสอบท้ายชุด

การประเมินผล ใช้แบบทดสอบหลังเรียน (ปรนัย) ๕ คะแนน

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑ ชั่วโมง

๙. ออกแบบการประเมินประสิทธิภาพหนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สามเณรสังกิจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ผู้วิจัยได้ทำกิจกรรม และออกแบบการประเมิน ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูน คือ กรณีประเมิน E_๑ ใช้การประเมินจากแบบทดสอบก่อนเรียน กิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และกรณี E_๒ ใช้แบบทดสอบหลังเรียน โดยรวมของกิจกรรมทั้งหมด

๑๐. สร้างแบบทดสอบประเมินประสิทธิภาพหนังสือการ์ตูนและแบบวัดความพึงพอใจผู้วิจัย

ได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี ๒๕๕๒ : ๒๕)

๑๐.๑ การกำหนดจุดตัดผ่าน (Passing Score) จุดตัดคะแนนจริง $T = .๗๕$ และ $C = .$

๐๕

๑๐.๒ การกำหนดคะแนนเวลาและจำนวนข้อคำถามที่เหมาะสม ใช้เวลาทำข้อสอบ

๖๐ นาที ข้อสอบมีจำนวน ๒๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน

๑๐.๓ ทำตารางออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หนังสือการ์ตูน โดยเลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสมมาจากตารางกรอบเนื้อหาประมาณไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของ จุดประสงค์ทั้งหมดมาสร้างแบบทดสอบ

ตารางที่ ๔.๑ แสดงการออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หนังสือการ์ตูน

จุดประสงค์การเรียนรู้	แนวการเขียนข้อคำถาม	คะแนน/ข้อ	จำนวนข้อ
หน่วยที่ ๑ สามเณรสังกัจจะ ตอน กำเนิดสังกัจจะ จุดประสงค์ : นักเรียนมีความรู้มี จุดประสงค์ประจำหน่วย นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติของสามเณรสังกัจจะว่า ด้วยเรื่องกำเนิดสังกัจจะ เพื่อเกิด ประโยชน์ต่อตนเองและสังคมประเทศชาติ	ปรนัย(เลือกตอบ)	๕	๕
หน่วยที่ ๒ สามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า จุดประสงค์ :นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่าว่าด้วยเรื่อง พากันไปปฏิบัติธรรม เพื่อเกิดประโยชน์ ต่อตนเองและสังคมประเทศชาติ	ปรนัย(เลือกตอบ)	๕	๕
หน่วยที่ ๓ สามเณรสังกัจจะ ตอน โจรกลับใจ จุดประสงค์ :นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับสามเณรสังกัจจะ ว่าด้วยเรื่องตอน โจรกลับใจ เพื่อเกิด ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ประเทศชาติ	ปรนัย(เลือกตอบ)	๕	๕

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ) แสดงการออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หนังสือการ์ตูน

จุดประสงค์การเรียนรู้	แนวการเขียนข้อคำถาม	คะแนน/ข้อ	จำนวนข้อ
หน่วยที่ ๔ สามเณรสังกัจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธเจ้า จุดประสงค์ : นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสามเณรสังกัจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธเจ้า เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเองและ สังคมประเทศชาติ	ปรนัย(เลือกตอบ)	๕	๕
รวม			๒๐ ข้อ

การออกแบบวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ออกแบบวัดความพึงพอใจ โดยการใช้
ทฤษฎีการวัดแบบอิงกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนในการออกแบบ ๗ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ

ขั้นตอนที่ ๒ เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจ โดยใช้วิธีการวัดความพึงพอใจโดยจัด

อันดับ คุณภาพ ๕ ระดับและประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทางบวก

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำแบบวัดความพึงพอใจฉบับร่าง

ขั้นตอนที่ ๔ ทดลองกลุ่มย่อย ๑ คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้าเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ ๕ ทดลองกลุ่มย่อย ๓ คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า

ขั้นตอนที่ ๖ ให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ตรวจสอบความความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ ๗ ทดลองภาคสนามเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจ

๑๑. การตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือการ์ตูน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดย
ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแสดงด้วยค่า IOC ของชุดและเครื่องมือรวบรวมข้อมูลมีค่าดัชนีความสอดคล้อง
เท่ากับ ๑.๐๐ (ดังแสดงไว้ในภาคผนวก จ)

๑๒. ทดลองกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง ดังนี้

๑๒.๑ ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ
กับนักเรียน ๑ คน ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม
เกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม ตลอดจนเวลา การปฏิบัติกิจกรรมในชุดที่กำหนดไว้ขั้นต้นและทดลองกลุ่ม
ย่อยกับนักเรียนที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมาย ๓ คน โดยมีความสามารถ ระดับเก่ง ปาน
กลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือการ์ตูน และปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

๑๒.๒ แบบทดสอบ ได้ทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๓ คนเพื่อตรวจสอบความแม่นยำเฉพาะหน้าซึ่งจากการทดลองพบว่าแบบทดสอบมีความแม่นยำเฉพาะหน้า

๑๒.๓ แบบวัดความพึงพอใจ ได้ทดลองกับนักเรียน ๑ คน เพื่อทำการตรวจสอบความแม่นยำเฉพาะหน้าขั้นต้น และได้ทดลองกับนักเรียน ๓ คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำเฉพาะหน้าซึ่งผลการทดลอง พบว่า แบบวัดความพึงพอใจมีความแม่นยำเฉพาะหน้า

๑๓. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล ดังแสดงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑๓.๑ แบบทดสอบ E๒ แสดงค่าความยาก - ง่าย (p) , ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อคำถามและค่าความเชื่อมั่นของเบรนนและเคน R_{xx} (Brennan & Kane) ดังแสดงในตารางที่ ๗ และ ๘ ตารางที่ ๔.๒ แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก - ง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อของแบบทดสอบ E_๒ โดยการวิเคราะห์แบบอิงเกณฑ์

แบบทดสอบ	ค่าความยาก - ง่ายขั้นต่ำ (LCL)	ค่าความยาก-ง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
๑	๐.๖๒	๐.๘๗	๐.๒๒
๒	๐.๖๒	๐.๘๗	๐.๒๒
๓	๐.๖๒	๐.๘๓	๐.๑๔
๔	๐.๖๒	๐.๗๐	๐.๒๒
๕	๐.๖๒	๐.๙๐	๐.๐๓
๖	๐.๖๒	๐.๙๐	๐.๒๘
๗	๐.๖๒	๐.๙๐	๐.๒๘
๘	๐.๖๒	๐.๙๓	๐.๑๑
๙	๐.๖๒	๐.๗๓	๐.๑๗
๑๐	๐.๖๒	๐.๙๓	๐.๓๔
๑๑	๐.๖๒	๐.๙๐	๐.๑๗
๑๒	๐.๖๒	๐.๙๐	๐.๑๗
๑๓	๐.๖๒	๐.๘๓	๐.๒๘
๑๔	๐.๖๒	๐.๙๐	๐.๑๗
๑๕	๐.๖๒	๐.๘๗	๐.๒๒
๑๖	๐.๖๒	๐.๙๗	๐.๐๖
๑๗	๐.๖๒	๐.๘๓	๐.๑๔
๑๘	๐.๖๒	๐.๙๓	๐.๑๑

๑๙	๐.๖๒	๐.๘๐	๐.๒๐
๒๐	๐.๖๒	๐.๖๗	๐.๔๒
๒๑	๐.๖๒	๐.๙๓	๐.๑๑
๒๒	๐.๖๒	๐.๘๐	๐.๓๓
๒๓	๐.๖๒	๐.๘๐	๐.๒๐
๒๔	๐.๖๒	๐.๗๓	๐.๔๔
๒๕	๐.๖๒	๐.๙๓	๐.๑๑
เฉลี่ย	๐.๖๒	๐.๘๓	๐.๒๑

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การวิเคราะห์หาค่าความยาก - ง่ายของแบบทดสอบหลังเรียน หนังสือการ์ตูนมีค่าความยาก - ง่าย ของข้อคำถามเฉลี่ย $P = ๐.๘๓$ และค่าความยาก - ง่ายขั้นต่ำ $LCL = ๐.๖๒$ ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่าความยาก - ง่ายมากกว่า LCL ซึ่งถือว่าข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ มีความยาก - ง่ายพอเหมาะ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงการรายงานผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังเรียน ($E_๒$)
โดยวิธีการของ เบน และเคน

รายการ	ค่าสถิติ
จำนวนข้อคำถาม (NI)	๓๐
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (NP)	๓๐
ความแปรปรวนของบุคคล (DVP)	๐.๐๐๗๕
ความแปรปรวนปฏิสัมพันธ์ PI (VXPI)	๐.๐๐๐๕
ความแปรปรวนความคลาดเคลื่อน (VDELTA)	๐.๐๐๔๔
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (XPI)	๐.๘๓๔๔ หรือร้อยละ
เกณฑ์ประสิทธิภาพ (LAMDA)	๘๓.๔๔
ค่าความเชื่อมั่น $R_{xx} (\alpha)$	๐.๗๕ หรือร้อยละ ๗๕
	๐.๗๖ หรือร้อยละ ๗๖

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การวิเคราะห์หาค่าความยาก - ง่ายของแบบทดสอบหลังเรียน โดยหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าความยาก - ง่าย ของข้อคำถามเฉลี่ย $P = ๐.๘๓$ และทุกข้อมีค่ามากกว่า LCL ($LCL = ๐.๖๒$) ซึ่งถือว่าข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ มีความยาก - ง่ายพอเหมาะ และในการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก พบว่า ค่าเฉลี่ย $r = ๐.๒๑$ ซึ่งทุกข้อมีค่ามากกว่า ๐ แสดงว่า แบบทดสอบมีความเหมาะสม และในการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังเรียน โดยหนังสือการ์ตูนวิชา

พระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกิจจะโดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๒๐ ชื่อ กลุ่มตัวอย่าง ๒๕ คน โดยมีจุดตัด (Lamda) ๐.๗๕ มีความเชื่อมั่น ๐.๗๖ หรือร้อยละ ๗๖ ถือว่า เป็นแบบทดสอบที่มีความเหมาะสม

๑๓.๒ แบบวัดความพึงพอใจ แสดงค่าอำนาจจำแนก (r_{nr}) ของข้อคำถามและค่าความเชื่อมั่น ด้วยสูตรของครอนบัค (ระพินทร์ โพธิ์ศรี. ๒๕๕๒ : ๒๙)

ตารางที่ ๔.๔ แสดงผลการวิเคราะห์ ค่าอำนาจจำแนก (r_{nr}) เป็นรายข้อของแบบวัดความพึงพอใจ

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านครูผู้สอน					
๑. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	๑๔	๙	๒	๐	๐
๒. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม	๑๔	๙	๒	๐	๐
๓. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	๑๒	๙	๔	๐	๐
๔. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	๙	๘	๘	๐	๐
๕. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครู	๑๕	๔	๕	๐	๐
ด้านผู้เรียน					
๖. นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและได้ปฏิบัติด้วยตนเอง	๑๔	๑๑	๑	๐	๐
๗. นักเรียนชอบทำกิจกรรมร่วมกัน	๑๕	๕	๕	๐	๐
๘. นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน	๘	๑๕	๒	๐	๐
๙. นักเรียนทราบจุดประสงค์ที่ชัดเจน	๑๓	๖	๖	๐	๐
๑๐. นักเรียนสนุกและได้ความรู้	๑๕	๗	๓	๐	๐
ด้านกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน					
๑๑. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	๑๗	๗	๑	๐	๐
๑๒. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	๑๐	๑๐	๕	๐	๐
๑๓. เป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่ายของนักเรียน	๑๑	๙	๕	๐	๐
๑๔. นักเรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๑๒	๑๑	๒	๐	๐
๑๕. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	๑๒	๑๒	๑	๐	๐

ตารางที่ ๔.๕ แสดงรายการผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบวัดความพึงพอใจ

รายการ	ค่าสถิติ
จำนวนข้อคำถาม (m)	๒๐
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n)	๓๐
คะแนนเฉลี่ยรวม (Scale mean)	๙๓.๑๓๓๓

ความแปรปรวนของคะแนนรวม (Scale variance)	๒๑.๒๒๓๐
ค่าเฉลี่ยข้อคำถาม (Item mean)	๔.๖๕๖๗
ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของข้อคำถาม (Item variance mean)	๐.๒๕๗๗
ค่าความเชื่อมั่น $R_{xx} (\alpha)$	๐.๘๐ หรือ ๘๐ %

จากตารางที่ ๔.๔ และ ๔.๕ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก พบว่า ค่าเฉลี่ย $r = ๐.๓๕$ และข้อคำถามทุกข้อไม่ติดลบถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้และมีความเหมาะสม ในการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ จำนวน ๒๐ ข้อ กลุ่มตัวอย่าง ๒๔ คน มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๐ หรือ ๘๐ % แสดงว่า คุณภาพของข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยผลการทดลองหาประสิทธิภาพหนังสือการ์ตูน และความพึงพอใจต่อหนังสือการ์ตูน

ผลการทดลองหาประสิทธิภาพหนังสือการ์ตูน และความพึงพอใจต่อหนังสือการ์ตูน

การนำเสนอประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จะนำเสนอตามประเด็นคำถามและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ประสิทธิภาพหลังหนังสือการ์ตูน $E_๑$ และ $E_๒$ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ใช้วิธีประมาณค่าแบบจุด (Point Estimation) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ ๔.๖ และ ๔.๗ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๖ แสดงร้อยละของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการเรียน ($E_๑$) ของหนังสือการ์ตูน

หนังสือการ์ตูน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ร้อยละ	($E_๑$ %)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง กำเนิดสังกัจจะ	๖๐	๔๙.๖๐	๔.๑	๗๕	๘๒.๖
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เหตุการณ์ในป่า	๖๐	๔๙.๖๓	๓.๘๗	๗๕	๗
หน่วยที่ ๓ เรื่อง โจรกลับใจ	๖๐	๕๐	๔	๗๕	๘๒.๗
หน่วยที่ ๔ เรื่อง พาไปหาพระพุทธเจ้า	๖๐	๕๑	๔.๓๖	๗๕	๒
					๘๓.๒
					๒
					๘๑.๙
					๔
เฉลี่ย	๓๐๐	๒๕๐.๘๐	๑๒.๔	๗๕	๘๓.๖
					๐

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า หนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าร้อยละของค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากแบบทดสอบระหว่างเรียน (E_0) เท่ากับร้อยละ ๘๓.๖๐ ตารางที่ ๔.๗ แสดงร้อยละของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน E_0

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	($E_0\%$)
	๓๐	๒๕.๐๓	๓.๒๕	๘๓.๔๔

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า หลังการใช้หนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม (E_0) เท่ากับร้อยละ ๘๓.๔๔

จากตารางที่ ๔.๖ และตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพหนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพระหว่างเรียน/หลังเรียน เท่ากับ ๘๓.๖๐/๘๓.๔๔ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ ๗๕/๗๕

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูน ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t-test) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในหน้าที่ ๗๕ ดังนี้

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้หนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๖$, S.D. = ๐.๕๐)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการใช้หนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เกณฑ์ความพึงพอใจระดับมาก	$\bar{X}$	S.D.	n	df	t	p-value
๓.๗๕	๔.๖๖	๐.๕๐	๓๐	๒๙	๑๗.๕๑๔	๐.๐๐๐

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นั่งสื่อกำหนด วิชามหาวิทยาลัยเรื่องสามเณรสังกิจจะ โดยใช้หนังสือกำหนดในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๖ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที ปรากฏว่า ความพึงพอใจระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๔.๖๖ ค่าที (t) = ๑๗.๕๑๔ และค่า p-value = ๐.๐๐๐ ซึ่งน้อยกว่า ๐.๐๕ แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นั่งสื่อกำหนด วิชามหาวิทยาลัยเรื่องสามเณรสังกิจจะ โดยใช้หนังสือกำหนดในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๓.๑ นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจวิชาพระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกิจจะ โดยใช้หนังสือกำหนดเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างถูกต้องคิดเป็นผลสัมฤทธิ์โดยเฉลี่ยระหว่างเรียนและหลังเรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๔.๓.๒ มีขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักในการตอบคำถามว่า การที่ผู้เรียนจะมีความรู้และทักษะบรรลุตามจุดประสงค์ประจำหนังสือกำหนดนั้นผู้เรียนต้องเริ่มต้นจากการทำอะไรเป็นก่อนและทำอะไรไปเรื่อยๆ จุดที่มีความรู้และทักษะโดยรวม บรรลุตามจุดประสงค์ของหนังสือกำหนด เป็นไปตามวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

๔.๓.๓ นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจ ประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า เรื่องสามเณรสังกิจจะ ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาสังคมได้ให้มีความสุขได้คิดเป็นผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียน

๔.๓.๔ มียุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ จากการวิจัยที่ทำการกำหนดยุทธวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์กระบวนการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ หนังสือการ์ตูน ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือการ์ตูน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ หนังสือการ์ตูน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้ประวัติพุทธสาวก สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและสรุป ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผล

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อออกแบบและสร้างหนังสือการ์ตูนมีผลการวิจัย ดังนี้

๑. ได้ออกแบบหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีจำนวน ๔ หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ ๑ กำเนิดสังกัจจะ ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง หน่วยที่ ๒ เรื่องเหตุการณ์ในป่า ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง หน่วยที่ ๓ โจรกลับใจใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง หน่วยที่ ๔ พาไปหาพระพุทธเจ้า ใช้เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ ตามความเหมาะสมระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดผลและประเมินผลและนำมาคำนวณ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของหนังสือการ์ตูน หน่วยที่ ๑ – ๔ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ ๑.๐๐ แสดงว่า หนังสือการ์ตูนมีคุณภาพเหมาะสมและมีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

๒. หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน ๑ ชุด มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ ๘๓.๖๐/๘๓.๔๔

ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐ / ๘๐ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๑ แสดงว่าหนังสือการ์ตูนนี้
นำไปสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
เรื่องสามเณรสังกิจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ
หนังสือการ์ตูน ค่าเฉลี่ย ๔.๖๖ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๕๐ คะแนน ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับพึงพอใจ
มากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ ๒

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการออกแบบและสร้างหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง
สามเณรสังกิจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ สามารถ
อภิปรายผลได้ดังนี้

๑. หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกิจจะ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีจำนวน ๔ หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ ๑ กำเนิดสังกิจจะ หน่วยที่ ๒ เหตุการณ์ใน
ป่า หน่วยที่ ๓ โจรกลับใจ หน่วยที่ ๔ พาไปหาพระพุทธรเจ้า รวมเวลาเรียนหน่วยละ ๑ ชั่วโมง รวม
จำนวน ๔ ชั่วโมง และแผนบทเรียนหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสัง
กิจจะ โดยการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้จะดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนซึ่งเน้น
กระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนมีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มของตนบรรลุ
จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มี
การยอมรับซึ่งกันและกัน และทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนได้รับ
ประสบการณ์ตรงได้มีโอกาสฝึกใช้ทักษะกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
ซึ่งจะเป็นได้ว่าหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสามเณรสัง
กิจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในแต่ละชุดที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองดังกล่าว พบว่า มี
ความสอดคล้องกับรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ^๑ ทฤษฎีการสร้างความรู้เป็น
ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อ
กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวตลอดเวลา และมีการเชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชากับชีวิตจริง

๒. ผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสัง
กิจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ด้วย
หนังสือการ์ตูน ได้คะแนนร้อยละ ๘๓.๔๔ ซึ่งมีคะแนนสูงกว่าสมมุติฐานการวิจัยในข้อที่ ๑ ที่นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ แสดงว่า หนังสือการ์ตูนมี

^๑ กรมวิชาการ. (๒๕๔๖). การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระวีระวัฒน์ รอดสุโข**^๒ ได้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง เบญจศีล ๕ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการสอนด้วยนิทานและการสอนปกติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ นักเรียนที่สอนด้วยนิทานประกอบวิชาพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยการสอนตามปกติเท่ากับ ๘๕.๐๓ / ๘๒.๐๗ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระประสงค์ หัสรินทร์**^๓ ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหนังสือนิทานชาดกวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ฆราวาสธรรม ๔ และเบญจศีล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ผลการศึกษาพบว่า หนังสือนิทานประกอบการ์ตูนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ฆราวาสธรรม ๔ และเบญจศีล มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๓.๒๐ / ๘๓.๒๐ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุพรรณิ ใจสุข**^๔ ที่ได้ทำวิจัย เกี่ยวกับ พัฒนาชุดกิจกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เรื่อง พระพุทธศาสนา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสมาน ปลั่งกลาง**^๕ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ เรื่อง พระเจ้าสิบชาติชาดก รายวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่มีประสิทธิภาพ. ๙๑.๙๒/๘๖.๓๐ ซึ่งเป็นตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ๘๐/๘๐ ผู้วิจัยนำหนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนชุมชนเทศบาล ๒ (รัฐราษฎร์บำรุง) ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ ดังนี้ ๙๑.๙๒/๘๖.๓๐ แสดงว่า หนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ปกติ

๓. การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๔ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๐ ซึ่งความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน สนุกกับการ

^๒ พระวีระวัฒน์ รอดสุโข (๒๕๔๕). สักกวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนตามปกติ.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

^๓ พระประสงค์ หัสรินทร์. (๒๕๔๓). การพัฒนานิทานชาดกวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องฆราวาส ๔ และเบญจศีล กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕.การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

^๔ สุพรรณิ ใจสุข. (๒๕๔๙). การพัฒนาชุดกิจกรรมในการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา).มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

^๕ พระสมาน ปลั่งกลาง. (๒๕๔๗). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพระเจ้าสิบชาติชาดกด้วยหนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ การค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร.

ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ตามขั้นตอนแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ประกอบกับนิทานชาดกที่ส่งเสริมองค์ความรู้ของนักเรียน และจากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนมีให้ความสนใจ ตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นและแต่ละคนแข่งขันกันทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตา ลีโทชลิต^๖ ได้ศึกษาการวิเคราะห์นิทานชาดกที่ส่งเสริมสันติธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสามารถนำแนวทางการนำนิทานชาดกไปใช้ในการส่งเสริมสันติธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยปรับใช้กับนิทานอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความสงบภายในของเด็กปฐมวัย เนื่องจากแนวทางการนำนิทานไปใช้กับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมศีลธรรมด้านอื่น ๆ หรือเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่เด็กได้อีกด้วยเพราะเมื่อเด็กอยู่ในภาวะที่สงบแล้ว เด็กก็จะสามารถเกิดการพัฒนาการยังรู้ต่อคุณค่าที่แฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สตอลล์ (Stall)^๗ ได้ทำการวิจัยสำรวจประสิทธิภาพของการใช้การ์ตูนประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การใช้การ์ตูนประกอบการสอนเรื่องคำที่มีหลายความหมาย โดยใช้ประชากรที่มีอายุระหว่าง ๘ – ๑๐ ปี จำนวน ๒๓ คน ผลการทดลอง พบว่า ๑. การสอนโดยใช้การ์ตูนประกอบกับการสอนโดยวิธีปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๒. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การ์ตูนประกอบมีความสามารถด้านการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ๓. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การ์ตูนประกอบมีความสนใจในการอ่านหนังสือเปลี่ยนไปจากเดิมสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา อินทรจุฑกุล^๘ ได้การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง Bird & Insects สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในระดับที่มากที่สุด โดยที่มีข้อค้นพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมสนุกสนานในการเรียนมีความกระตือรือร้นเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติ ทดลองด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อการพัฒนาตนสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ

^๖ มานิตา ลีโทชลิต. (๒๕๔๔). การวิเคราะห์นิทานชาดกที่ส่งเสริมสันติธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

^๗ Stall, Robin Carin. (2010, April). “Using Comics to teach multiple meaning of words,” Dissertation Abstracts International. 61(10) : 5270 – B.

^๘ อัจฉรา อินทรจุฑกุล. (๒๕๕๒). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง Bird & Insects สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(หลักสูตรและการสอน). อุดรดิต์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต์.ถ่ายเอกสาร.

หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษาควรมีนโยบายสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้การเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการศึกษาในระดับช่วงชั้นยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

๑.) จากผลการวิจัยทำให้กล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ สามารถนำไปใช้ได้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ หรือสามารถนำหนังสือการ์ตูนนี้ไปดัดแปลงหรืออาจจะนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมมือกันเสนอวิธีแก้ปัญหา เรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่เป็นประสบการณ์ ตามศักยภาพของนักเรียน เป็นการส่งเสริมการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสังคม และพัฒนาองค์ความรู้ของนักเรียนได้เป็นผู้มีสติสัมปชัญญะได้เป็นอย่างดี

๒.) หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนหรือครูผู้สอนอาจจะนำแนวทางการพัฒนาหนังสือการ์ตูนนี้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือประยุกต์ใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนปลายได้

๓.) ครูควรศึกษารายละเอียดของหนังสือการ์ตูนให้เข้าใจและจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ให้ครบตามที่ระบุไว้ หรืออาจจะมีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับกิจกรรมเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนดำเนินไปอย่างมีลำดับขั้นตอน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑.) ควรมีการสร้างหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในเนื้อหาอื่นหรือสื่อ เช่น เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ศาสนปฏิบัติของชาวพุทธ และประวัติความเป็นมาของพระพุทธเจ้า

๒.) ควรมีการสร้างหนังสือการ์ตูน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมในระดับชั้นต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓.) ควรมีการทดลองเปรียบเทียบระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือการ์ตูนกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอื่น

บรรณานุกรม

ก ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีมหาจุฬาเถปิฎก. กรุงเทพมหานคร:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙

_____. พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีมหาจุฬาเถปิฎก. กรุงเทพมหานคร:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙

อรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท สหัสสวรรคที่ ๘ เรื่องสังกัจจสามเณร, เล่ม ๒ หน้า ๙ / ๑๔,

พระไตรปิฎกมหา

พระธรรมปิฎก. (๒๕๔๒). การพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สหธรรมการพิมพ์.

_____. (๒๕๔๒). พุทธวิธีในการสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.

_____. (๒๕๔๓). ทำไมคนไทยจึงเรียนพระพุทธศาสนา : ข้อคิดพิจารณาเกี่ยวกับวิชา

พระพุทธศาสนาและจริยธรรม ในหลักสูตรการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ :

มูลนิธิพุทธธรรม.

_____. (๒๕๔๕). พุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพฯ : โอเอ็นจีการพิมพ์.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

กรมการศาสนา. (๒๕๔๔). การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนสังคมศึกษา

ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศาสนา.

กรมวิชาการ. (๒๕๔๖). การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. ๒๕๔๕. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ ม.

ป.พ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๒). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒.

กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (๒๕๕๑). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.

กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ค. ข้อมูลวิทยานิพนธ์

ทรัพย์ ประกอบสุข. (๒๕๔๗). **วรรณคดีชาตก**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมบัติครบ ๖๐ ปี. (๒๕๔๙). **ชาตกและพุทธประวัติจากตู้ลายรดน้ำหน้า**. กรุงเทพฯ : วัฒนาสิน.

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (๒๕๔๖). **ชุดการเรียนรู้การสอน**. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กาญจนา เกียรติประวัติ. (๒๕๔๒). **วิธีการสอนทั่วไปและทักษะการสอน**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชจักรีจักร บัณฑิต. (๒๕๔๓). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการอนุรักษ์**

สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนรู้สตอรี่ไลน์ (STORYLINE) กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เฉลิม มากนวล. (๒๕๔๘). **การวิเคราะห์และเปรียบเทียบนิทานชาตกกับนิทานอีสป**. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

ชลสิทธิ์ จันทาสี. (๒๕๔๓). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (๒๕๕๓). **ชุดการสอน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.pasa-thai.net/>.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (๒๕๔๗). **เอกสารการสอนวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา** **หน่วยที่ ๑ – ๕**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชาตรี ลามะไ. (๒๕๔๐). **เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง กฎแห่งกรรมและพุทธศาสนสุภาษิต วิชาพระพุทธศาสนา ระหว่างการสอนด้วยนิทานประกอบ การ์ตูนและการสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ทรงชัย สุกญมี. (๒๕๔๖). **ผลของวิธีสอนแบบเบญจขันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดแบบแก้ปัญหาในโยนิโสมนสิการ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

- ทัศนียา แก้วคงขำ. (๒๕๕๐). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**. ปริญญาานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุดรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตินา แคมมณี. (๒๕๕๕). **เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ Constructivism**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (๒๕๕๓). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี และคณะ. (๒๕๕๐). **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- นงลักษณ์ แก้วมาลา. (๒๕๕๗). **ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการเชื่อมโยง เรื่อง การแก้ปัญหาโดยใช้ทฤษฎีบทพีทาโกรัสและบทกลับ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นัตยา ปิลันธนานนท์. (๒๕๕๙). **เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติและวิหะวิธีทางสังคมศึกษา**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นุศรา เอี่ยมเนาวรัตน์. (๒๕๕๒). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม**
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (๒๕๕๒). **นวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ : SR.Printing.
- บุปผา คุมมานนท์. (๒๕๕๕). **วิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุทธิสารการพิมพ์.
- ประสาธ อิศรปริดา. (๒๕๕๓). **สารัตถะจิตวิทยาศึกษา**. มหาสารคาม : โครงการตำรามหาวิทยาลัย.
- ปัทมา แต่งเที่ยง. (๒๕๕๖). **ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในวิชาภาษาอังกฤษแบบคอนสตรัคติวิซึม**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- เป็รื่อง กุมุท. (๒๕๕๐). **การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพชฌิณ กิจระการ. (๒๕๕๒). **ดัชนีประสิทธิผล**. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พจนา ทรัพย์สมาน. (๒๕๕๙). **การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนัส หันนาคินทร์. (๒๕๕๓). **เอกสารประกอบการบรรยายทางวิชาการ เกี่ยวกับจริยธรรมไทย**.

: ร.ป.พ.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (๒๕๔๙,ตุลาคม). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์**

ชุดคำวัด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%81>.

พระประสงค์ หัสรินทร์. (๒๕๔๓). **การพัฒนานิทานชาดกวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง**

ฆราวาส 4 และเบญจศีล กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕.

การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

พระมหาสุนทร สุนทรธมโม.(๒๕๔๔). **ที่มาของชาดก**. [ออนไลน์]

<http://www.dhammathi.org/chadok/chadok.php>.

_____. (๒๕๔๘). **นิทานชาดกเล่ม ๑, ๒, ๓. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : คลังนานาวิทยา.**

พระมหานราธิป แก้วประสิทธิ์ **“ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุของสามเณรในเขตภาคกลาง”**.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๑), บทคัดย่อ

พระวิระวัฒน์ รอดสุโข (๒๕๔๕). **สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนตามปกติ**.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

พระสมาน ปลั่งกลาง. (๒๕๔๗). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพระเจ้าสิบชาติชาดก ด้วยหนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ การค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(บริหารการศึกษา).** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร.

พัฒน์ เพ็งผลา. (๒๕๔๐). **ชาดกกับวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ. สร้างสรรค์บุ๊ค.

_____. (๒๕๔๐). **ชาดกกับวรรณกรรมไทย : แบบศึกษาด้วยตนเอง**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (๒๕๔๔). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ:แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน ๑**.กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

เพ็ญแข พุ่มพิมล. ๒๕๔๕: ๒)หนังสือ, กิจกรรมกลุ่มเพื่อการพัฒนาสำหรับครู,

ภาขวัญ สุตสงวน. (๒๕๔๙). **ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ ๒**. ปริญญาโท. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

มานิตา ลิโทขวลิต. (๒๕๔๔). การวิเคราะห์นิทานชาดกที่ส่งเสริมสันติธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถ่ายเอกสาร.

ยีนยงค์ แปะการिया. (๒๕๔๙). ความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดย

การใช้กิจกรรมนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านสันกำแพงปลา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต ๒. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).

เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.

ยุพิน พิพิธกุล. (๒๕๓๖). เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฝ่ายพิมพ์

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (๒๕๕๑). สถิติเพื่อการวิจัย .กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

_____. (๒๕๕๒). หลักและทฤษฎีวัดผลประเมินการเรียนรู้ . อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ .

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๒). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (๒๕๔๘). นิทานชาดก : ฉบับเปรียบเทียบ ในคัมภีร์มหาเวสตุและอรรถกถา

ชาดก. กรุงเทพฯ.บุรพาสตาร.

แรมสมร อยู่สถาพร. (๒๕๔๘). เทคนิคและวิธีสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

วรรณทิพา รอดแรงคำ. (๒๕๔๐). Constructivism: กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. (๒๕๔๐). การใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชาวเขา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).เชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

วศิน อินทสระ. (๒๕๔๐). “พุทธวิธีการสอน” ใน ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ ภาคที่ ๒ ระบบ

การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (๒๕๔๑). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพฯ:

เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.

_____. (๒๕๔๒). แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

_____. (๒๕๔๕). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพกรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา ขาวหา. (๒๕๔๔). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (๒๕๔๒). การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรปปก. (๒๕๔๒). พระพุทธศาสนา ใน หนังสือเรียนสาระการ
เรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.

วีระ ไทพาณิช. (๒๕๔๙). ๕๗ วิธีสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิตถาร ๕,๐๐๐ กัณฑ์กัณฑ์ที่ ๑๑๗ คัมภีร์ขุททกนิกาย พระธรรมบทว่าด้วยเรื่อง สังกิจจะ
สามเณร,

ศรีสุตา ญาติปลื้ม. (๒๕๔๗). การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบ TAI วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วน
และร้อยละชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ศิริลักษณ์ หนองเส. (๒๕๔๕). การศึกษาความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม
ส่งเสริมศักยภาพทางการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (บริหาร
การศึกษา).มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

โศรดา ไพยาสุภาชิต. (๒๕๔๙). ประเภทของชาตก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
<http://www.thaigoodview.com/library/studentshow/st2545/5-6/no39/favorite.html>.

สมยศ นาวิการ. (๒๕๔๕). การบริหาร คู่มือและแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

สังวาล เฒ่าวัฒนา. (๒๕๔๓). การใช้ชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ค ๐๔๒ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

สืบพงศ์ ธรรมชาติ. (๒๕๔๒). วรรณคดีชาตก (Jataka Literature). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (๒๕๔๕). การผลิตชุดการสอน. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้าน
ระเบียบกฎหมาย.

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ และคณะ. (๒๕๔๖). ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช.

สุพรรณิ ใจสุข. (๒๕๔๙). การพัฒนาชุดกิจกรรมในการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (บริหารการศึกษา).มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

สุภรณ์ ลิ้มอารีย์. (๒๕๔๔). จริยธรรมสำหรับครู. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

สุนน อมรวิวัฒน์. (๒๕๔๐). คิดเป็นตามนัยแห่งพุทธธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี กาญจนชาติ. (๒๕๔๓). การพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม” วิทยานิพนธ์ ค.ด.
(หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถ่ายเอกสาร.

สุภัทร บริบูรณ์ , “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสามเณรในพระพุทธศาสนา”,วิทยานิพนธ์อักษรศา
สตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๒,)หน้า ก.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (๒๕๔๕). ๒๐ วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. (๒๕๕๑). พระไตรปิฎกฉบับประชาชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.dhammadownload.org/indexthai.php> (๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๑).

เสถียรพงษ์ วรรณปก,สามเณรเหล่ากอแห่งสมณะ,(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย,๒๕๔๑),หน้า ๒

หนึ่งนุช กาฬภักดี. (2543). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดระดับสูง และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยชุด
กิจกรรมวิทยาศาสตร์แบบปฏิบัติการตามแนวคอนสตรัคติวิซึมกับการสอนตามคู่มือครู.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

หทัย,๒๕๒๙:๑๔ การสร้างหนังสืออ่านเสริมภาพการ์ตูนนิทานเสริมคุณธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต. (๒๕๔๙). ขันระวิมุตติสังฆคัมภีร์ธรรมะ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. ปทุมธานี : ห้างหุ้นส่วน
จำกัดสามลดา.

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต. (๒๕๔๖). ธรรมคำสอนของหลวงปู่หล้า วัดบรรพตคีรี(ภูจ้อก้อ). พิมพ์ครั้งที่
๑๐.กรุงเทพฯ : บริษัทศิลป์สยามการพิมพ์ จำกัด.

อนุชิต จิตนุกุล. (๒๕๕๐). วิเคราะห์คุณธรรมจากนิทานชาดก ฉบับกรมวิชาการ. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. (วิชาภาษาไทย).สงขลา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.ถ่ายเอกสาร.

อรุณรัตน์ อุดมศักดิ์. (๒๕๔๘). การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านศาลาลำดวน สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต ๑. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.ถ่ายเอกสาร.

อัจฉรา อินทรจุฑกุล. (๒๕๕๒). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสร้างความรู้

ด้วยตนเอง เรื่อง Bird & Insects สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม.(หลักสูตรและการสอน). อุดรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.

อัมพร ภูระหงษ์. (๒๕๔๙). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ . กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

อุดม รุ่งเรืองศรี. (๒๕๔๒). “ชาดก”ในสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ เล่ม ๔. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

_____. (๒๕๔๓). “ชาดก”ในสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ เล่ม ๔. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อุตร อาจหาญ. (๒๕๔๙). ชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุดรดิตถ์:มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.

อุไรวรรณ ปราบริปู. (๒๕๔๓). การใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีนิทานเป็นองค์ประกอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการทางการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.

ง. ข้อมูลภาษาต่างประเทศ

Crowley, Richard V. and Joyce C. Mills. (1986). **Cartoon Hypnotherapy : An Innovative Treatment Approach for Childhood**. The Annual Convention of The American Association For Counseling and Development.

Duan. (1973). **J.E. Individualized Instructional Program and Materials**. Englewood Cliffs, New Jersey : Englewood Cliffs.

Fosnot. (1996). **C.T. Constructivism : Theory, Perspectives, and Proactive** New York : Teachers College Press.

Kerr. W.G. (1975). “A study of designated affective behaviors of high school students enrolled in minicourses and traditional course,” **Dissertation Abstracts International**. 36(6), 3356-A.

Listi, Alice L. (1998, December). “Effects of Programmed Learning Sequences Versus Traditional Instruction On the Social Studies Achievement and Attitudes Among Urban Third Graders.,” **Dissertation Abstracts International**. 59(6) :

1891-A.

Madarsha, Kamal B. (1985, April). "A Study in the Interpretation of Symbolic Visuals Literacy Semiotics Malaysia," **Dissertation Abstracts International**. 46(10) : 3006-A.

Moore, Kenneth D. & Blankenship J.W. (1974). "Teaching Basic Science Skills through Realistic Science Experience in the Elementary School," **Science Education**. 61: 337-345.

Stall, Robin Carin. (2010, April). "Using Comics to teach multiple meaning of words," **Dissertation Abstracts International**. 61(10) : 5270 – B.

Wakin, Michael Bruce. (2002, December). "Image Compression Using Multiscale Geometric Edge Models," **Masters Abstracts International**. 40(6) : 1594.

จ. ข้อมูลออนไลน์

หนังสือ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;[http://www.bangkapi.ac.th/MediaOnline](http://www.bangkapi.ac.th/MediaOnline/weerawanWMD/unit2_part4.htm)

/weerawanWMD/unit2_part4.htm สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

<http://en.wikipedia.org> คอลัมน์ Legend of Animation จาก นิตยสาร @nime ฉบับที่ ๑ "การ์ตูนไทยสายพันธุ์ใหม่" ผู้จัดการออนไลน์ วันที่ ๑๑/๕/๔๗

The Reading Teacher,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <http://www.happyreading.in.th>

/article/detail.php?id=101 สืบค้นเมื่อวันที่ วันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;

<https://palungjit.org/threads> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ทางสายอิสรภาพของการศึกษา

ไทย,(ออนไลน์);<https://palungjit.org/threads> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

เผชิญ กิจกรรมการ เกณฑ์ประสิทธิภาพของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (๒๕๔๒ : ๔๖-

๕๑) (ออนไลน์),;แหล่งที่มา www.edu.nu.ac.th/researches/admin สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑

อุไรวรรณ ปราบริปู ,ความต้องการของบุคคลากรในองค์กร,(๒๕๔๓ : ๓๑) (ออนไลน์),;แหล่งที่มา

<https://www.tci-thaijo.org> สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑

ประสาธ อิศรปรีดา พลังทางจิต (ออนไลน์),;แหล่งที่มา <https://www.kmutt.ac.th> สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑

- พิมพันธ์ เตชะคุปต์, The Motivation Hygiene Theory, (๒๕๔๔ : ๕๑) (ออนไลน์);แหล่งที่มา <https://technology.kku.ac.th> สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑
- ศรีสุดา ญาติปลื้ม,ความพึงพอใจ, (๒๕๔๗ : ๖๙), (ออนไลน์);แหล่งที่มา <https://dspace.bru.ac.th> สืบค้นเมื่อ ๑๒/๐๗/๒๕๖๑
- สมยศ นาวิการ ,แนวคิดพื้นฐาน,(๒๕๔๕ : ๑๑๙) ,(ออนไลน์);แหล่งที่มา ; digi.library.tu.ac.th สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- กันยา สุวรรณแสง,สิ่งเร้าที่ผ่านประสาทแล้วเกิดความรู้สึก, (๒๕๓๘: ๑๒๗)) ,(ออนไลน์), แหล่งที่มา ; www.research-system.siam.edu ,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- สุภัทร บริบูรณ์ ,“การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสามเณรในพระพุทธศาสนา”,วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๒,) หน้า ก.
- เสถียรพงษ์ วรรณปก,สามเณรเหล่ากอแห่งสมณะ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๔๑), หน้า ๒
- จำเนียร ทรงกฤษ, ชีวิตประวัติสามเณร, (กรุงเทพมหานคร : มุลนิธิพ่อนวล – แม่พัว ทรงกฤษ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓
- พระมหานราธิป แก้วประสิทธิ์ “ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจอุปสมบทเป็นภิกษุของสามเณรในเขตภาคกลาง”.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๑), บทคัดย่อ
- ปัทมา แต่งเที่ยง,การศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง, (๒๕๔๖ : ๙๗) ,(ออนไลน์), แหล่งที่มา ; www.tnrr.in.th/?page=result_search&record_id=10325171,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- อุดร อาจหาญ,วิจัยสร้างชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ,(๒๕๔๙ : ๒๐) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; www.udru.ac.th/index.php/.../876-udru-student-research-59.html,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- สุมาลี กาญจนชาติ, วิจัยสร้างชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ ,(๒๕๔๓ : ๓๖) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; www.etheses.rbru.ac.th,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- พระประสงค์ หัสรินทร์ ,ศึกษาพัฒนาหนังสือนิทานการ์ตูนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ขรรวาสธรรม ๔ และเบญจศีล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ,(๒๕๔๓: ๖๗) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=379039,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- ทรงชัย สุนภูมิ,ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเบญจขันธ์เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา, (๒๕๔๖ : ๒๕) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/154478,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

- พระวีระวัฒน์ รอดสุโข ,วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา
พระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะ
นิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔,(๒๕๔๕ : ๑๑๑-๑๑๒) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;
202.29.22.172/fulltext/2555/104355/Chapter%205.pdf,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/
๒๕๖๑
- ศิริลักษณ์ หนองเส ,ผลการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๒๕๔๕ : ๑๑๒) ,(ออนไลน์) ,แหล่งที่มา ;
www.etheses.rbru.ac.th/.../thesis-43-file,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- อังฉรา อินทรจุฑกุล ,การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสร้างความรู้ด้วยตนเองเรื่อง
Birds & Insects สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ,(๒๕๕๒ : ๗๙-๘๐) ,(ออนไลน์),
แหล่งที่มา ; <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JGNRU/article/.../20832>,สืบค้น
เมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- อรุณรัตน์ อุดมศักดิ์ ,ศึกษาการสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านศาลาลำดวนสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว เขต ๑ (๒๕๔๘ : ๔๒) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;
newtdc.thailis.or.th/result.aspx?ntk=subject_facet1,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- ยีนยงค์ แสงการिया ,ศึกษาความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้
กิจกรรมนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ,(๒๕๔๙ : ๕๘) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;
ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- อนุชิต จิตนุกูล ,วิเคราะห์คุณธรรมจากนิทานชาดก ฉบับกรมวิชาการ ,(๒๕๕๐ : ๗๒) ,(ออนไลน์),
แหล่งที่มา ; kb.tsu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/3370/1/Anuchit%2000114695.pdf,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- ศิริลักษณ์ หนองเส ,วิเคราะห์คุณธรรมจากนิทานชาดก ฉบับกรมวิชาการ,(2545 : 112) ,(ออนไลน์),
แหล่งที่มา ; kb.tsu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/3370/1/Anuchit%2000114695.pdf,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- Walsh ,ศึกษาการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการจัด การเรียนการสอน นำมาทดลองใช้กับกลุ่ม
นักศึกษาชาวญี่ปุ่นที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ ๑,(๑๙๙๙ : ๑๘๙๖-A) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;
<https://www.kroobannok.com/17987>,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- Fraze ,วิจัยยุทธศาสตร์การเรียนรู้แบบโยนโยกรณศึกษากการวัดผลกระทบของเทคนิคจิ๊กซอว์บน
พื้นฐานของความเชื่อ การทำงาน,(๒๐๐๔ : ๑๗๔๖-A) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ;
<https://www.kroobannok.com/17987>,สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

- Listi ,วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและทัศนคติของนักเรียนเกรด ๓, (๑๙๙๘ : ๑๘๙๐ – A) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- Wakin ,เทคนิคการหาประโยชน์จากโครงสร้างเรขาคณิตแบบง่ายซึ่งจับสารสนเทศได้เต็มที่,(๒๐๐๒ : ๑๕๕๔) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- Moore& Blankenship, Moore& Blankenship (๑๙๗๔:๒๔) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- Madarsha ,การเข้าใจความหมายจากการดูเป็นสื่อกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาที่อ่านออกเขียนได้ เพียงเล็กน้อยในมาเลเซีย, (๑๙๘๕ : ๓๐๐๖-A) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑
- Crowley and Mills ,ศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดเด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วยการดู โดยใช้ สิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียน ,(๑๙๘๖ : ๒๐-๒๓) ,(ออนไลน์),แหล่งที่มา ; <https://www.kroobannok.com/17987>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒/๑๐/๒๕๖๑

ภาคผนวก (ก)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสือการตุนเพื่อส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร อำเภอคูสิต กรุงเทพมหานคร โดย พระมหาสมควร สุวณฺโณ
ประกอบด้วย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติการศึกษา

๑. พระมหาสมบุรณ์ สุธมฺโม รศ.ดร.	Ph.D. (Buddhist Studies)
พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)
พธ.บ. (การสอนภาษาไทย)
น.ธ. เอก, ป.ธ. ๗
ตำแหน่งทางวิชาการ : รองศาสตราจารย์
สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. ดร. นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ	พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) มจร.
M.A.(Linguistics) University of poona
Ph.D.Buddhist Studies Magadh
University, ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
๓. นางชบาบุญ ศรีรัตนภรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ จบการศึกษาวุฒิ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ครูชบา ม.สวนสุนันทา
๔. นางศมาภรณ์ มุกดา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว
ม.เกษตรศาสตร์
๕. นางจตุพร สุขศรีขลิต	ศศบ. คหกรรมศาสตร์บัณฑิต
สาขาพัฒนาการครอบครัวและเด็ก มหาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษาครุภายใน

ภาคผนวก (ข)
หนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ โทร. ๐๘๒-๔๕๐-๘๗๓๒

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๔ / ๖๖๑ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระมหาสมบุรณ์ สุทธิโม, รศ.ดร.

ด้วย พระมหาสมควร ฉายา สุวณฺโณ นามสกุล คุ่มสุวรรณ รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๒๐๔ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกิจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออนุญาตท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนोक)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

๓ ธ.ค. ๖๑

ผู้ประสานงาน

อาจารย์ กิตติศักดิ์ ณ สงขลา ๐๙๔-๓๕๐-๖๔๖๔

พระศักดิ์ดา อคฺคปญฺโญ ๐๘๑-๑๘๖-๔๑๖๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ โทร. ๐๘๒-๕๕๐-๘๗๓๒

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๔/๒๑๒ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

ด้วย พระมหาสมควร ฉายา สุวณฺโณ นามสกุล คุ่มสุวรรณ รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๒๐๔ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออนุมัติท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

ผู้ประสานงาน

อาจารย์ กิตติศักดิ์ ณ สงขลา ๐๙๔-๓๕๐-๖๔๖๔

พระศักดิ์ดา อคฺคปญฺโญ ๐๘๑-๑๘๖-๔๑๖๔

ได้ส่งเอกสารตามเรื่อง
ให้พระพิทักษ์สิทธิ์ เจริญธรรม
ทศ ๖๑๒

๖ พ. ค. ๖๑

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๔/๔๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
 เรียน นางจุฑพร สุขศรีสวัสดิ์
 ที่ส่งมาด้วย ๑. เล่มวิทยานิพนธ์ ๓ บท จำนวน ๑ เล่ม
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสมควร ฉายา สุวณโณ นามสกุล คุ่มสุวรรณ รหัสประจำตัว ๒๐๐๑๒๐๒๒๐๔ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโนสรเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและอนุเคราะห์ดำเนินการต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์.ดร สมชัย ครีนอก)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

- ย่อหน้าตรงลงมาเครื่องหมาย

ในกรณี อัจฉริยะ แห่งนคร ดินแดน
 นครวัด

ติดต่อประสานงาน

อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา ๐๙๔-๓๕๐-๖๔๖๔
 พระศักดิ์ดา อคฺคปัญโญ ๐๘๑-๑๘๖-๔๑๖๔

๒ พ.ย. ๖๑

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๔/๔๒

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
 เรียน นางชบาบุญ ศรีรัตนภรณ์
 ที่ส่งมาด้วย ๑. เล่มวิทยานิพนธ์ ๓ บท จำนวน ๑ เล่ม
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสมควร ฉายา สุวณฺโณ นามสกุล คຸ້ມສຸວຽນ วรโศภิต ๖๐๐๑๒๐๒๒๐๔ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง สามเณรสังกัจจาย ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโนรมเชตุลิต กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและอนุเคราะห์ดำเนินการต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์.ดร สมชัย ศรีนอก)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

ติดต่อประสานงาน

อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา ๐๙๔-๓๕๐-๖๔๖๔
 พระศักดิ์ดา อคฺคปัญโญ ๐๘๑-๑๘๖-๔๑๖๔

ได้อ่านตรวจลงเรื่องแล้ว
 ในกรณีที่จริงแล้ว เห็นควรดำเนินการต่อไป

(นางชบาบุญ ศรีรัตนภรณ์)

๕ พ.ย. ๖1

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๔/๔๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๘๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
 เรียน นางศมาภรณ์ มุกดา
 ที่ส่งมาด้วย ๑. เล่มวิทยานิพนธ์ ๓ บท จำนวน ๑ เล่ม
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสมควร ฉายา สุวณฺโณ นามสกุล คุ่มสุวรรณ รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๒๐๔ นิสิต
 บริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 เรื่อง สามเณรสังกิจจะ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรสโมสร
 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
 พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมนี้ โครงการหลักสูตร
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
 อย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและอนุเคราะห์ดำเนินการต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์.ดร สมชัย ศรีนอก)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

- ได้ดำเนินการ สอน ๒ เรื่อง มี

ในการแก้ไขแล้ว เห็นว่าดำเนิน
 การต่อไป

ติดต่อประสานงาน

อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา ๐๙๔-๓๕๐-๖๔๖๔
 พระศักดิ์ดา อคฺคปณฺโญ ๐๘๑-๑๘๖-๔๑๖๔

๕ พ.ย. ๖๑

ภาคผนวก (ค)

หนังสือติดต่อหน่วยงานราชการ เพื่อขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัย (try out)

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๔/ ๗๑

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

ร.ร. วัดจันทรมโนสร
เลขรับ ๗๙๘/๒๑
วันที่ ๑๙ พ.ย. ๒๕๖๑
เวลา ๑๐.๐๐ น.

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย (try out)
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรมโนสร
ที่ส่งมาด้วย แบบทดลองเครื่องมือวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย พระมหาสมควร ฉายา สุวณฺโณ นามสกุล คุ่มสุวรรณ รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๒๐๔
นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือการ์ตูนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโนสร เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองเครื่องมือเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และ
แนวทางโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรมโนสร ด้วยดี
ดังมีเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้.

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา

☒ เพื่อโปรดทราบ☐ เพื่อโปรดพิจารณา☐ เห็นสมควรมอบ.....

.....

๗.๑๒
(นายนคร ศรีจันทร์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทรมโนสร

๑๙ พ.ย. ๒๕๖๑

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศรีนोक)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

ติดต่อประสานงาน

อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา ๐๙๔-๓๕๐-๖๔๖๔

พระศักดิ์ดา อัครคณโณ ๐๘๑-๑๘๖-๔๑๖๔

(นางสาวโชติศึกษาญจน์ ยุติธรรมนนท์)
ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดจันทรมโนสร

ภาคผนวก (ง)

ตารางแสดงคุณภาพเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนแบบเผชิญสถานการณ์วิชาชีพ
สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมุข เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
๑.มาตรฐานการเรียนรู้								
๑.๑ มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒.ผลการเรียนรู้								
๒.๑ ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๓.สาระสำคัญ								
๓.๑ สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๔.จุดประสงค์การเรียนรู้								
๔.๑ จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๔.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๔.๓ เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ ถูกต้องตามหลักการเขียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๕.สาระการเรียนรู้/เนื้อหา								
๕.๑ เนื้อหาสาระสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๕.๒ เนื้อหาสาระสอดคล้องกับตัวชี้วัด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๕.๓ การจัดลำดับเนื้อหาสาระมีความ เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๕.๔ เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับ เวลา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
๖.การจัดการเรียนรู้								
๖.๑ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๖.๒ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๖.๓ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเวลา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๖.๔ การจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการแผนการเรียนรู้สถานการณ์	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘	นำไปใช้ได้
๖.๕ การจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนเป็นระบบ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๗.สื่อการเรียนรู้								
๗.๑ สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๘.ภาระงาน/ชิ้นงาน								
๘.๑ ภาระงาน/ชิ้นงานสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๙.การวัดและประเมินผล								
๙.๑ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๙.๒ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๙.๓ เครื่องมือที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๐.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้								
๑๐.๑ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

๑๐.๒ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๐.๓ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

จากการนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพบว่า ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสอนแบบเผชิญสถานการณ์ วิชาธรรม สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมุข เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีค่า (IOC) ระหว่าง ๐.๘๐ – ๑.๐๐ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมโสทร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
๑.ชาดกเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ก.หนังสือพิมพ์ ข.นิตยสาร ค.พระไตรปิฎก ง.ศิลาจารึก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๒.ชาดกเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ก.อดีตชาติของพระพุทธเจ้า ข.ปัจจุบันของพระพุทธเจ้า ค.อนาคตของพระพุทธเจ้า ง.เรื่องเล่าของพระเถระ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๓.เหตุใดชาดกจึงใช้รูปแบบนิทาน ก.เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย ข.เพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนาน ค.เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ ง.เพื่อให้ผู้เล่าเกิดจินตนาการ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๔.พุทธสาวกหมายถึงข้อใด ก.ชาติกำเนิดของพระพุทธเจ้า ข.ประวัติพุทธสาวก ค.สาวกของพระพุทธเจ้า ง.พระพุทธเจ้า	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๕.ทำไมสามเณรสังกัจจายน์จึงมีชื่อว่า เกี่ยว ก.ตะขอยกเกี่ยวหางตา ข.มารดาเสียชีวิต ขณะอยู่ในท้อง ค.มารดาตั้งครรภ์ ง.เผาศพไม่ไหม้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
๖. สังกิจจะบวชนเณรตอนอายุกี่ปี ก. ๕ ปี ข. ๖ ปี ค. ๗ ปี ง. ๘ ปี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๗. สังกิจจะบรรลุประอรหันต์ตอนไหน ก. ตอนอายุ ๖ ขวบ ข. ตอนปลงผม ค. บวชเป็นสามเณร ง. นั่งสมาธิ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๘. สามเณรสังกิจจะมีอาจารย์ชื่อว่าอะไร ก. พระพุทธเจ้า ข. พระภิกษุ ค. พระสารีบุตร ง. พระบวชใหม่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๙. พระภิกษุผู้บวชมาใหม่พร้อมกัน กับสังกิจจะมีจำนวนกี่รูป ก. ๒๐ รูป ข. ๓๐ รูป ค. ๔๐ รูป ง. ๕๐ รูป	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๐. เหตุใดพระภิกษุผู้บวชใหม่จึงไป ปฏิบัติธรรมในป่า ก. เพราะต้องการความสงบ ข. เพราะมีพระภิกษุเยาะ ค. อยากอยู่เงียบ ๆ ง. ไปจำพรรษาที่อื่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๑. เพราะเหตุใดจึงส่งสามเณรไปช่วย พระภิกษุ ก. อาจเกิดความวุ่นวาย	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๕	๐.๘	นำไปใช้ได้

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
ข.สามเณรจะช่วยแก้ปัญหาได้ ค.ให้ความรู้ด้านการปฏิบัติธรรม ง.เป็นแบบอย่างที่ดีทางศีลธรรม								
๑๒.ทำไมพระภิกษุจึงตัดสินใจจำ พรรษาในหมู่บ้านนั้น ก.อยากมีพระภิกษุเยอะ ๆ ข.เพื่อจะได้มีพระจำพรรษา ค.เกิดความเลื่อมใสและต้องการ อุปถัมภ์ ง.ถูกทุกข้อ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๓.การที่สามเณรสังกัจจะไปกับโจร แสดงว่าคุณธรรมข้อใด ก. ความกตัญญู ข.ความกล้าหาญ ค.ความมีเมตตา ง.ความสามัคคี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๔. ข้อใดคือผลที่เกิดจากการที่โจรใช้ ดาบฟัน ก.ดาบหักเป็น 2 ส่วน ข. ดาบกระเด็นหลุดจากมือ ค.ดาบงอคมกระทบมือโจร ง.ดาบม้วนเหมือนใบตาล	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๕	๐.๘	นำไปใช้ได้
๑๕.การที่สามเณรสังกัจจะพา สามเณรบริวารไปเยี่ยมพระภิกษุ แสดงว่าเป็นคนอย่างไร ก. รับผิดชอบ ข.กล้าหาญ ค.กตัญญู	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
ง.เสียสละ								
๑๖.สามเณรสังกัจจะจะมีสามเณรบริวาร ทั้งหมดกี่รูป ก. ๑๐๐ รูป ข. ๓๐๐ รูป ค. ๕๐๐ รูป ง. ๘๐๐ รูป	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๗.ในเรื่องสามเณรสังกัจจะสอน หลักธรรมต่างๆ มากมาย ยกเว้นข้อใด ก. ความสามัคคี ข. ความกล้าหาญ ค. ความอดทน ง. ความกตัญญู	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๘.สามเณรใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา เพื่อให้โจรกลับใจเป็นคนดี ก. อ้อนวอน ข. แสดงธรรมโปรด ค. นิ่งเฉยๆ ง. นิ่งสมาธิแผ่เมตตาจิต	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
๑๙. เพราะเหตุใดโจรจึงตัดสินใจบวช เป็นศิษย์ของสามเณร ก. ซึ่งในสพระธรรม ข. มีความศรัทธา ค. กลับตัวเป็นคนดี ง. ไม่อยากทำความชั่ว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้
รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความ คิดเห็นของ

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญ
	๑	๒	๓	๔	๕			
	๑	๒	๓	๔	๕			
๒๐. คนที่ฉลาดมีปัญหาจะมีผล อย่างไร ก. เป็นที่รักใคร่ของทุกคน ข. เป็นที่รังเกียจของคนอื่น ค. แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ง. ไม่มีคนคบค้าสมาคมด้วย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	นำไปใช้ได้

จากการนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพบว่า ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้กระบวนการสอนแบบเผชิญสถานการณ์วิชาชีพ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนวัดจันทรมอสร์ เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีค่า (IOC) ระหว่าง ๐.๘๐ – ๑.๐๐ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดจันทรมิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแผนแต่ละข้อต่อไปนี้ มีความตรงของเนื้อหาและความสอดคล้องกับ
จุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วเขียนทำการประเมินของท่าน โดยเขียน
เครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง เพื่หาค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item -
Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

- +๑ ถ้าแน่ใจว่าแผนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ๐ ถ้าไม่แน่ใจว่าแผนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ๑ ถ้าแน่ใจว่าแผนยังไม่มี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ลำดับที่	องค์ประกอบแผน	ระดับความคิดเห็น		
		+๑	๐	-๑
๑	มาตรฐานการเรียนรู้			
	๑.๑ มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา			
๒	ผลการเรียนรู้			
	๒.๑ ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา			
๓	สาระสำคัญ			
	๓.๑ สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา			
๔	จุดประสงค์การเรียนรู้			
	๔.๑ จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด			
	๔.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้			
	๔.๓ เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ถูกต้องตามหลักการเขียน			
๕	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา			
	๕.๑ เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			

	๕.๒ เนื้อหาสาระสอดคล้องกับตัวชี้วัด			
	๕.๓ การจัดลำดับเนื้อหาสาระมีความเหมาะสม			
	๕.๔ เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับเวลา			
ลำดับที่	องค์ประกอบแผน	ระดับความคิดเห็น		
		+๑	๐	-๑
๖	การจัดการเรียนรู้			
	๖.๑ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
	๖.๒ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา			
	๖.๓ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเวลา			
	๖.๔ การจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการแผนเผชิญสถานการณ์			
	๖.๕ การจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนเป็นระบบ			
๗	สื่อการเรียนรู้			
	๗.๑ สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
๘	ภาระงาน/ชิ้นงาน			
	๘.๑ ภาระงาน/ชิ้นงานสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้			
๙	การวัดและประเมินผล			
	๙.๑ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
	๙.๒ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
	๙.๓ เครื่องมือที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ			
๑๐	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้			
	๑๐.๑ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
	๑๐.๒ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ			
	๑๐.๓ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓
โรงเรียนวัดจันทรมุข เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อต่อไปนี้ วัดผลครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วทำการประเมินของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง เพื่อหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

- +๑ ถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ๐ ถ้าไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ๑ ถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ยังไม่มี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
สามเณรสังกัจจะ เป็นบุตรของลูกสาวเศรษฐีในขณะที่มารดาได้เสียชีวิต พวกญาติจึงนำศพของนางไปให้สัปเหร่อทำการเผาที่ป่าช้า หลังจากนั้นสัปเหร่อได้ใช้ตะขอเกี่ยวพลิกศพ แต่ตะขอกลับเกี่ยวไปโดนหางตาของเด็กที่อยู่ในท้องของนางจึงทำให้เด็กส่งเสียงร้องออกมา สัปเหร่อจึงได้ทำการดับไฟและนำเด็กออกมาได้อย่างปลอดภัยและมอบให้ญาตินำไปเลี้ยงจึงได้ตั้งชื่อว่า สังกัจจะ แปลว่าเกี่ยว	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นการประพฤติปฏิบัติ	๑.ขาดกเป็นเรื่องที่นำมาจากเรื่องใด ก.หนังสือพิมพ์ ข.นิตยสาร ค.พระไตรปิฎก ง.ศิลาจารึก			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
	ตนได้				
สามเณรสังกัจจะ เป็นบุตรของลูกสาวเศรษฐีในขณะที่ยังมารดาได้เสียชีวิต พวกญาติจึงนำศพของนางไปให้สัปเหร่อทำการเผาที่ป่าช้า หลังจากนั้นสัปเหร่อได้ใช้ตะขอเกี่ยวพลิกศพ แต่ตะขอกลับเกี่ยวไปโดนหางตาของเด็กที่อยู่ในท้องของนางจึงทำให้เด็กส่งเสียงร้องออกมา สัปเหร่อจึงได้ทำการดับไฟและนำเด็กออกมาได้อย่างปลอดภัยและมอบให้ญาตินำไปเลี้ยงจึงได้ตั้งชื่อว่า สังกัจจะ แปลว่าเกี่ยว	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๒.ชาตกเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ก.อดีตชาติของพระพุทธเจ้า ข.ปัจจุบันของพระพุทธเจ้า ค.อนาคตของพระพุทธเจ้า ง.เรื่องเล่าของพระเถระ			
สามเณรสังกัจจะ เป็นบุตรของลูกสาวเศรษฐีในขณะที่ยังมารดาได้เสียชีวิต พวกญาติจึงนำศพของนางไปให้สัปเหร่อทำการเผาที่ป่าช้า หลังจากนั้นสัปเหร่อได้ใช้ตะขอเกี่ยวพลิกศพ แต่ตะขอกลับเกี่ยวไปโดนหางตาของเด็กที่อยู่ในท้องของนางจึงทำให้เด็กส่งเสียงร้องออกมา สัปเหร่อจึงได้ทำการดับไฟและนำเด็กออกมาได้	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อย่างถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่	๓.เหตุใดชาตกจึงใช้รูปแบบนิทาน ก.เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย ข.เพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนาน ค.เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ ง.เพื่อให้ผู้เล่าเกิดจินตนาการ			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
อย่างปลอดภัยและมอบให้ญาตินำไปเลี้ยงจึงได้ตั้งชื่อว่า สังกิจจะแปลว่าเกี่ยว	ควรรียึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกิจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้				
สามเณรสังกิจจะ เป็นบุตรของลูกสาวเศรษฐีในขณะที่ยังมารดาได้เสียชีวิต พวกญาติจึงนำศพของนางไปให้สัปเหร่อทำการเผาที่ป่าช้า หลังจากนั้นสัปเหร่อได้ใช้ตะขอกเกี่ยวพลิกศพ แต่ตะขอกกลับเกี่ยวไปโดนหางตาของเด็กที่อยู่ในท้องของนางจึงทำให้เด็กส่งเสียงร้องออกมา สัปเหร่อจึงได้ทำการดับไฟและนำเด็กออกมาได้อย่างปลอดภัยและมอบให้ญาตินำไปเลี้ยงจึงได้ตั้งชื่อว่า สังกิจจะแปลว่าเกี่ยว	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกิจจะได้ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกิจจะได้ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรรียึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกิจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๔. พุทธสาวก หมายถึงข้อใด ก.ชาติกำเนิดของพระพุทธเจ้า ข.ประวัติพุทธสาวก ค.สาวกของพระพุทธเจ้า ง.พระพุทธเจ้า			
สามเณรสังกิจจะ เป็นบุตรของลูกสาวเศรษฐีในขณะที่ยังมารดาได้เสียชีวิต พวกญาติจึงนำศพของนางไปให้สัปเหร่อทำการเผาที่ป่าช้า หลังจากนั้นสัปเหร่อได้ใช้ตะขอกเกี่ยวพลิกศพ แต่ตะขอก	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกิจจะได้ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง	๕.ทำไมสามเณรสังกิจจะจึงมีชื่อว่าเกี่ยว ก.ตะขอกเกี่ยวหางตา ข.มารดาเสียชีวิต			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
กลับเกี่ยวไปโดนหางตาของเด็กที่อยู่ในห้องของนางจึงทำให้เด็กส่งเสียงร้องออกมา สัปเหร่อจึงได้ทำการดับไฟและนำเด็กออกมาได้อย่างปลอดภัยและมอบให้ญาตินำไปเลี้ยงจึงได้ตั้งชื่อว่า สังกิจจะแปลว่าเกี่ยว	ของสามเณรสังกิจจะ ได้ ๓. ชื่นชมและนำ ข้อคิดและคุณธรรมที่ ควรรียึดถือเป็น แบบอย่างของ สามเณรสังกิจจะมา เป็นแบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติ ตนได้	ขณะอยู่ในห้อง ค.มารดาตั้งครรรภ์ ง.เผาศพไม่ไหม้			
สังกิจจุมาร พออายุได้ ๗ ขวบ เมื่อทราบประวัติของตนเองจากปากของเด็กเพื่อนบ้าน ก็ปรารถนาจะบวช พกญาติจึงพาไปขอบวชจากพระสารีบุตรในวันบวชพระเถระให้ตั้งปัญจกกรรมฐานแล้วให้บวช สามเณรได้บรรลุประ อรหัตผล พร้อมด้วยปฏิสัมภิทาใน ขณะที่ปลงผมเสร็จนั่นเอง และได้ มีกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถีประมาณ ๓๐ คน ได้ฟังธรรมของ พระพุทธเจ้าแล้วมีความเลื่อมใสใน พระพุทธศาสนาแล้วก็ขอบวช เมื่อ บวชได้ ๕ พรรษา เรียนปัสสนา กรรมฐานจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็มี ความประสงค์จะพากันไปปฏิบัติ ธรรม ณ ป่าแห่งหนึ่ง จึงพากันมา ทูลลาพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์	๑. เล่าประวัติของ สามเณรสังกิจจะ ได้ ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิด และคุณธรรมที่ควร ยึดถือเป็นแบบอย่าง ของสามเณรสังกิจ จะ ได้ ๓. ชื่นชมและนำ ข้อคิดและคุณธรรมที่ ควรรียึดถือเป็น แบบอย่างของ สามเณรสังกิจจะมา เป็นแบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติ ตนได้	๖.สังกิจจะบวช เณรตอนอายุกี่ปี ก. ๕ ปี ข. ๖ ปี ค. ๗ ปี ง. ๘ ปี			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
เห็นภัยอย่างหนึ่งจักเกิดแก่ภิกษุเหล่านี้ เกรงว่าจะไม่บรรลุนิพพาน มีสามเณรสังกัจจะเท่านั้นที่จะช่วยเหลือพวกพระเหล่านี้ได้					
สังกัจจุมาร พออายุได้ ๗ ขวบ เมื่อทราบประวัติของตนเองจากปากของเด็กเพื่อนบ้าน ก็ปรารถนาจะบวช พวกญาติจึงพาไปขอบวชจากพระสารีบุตรในวันบวชพระเถระให้ตัดปัญจกกรรมฐานแล้วให้บวช สามเณรได้บรรลุนิพพานพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาในขณะที่ปลงผมเสร็จนั่นเอง และได้มีกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถีประมาณ ๓๐ คน ได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแล้วก็ขอบวช เมื่อบวชได้ ๕ พรรษา เรียนปัสสณากรรมฐานจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็มี ความประสงค์จะพากันไปปฏิบัติธรรม ณ ป่าแห่งหนึ่ง จึงพากันมาทูลลาพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์เห็นภัยอย่างหนึ่งจักเกิดแก่ภิกษุเหล่านี้ เกรงว่าจะไม่บรรลุนิพพาน มีสามเณรสังกัจจะเท่านั้นที่จะช่วยเหลือพวกพระเหล่านี้ได้	จุดประสงค์การเรียนรู้ ๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีก ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้อีก ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	แบบทดสอบ ๗.สังกัจจะบรรลุนิพพาน ก.ตอนอายุ ๖ ขวบ ข.ตอนปลงผม ค.บวชเป็นสามเณร ง.นั่งสมาธิ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
สังกัจจุมาร พออายุได้ ๗ ขวบ เมื่อทราบประวัติของตนเอง	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีก	๘. สามเณรสังกัจจะมีอาจารย์ชื่อ			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
จากปากของเด็กเพื่อนบ้าน ก็ ปรารถนาจะบวช พวกญาติจึงพา ไปขอบวชจากพระสารีบุตรในวัน บวช พระเถระให้ตจปัญจก กรรมฐานแล้วให้บวช สามเณรได้ บรรลुพระอรหัตผล พร้อมด้วย ปฏิสัมภิทาในขณะที่ปลงผมเสร็จ นั่นเอง และได้มีกุลบุตรชาวเมือง สาวดีประมาณ ๓๐ คน ได้ฟัง ธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วมีความ เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแล้วก็ ขอบวช เมื่อบวชได้ ๕ พรรษา เรียนปัสสนากรรมฐานจาก พระพุทธเจ้าแล้ว ก็มีความ ประสงค์จะพากันไปปฏิบัติธรรม ณ ป่าแห่งหนึ่ง จึงพากันมาทูลลา พระพุทธเจ้า พระพุทธองค์เห็นภัย อย่างหนึ่งจักเกิดแก่ภิกษุเหล่านี้ เกรงว่าจะไม่บรรลุธรรม มี สามเณรสังกัจจะเท่านั้นที่จะ ช่วยเหลือพวกพระเหล่านี้ได้	ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิด และคุณธรรมที่ควร ยึดถือเป็นแบบอย่าง ของสามเณรสังกัจจะ ได้ ๓. ชื่นชม และนำ ข้อคิดและคุณธรรมที่ ควรยึดถือเป็น แบบอย่างของ สามเณรสังกัจจะมา เป็น แบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติ ตนได้	ว่าอะไร ก.พระพุทธเจ้า ข.พระภิกษุ ค.พระสารีบุตร ง.พระบวชใหม่			
สังกัจจุมาร พออายุได้ ๗ ขวบ เมื่อทราบประวัติของตนเอง จากปากของเด็กเพื่อนบ้าน ก็ ปรารถนาจะบวช พวกญาติจึงพา ไปขอบวชจากพระสารีบุตรในวัน บวช พระเถระให้ตจปัญจก	๑. เล่าประวัติของ สามเณรสังกัจจะได้ ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิด และคุณธรรมที่ควร ยึดถือเป็นแบบอย่าง	๙.พระภิกษุผู้บวช มาใหม่พร้อมกัน กับสังกัจจะจะมี จำนวนกี่รูป ก. ๒๐ รูป ข. ๓๐ รูป			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
กรรมฐานแล้วให้บวช สามเณรได้ บรรลุพระอรหัตผล พร้อมด้วย ปฏิสัมภิทาในขณะที่ปลงผมเสร็จ นั่นเอง และได้มีกุลบุตรชาวเมือง สาวัตถิประมาณ ๓๐ คน ได้ฟัง ธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วมีความ เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแล้วก็ ขอบวช เมื่อบวชได้ ๕ พรรษา เรียนปัสสนากรรมฐานจาก พระพุทธเจ้าแล้ว ก็มีความ ประสงค์จะพากันไปปฏิบัติธรรม ณ ป่าแห่งหนึ่ง จึงพากันมาทูลลา พระพุทธเจ้า พระพุทธองค์เห็นภัย อย่างหนึ่งจักเกิดแก่ภิกษุเหล่านี้ เกรงว่าจะไม่บรรลุธรรม มี สามเณรสังกัจจะเท่านั้นที่จะ ช่วยเหลือพวกพระเหล่านี้ได้	ของสามเณรสังกัจจะ ได้ ๓. ชื่นชม และ นำ ข้อคิดและคุณธรรมที่ ค ว ร ยี ด ถี อ เป็ น แ บ บ อ ย่ า ง ข อ ง สามเณรสังกัจจะมา เป็น แบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติ ตนได้	ค. ๔๐ รูป ง. ๕๐ รูป			
สังกัจจุมาร พออายุได้ ๗ ขวบ เมื่อทราบประวัติของตนเอง จากปากของเด็กเพื่อนบ้าน ก็ ประรณนาจะบวช พวกญาติจึงพา ไปขอบวชจากพระสารีบุตรในวัน บวช พระเถระให้ตจปัญจก กรรมฐานแล้วให้บวช สามเณรได้ บรรลุพระอรหัตผล พร้อมด้วย ปฏิสัมภิทาในขณะที่ปลงผมเสร็จ นั่นเอง และได้มีกุลบุตรชาวเมือง สาวัตถิประมาณ ๓๐ คน ได้ฟัง	๑. เล่าประวัติของ สามเณรสังกัจจะ ได้ ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิด และคุณธรรมที่ควร ยึดถือเป็นแบบอย่าง ของสามเณรสังกัจจะ ได้ ๓. ชื่นชม และ นำ ข้อคิดและคุณธรรมที่ ค ว ร ยี ด ถี อ เป็ น	๑๐ . เ ท ศู ไ ต พระภิกษุผู้บวช ใหม่จึงไปปฏิบัติ ธรรมในป่า ก. เพราะต้องการ ความสงบ ข. เพราะมีพระภิกษุ เยอะ ค. อยากอยู่เงียบ ๆ ง. ไปจำพรรษาที่อื่น			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
ธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแล้วก็ขอบวช เมื่อบวชได้ ๕ พรรษา เรียนปัสสนากรรมฐานจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็มีความประสงค์จะพากันไปปฏิบัติธรรม ณ ป่าแห่งหนึ่ง จึงพากันมาทูลลาพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์เห็นภัยอย่างหนึ่งจักเกิดแก่ภิกษุเหล่านี้ เกรงว่าจะไม่บรรลุนิพพาน มีสามเณรสังกัจจายน์ที่ จะช่วยเหลือพวกพระเหล่านั้นได้	แบบอย่างของสามเณรสังกัจจายน์เป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้				
หัวหน้าโจรได้นำสามเณรไปติดังนั้นแล้วทำตามพวกภิกษุสั่งไว้เมื่อเตรียมทุกอย่างเสร็จแล้วหัวหน้าโจรได้ถือดาบเดินเข้าไปหาสามเณรหวังจะตัดคอ สามเณรได้นั่งเข้าฌานนิ่งอยู่ พอไปถึงหัวหน้าโจรก็ฟันลงเต็มแรงปรากฏว่าดาบงอ เขาเข้าใจว่าฟันไม่ดี จึงยกดาบขึ้นฟันใหม่ ปรากฏว่า ดาบพับม้วนจนถึงด้าม หัวหน้าโจนเห็นปาฏิหาริย์เช่นนี้เกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักคิดว่า "ดาบเราฟันหินยังขาด แต่บัดนี้ได้ออพบดั่งใบตาล ดาบนี้ไม่มีจิตใจยังรู้คุณของสามเณร เรามีจิตใจยังไม่สำนึกเสียอีก" ได้ทิ้งดาบลงดินแล้วคุกเข่าลงกราบ	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจายน์ได้ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจายน์ได้ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจายน์เป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๑๑.เพราะเหตุใดจึงส่งสามเณรไปช่วยพระภิกษุ ก.อาจเกิดความวุ่นวาย ข.สามเณรจะช่วยแก้ปัญหาได้ ค.ให้ความรู้ด้านการปฏิบัติธรรม ง.เป็นแบบอย่างที่ดีทางศีลธรรม			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
สามเณร พร้อมถามว่า "เณรน้อยคนเป็นพันเห็นพวกผมแล้วต้องตัวสั่นวิ่งหนีไป แต่สำหรับท่านแล้วแม้เพียงความสะอึกแห่งจิตก็มีได้มีเลยหน้าตาก็ผุดผ่องแจ่มใส ทำไมท่านจึงไม่ร้องขอชีวิตเล่า" สามเณรออกจากฉนวนแล้วแสดงธรรมแก่หัวหน้าโจรว่า "โยม ธรรมดาอัตภาพของพระอรหันต์เป็นเหมือนของหนักวางอยู่บนศิรชะ พระอรหันต์เมื่ออัตภาพนี้แตกไปย่อมยินดี พระอรหันต์จึงไม่กลัวตาย ทุกข์ทางใจย่อมไม่มีแก่พระอรหันต์ผู้ไม่มีความห่วงใย ผู้ก้าวล่วงภัยทุกอย่างได้แล้ว" หัวหน้าโจรพอได้ฟังคำสามเณรแล้ว พร้อมลูกน้องทั้งหมดได้ไหว้สามเณรแล้วขอบวช					
หัวหน้าโจรได้นำสามเณรไปที่ตงนั้นแล้วทำตามพวกริกษุสั่งไว้ เมื่อตระเตรียมทุกอย่างเสร็จแล้ว หัวหน้าโจรได้ถือดาบเดินเข้าไปหาสามเณรหวังจะตัดคอสามเณรได้นั่งเข้าฉนวนนั่งอยู่ พอไปถึงหัวหน้าโจรก็พินลงเต็มแรงปรากฏว่าดาบงอ เขาเข้าใจว่าพินไม่ดี จึงยกดาบขึ้นพินใหม่ปรากฏว่า ดาบพับม้วนจนถึง	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้อีก ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็น	๑๒.ทำไมพระภิกษุจึงตัดสินใจจำพรรษาในหมู่บ้านนั้น ก.อยากมีพระภิกษุเยอะ ๆ ข.เพื่อจะได้มีพระจำพรรษา ค.เกิดความเลื่อมใสและต้องการอุปถัมภ์			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
ด้าม หัวหน้าโจนเห็นปาฏิหาริย์ เช่นนี้เกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักคิดว่า "ดาบเราฟันหินยังขาด แต่บัดนี้ ได้งอพับดั่งใบตาล ดาบนี้ไม่มี จิตใจยังรู้คุณของสามเณร เรามี จิตใจยังไม่สำนึกเสียอีก" ได้ทิ้ง ดาบลงดินแล้วคุกเข่าลงกราบ สามเณร พร้อมถามว่า "เณรน้อย คนเป็นพินเห็นพวกผมแล้วต้อง ตัวสั่นวิ่งหนีไป แต่สำหรับท่าน แล้วแม้เพียงความสะดุ้งแห่งจิตก็ มิได้มีเลย หน้าตาก็ผุดผ่อง แจ่มใส ทำไมท่านจึงไม่ร้องขอ ชีวิตเล่า" สามเณรออกจากฌาน แล้วแสดงธรรมแก่หัวหน้าโจรว่า "โยม ธรรมดาอัฐภาพของพระ อรหันต์เป็นเหมือนของหนังกวาง อยู่บนศิระะ พระอรหันต์เมื่อ อัฐภาพนี้แตกไปย่อมยินดี พระ อรหันต์จึงไม่กลัวตาย ทุกข์ทาง ใจย่อมไม่มีแก่พระอรหันต์ผู้ไม่มี ความห่วงใย ผู้ก้าวล่วงภัยทุก อย่างได้แล้ว" หัวหน้าโจรพอได้ ฟังคำสามเณรแล้ว พร้อมลูกน้อง ทั้งหมดได้ไหว้สามเณรแล้วขอ บวช	แบบอย่างของ สามเณรสังกิจจะมา เป็น แบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติ ตนได้	ง.ถูกทุกข้อ			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
หลักธรรมของพระพุทธศาสนาในจตุกกะธรรมหมวด ๔ เป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยอริยบุคคล แปลว่า บุคคลผู้ประเสริฐ หมายถึง บุคคลผู้ได้บรรลุอริยผลอันเป็นโลกุตตระ จึงจัดเป็นผู้ประเสริฐในพระพุทธศาสนา เพราะสามารถละสังโยชน์กิเลสได้เด็ดขาดตามภูมิธรรมของตน จัดลำดับเป็น ๔ อย่าง	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้อีก ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๑ ๓ . ก า ร ที่สามเณรสังกัจจะไปกับโจร แสดงว่ามีคุณธรรมข้อใด ก. ความกตัญญู ข. ความกล้าหาญ ค. ความมีเมตตา ง. ความสามัคคี			
หัวหน้าโจรได้นำสามเณรไปที่ดงนั้นแล้วทำตามพวกกิษุสังไว้ เมื่อเตรียมทุกอย่างเสร็จแล้ว หัวหน้าโจรได้ถือดาบเดินเข้าไปหาสามเณรหวังจะตัดคอ สามเณรได้นั่งเข้าฌานนิ่งอยู่พอไปถึงหัวหน้าโจรก็พินลงเต็มแรงปรากฏว่าดาบงอ เขาเข้าใจว่าพินไม่ดี จึงยกดาบขึ้นฟันใหม่ปรากฏว่า ดาบพับม้วนจนถึงด้าม หัวหน้าโจนเห็นปาฏิหาริย์	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้อีก ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของ	๑๔. ข้อใดคือผลที่เกิดจากการที่โจรใช้ดาบฟัน ก. ดาบหักเป็น ๒ ส่วน ข. ดาบ กระเด็น หลุดจากมือ ค . ดา บ ง อ ค ม กระทบบมือโจร ง.ดาบม้วนเหมือนใบตาล			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
เช่นนี้เกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักคิดว่า "ดาบเร้าฟันหินยังขาด แต่บัดนี้ได้ออพบดั่งใบตาล ดาบนี้ไม่มีจิตใจยังรู้คุณของสามเณร เรามีจิตใจยังไม่สำนึกเสียอีก" ได้ทิ้งดาบลงดินแล้วคุกเข่าลงกราบสามเณร พร้อมถามว่า "เณรน้อยคนเป็นพ้นเห็นพวกผมแล้วต้องตัวสั่นวิ่งหนีไป แต่สำหรับท่านแล้วแม้เพียงความสะดุ้งแห่งจิตก็มีได้มีเลย หน้าตาก็ผุดผ่องแจ่มใส ทำไมท่านจึงไม่ร้องขอชีวิตเล่า" สามเณรออกจาก฼มานแล้วแสดงธรรมแก่หัวหน้าโจรว่า "โยม ธรรมดาอัฏภาพของพระอรหันต์เป็นเหมือนของหนังกวางอยู่บนศิรชะ พระอรหันต์เมื่ออัฏภาพนี้แตกไปย่อมยินดี พระอรหันต์จึงไม่กลัวตาย ทุกข์ทางใจย่อมไม่มีแก่พระอรหันต์ผู้ไม่มี ความห่วงใย ผู้ก้าวล่วงภัยทุกอย่างได้แล้ว" หัวหน้าโจรพอได้ฟังคำสามเณรแล้ว พร้อมลูกน้องทั้งหมดได้ไหว้สามเณรแล้วขอ บวช	สามเณรสังกัจจะมาเป็น แบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้				

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
หัวหน้าโจรได้นำสามเณรไปที่ดงนั้นแล้วทำตามพวกกิษุลังไว้ เมื่อตระเตรียมทุกอย่างเสร็จแล้ว หัวหน้าโจรได้ถือดาบเดินเข้าไปหาสามเณรหวังจะตัดคอสามเณรได้นั่งเข้ามานั่งอยู่ พอไปถึงหัวหน้าโจรก็ฟันลงเต็มแรงปรากฏว่าดาบงอ เขาเข้าใจว่าฟันไม่ดี จึงยกดาบขึ้นฟันใหม่ปรากฏว่า ดาบพับม้วนจนถึงด้าม หัวหน้าโจนเห็นปาฏิหาริย์เช่นนี้เกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักคิดว่า "ดาบเราฟันหินยังขาด แต่บัดนี้ไดงอพับดงใบตาล ดาบนี้ไม่มีจิตใจยังรู้คุณของสามเณร เรามีจิตใจยังไม่สำนึกเสียอีก" ได้ทิ้งดาบลงดินแล้วคุกเข่าลงกราบสามเณร พร้อมถามว่า "เณรน้อยคนเป็นฟันเห็นพวกผมแล้วต้องตัวสั่นวิ่งหนีไป แต่สำหรับท่านแล้วแม้เพียงความสะดุ้งแห่งจิตก็มีได้มีเลย หน้าตาก็ผุดผ่องแจ่มใส ทำไมท่านจึงไม่ร้องขอชีวิตเล่า" สามเณรออกจากมานแล้วแสดงธรรมแก่หัวหน้าโจรว่า "โยม ธรรมดาอัตภาพของพระ	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะที่ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๑. ๕ . ก า ร ที่สามเณรสังกัจจะพาสามเณรบริวารไปเยี่ยมพระภิกษุแสดงว่าเป็นคนอย่างไร ก. รับผิดชอบ ข. กล้าหาญ ค. กตัญญู ง. เสียสละ			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
อรหันต์เป็นเหมือนของหนักวางอยู่บนศิรชะ พระอรหันต์เมื่ออัตภาพนี้แตกไปย่อมยินดี พระอรหันต์จึงไม่กลัวตาย ทุกข์ทางใจย่อมไม่มีแก่พระอรหันต์ผู้ไม่มีความห่วงใย ผู้ก้าวล่วงภัยทุกอย่างได้แล้ว" หัวหน้าโจรพอได้ฟังคำสามเณรแล้ว พร้อมลูกน้องทั้งหมดได้ไหว้สามเณรแล้วขอบวช					
สามเณรได้ตัดผมและชายผ้าด้วยดาบของโจรเหล่านั้นแล้วให้บวชเป็นสามเณรถือศีล ๑๐ เสร็จแล้วได้พาสามเณรเหล่านั้นกลับไปยังที่พักสงฆ์ให้พวกภิกษุทราบความปลอดภัยของตนแล้วได้อำลาพวกภิกษุพาสามเณรเหล่านั้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมเทศนาว่า "ผู้มีศีลแม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียวยังประเสริฐกว่าการทำโจรกรรมไม่มีศีลมีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี" ในเวลาจบพระธรรมเทศนา สามเณรเหล่านั้นได้บรรลुพระอรหันต์ทั้งหมด	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะที่ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๑๖.สามเณรสังกัจจะมีสามเณรบริวารทั้งหมดกี่รูป ก. ๑๐๐ รูป ข. ๓๐๐ รูป ค. ๕๐๐ รูป ง. ๘๐๐ รูป			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
สามเณรได้ตัดผมและชายผ้าด้วยดาบของโจรเหล่านั้นแล้วให้บวชเป็นสามเณรถือศีล ๑๐ เสร็จแล้วได้พาสามเณรเหล่านั้นกลับไปยังที่พักสงฆ์ให้พวกภิกษุทราบความปลอดภัยของตนแล้วได้อำลาพวกภิกษุพาสามเณรเหล่านั้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมเทศนาว่า "ผู้มีศีลแม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียวยังประเสริฐกว่าการทำโจรกรรมไม่มีศีลมีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี" ในเวลาจบพระธรรมเทศนา สามเณรเหล่านั้นได้บรรลुพระอรหันต์ทั้งหมด	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะที่ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นการประพฤติปฏิบัติตนได้	๑๗. ในเรื่องสามเณรสังกัจจะสอนหลักธรรมต่างๆ มากมาย ยกเว้นข้อใด ก. ความสามัคคี ข. ความกล้าหาญ ค. ความอดทน ง. ความกตัญญู			
สามเณรได้ตัดผมและชายผ้าด้วยดาบของโจรเหล่านั้นแล้วให้บวชเป็นสามเณรถือศีล ๑๐ เสร็จแล้วได้พาสามเณรเหล่านั้นกลับไปยังที่พักสงฆ์ให้พวกภิกษุทราบความปลอดภัยของตนแล้วได้อำลาพวกภิกษุพาสามเณรเหล่านั้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมเทศนาว่า "ผู้มีศีลแม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียวยังประเสริฐกว่า	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะที่ถูกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็น	๑๘. สามเณรใช้วิธีใดในการแก้ปัญหาเพื่อให้โจรกลับใจเป็นคนดี ก. อ้อนวอน ข. แสดงธรรมโปรด ค. นิ่งเฉยๆ ง. นิ่งสมาธิแผ่เมตตาจิต			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
การทำโจรกรรมไม่มีศีลมีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี" ในเวลาจบพระธรรมเทศนา สามเณรเหล่านั้นได้บรรลุพระอรหันต์ทั้งหมด	แบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้				
สามเณรได้ตัดผมและชายผ้าด้วยดาบของโจรเหล่านั้นแล้วให้บวชเป็นสามเณรถือศีล ๑๐ เสร็จแล้วได้พาสามเณรเหล่านั้นกลับไปยังที่พักสงฆ์ให้พวกภิกษุทราบความปลอดภัยของตนแล้วได้อำลาพวกภิกษุพาสามเณรเหล่านั้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมเทศนาว่า "ผู้มีศีลแม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียวยังประเสริฐกว่าการทำโจรกรรมไม่มีศีลมีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี" ในเวลาจบพระธรรมเทศนา สามเณรเหล่านั้นได้บรรลุพระอรหันต์ทั้งหมด	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้อีก ๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้	๑๙. เพราะเหตุใดโจรจึงตัดสินใจบวชเป็นศิษย์ของสามเณร ก. ซึ่งในร ส พระธรรม ข. มีความศรัทธา ค. กลับตัวเป็นคนดี ง. ไม่อยากทำความชั่ว			
สามเณรได้ตัดผมและชายผ้าด้วยดาบของโจรเหล่านั้นแล้วให้บวชเป็นสามเณรถือศีล ๑๐ เสร็จแล้วได้พาสามเณรเหล่านั้นกลับไปยังที่พักสงฆ์ให้พวกภิกษุ	๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อีกต้อง ๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง	๒๐. คนที่ฉลาดมีปัญญาจะมีผลอย่างไร ก. เป็นที่รักใคร่ของทุกคน ข. เป็นที่รังเกียจของ			

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
			+๑	๐	-๑
ทราบความพลัดยของตนแล้ว ได้อำลาพวภิกษุพาสามเณร เหล่านั้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรม เทศนาว่า "ผู้มีศีลแม้มีชีวิตอยู่ เพียงวันเดียวยังประเสริฐกว่า การทำโจรกรรมไม่มีศีลมีชีวิตอยู่ ตั้ง ๑๐๐ ปี" ในเวลาจบพระ ธรรมเทศนา สามเณรเหล่านั้นได้ บรรลुพระอรหันต์ทั้งหมด	ของสามเณรสังกัจจะ ได้ ๓. ชื่นชมและนำ ข้อคิดและคุณธรรมที่ ควรยึดถือเป็น แบบอย่างของ สามเณรสังกัจจะมา เป็นแบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติ ตนได้	คนอื่น ค.แก้ไขปัญหาค ด้วยตนเอง ง.ไม่มีคนคบค้า สมาคมด้วย			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก (จ)

แบบประเมินความพึงพอใจ

**แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรือสามเณรสังกิจจะ
โรงเรียนวัดจันทรสโมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร**

ชื่อครูผู้สอน พระมหาสมควร สุวณฺโณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
รายวิชา พระพุทธศาสนา ชั้น ป.๓ / ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

คำชี้แจง ขอความกรุณาแสดงความคิดเห็นตามแบบประเมินความพึงพอใจและความคาดหวัง ในการจัดกิจกรรม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ช่องระดับความพึงพอใจและ ความคาดหวัง ระดับ ๑=น้อยมาก ๒=น้อย ๓=ปานกลาง ๔=มาก และ ๕=มากที่สุด

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านครูผู้สอน					
๑. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)					
๒. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม					
๓. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน					
๔. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา					
๕.ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครู					
ด้านผู้เรียน					
๖. นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและได้ปฏิบัติด้วยตนเอง					
๗. นักเรียนชอบทำกิจกรรมร่วมกัน					
๘. นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน					
๙. นักเรียนทราบจุดประสงค์ที่ชัดเจน					
๑๐.นักเรียนสนุกและได้ความรู้					
ด้านกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน					
๑๑. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ					
๑๒.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
๑๓. เป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่ายของนักเรียน					
๑๔. นักเรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
๑๕. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย					

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประวัติพุทธสาวก เรือสามเณรสังกิจจะ

โรงเรียนวัดจันทรมุข เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ชื่อครูผู้สอน พระมหาสมควร สุวณฺโณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 รายวิชา พระพุทธศาสนา ชั้น ป.๓ / ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านครูผู้สอน					
๑. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	๑๔	๙	๒	๐	๐
๒. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม	๑๔	๙	๒	๐	๐
๓. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	๑๒	๙	๔	๐	๐
๔. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	๙	๘	๘	๐	๐
๕. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครู	๑๕	๔	๕	๐	๐
ด้านผู้เรียน					
๖. นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและได้ปฏิบัติด้วยตนเอง	๑๔	๑๑	๑	๐	๐
๗. นักเรียนชอบทำกิจกรรมร่วมกัน	๑๕	๕	๕	๐	๐
๘. นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน	๘	๑๕	๒	๐	๐
๙. นักเรียนทราบจุดประสงค์ที่ชัดเจน	๑๓	๖	๖	๐	๐
๑๐. นักเรียนสนุกและได้ความรู้	๑๕	๗	๓	๐	๐
ด้านกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน					
๑๑. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	๑๗	๗	๑	๐	๐
๑๒. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	๑๐	๑๐	๕	๐	๐
๑๓. เป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่ายของนักเรียน	๑๑	๙	๕	๐	๐
๑๔. นักเรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๑๒	๑๑	๒	๐	๐
๑๕. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	๑๒	๑๒	๑	๐	๐

Reliability

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases	
1.	VAR00001	4.5455	.6710	22.0
2.	VAR00002	4.6364	.4924	22.0
3.	VAR00003	4.2273	.7516	22.0
4.	VAR00004	4.6364	.6580	22.0
5.	VAR00005	4.6364	.4924	22.0
6.	VAR00006	4.6818	.4767	22.0
7.	VAR00007	4.7273	.5505	22.0
8.	VAR00008	4.7273	.4558	22.0
9.	VAR00009	4.5909	.5032	22.0
10.	VAR00010	4.4091	.6661	22.0
11.	VAR00011	4.6364	.4924	22.0
12.	VAR00012	4.6364	.5811	22.0
13.	VAR00013	4.5909	.5903	22.0

N of Cases = 22.0

Statistics for Scale		Mean	N of Variance	Std Dev	Variables
		59.6818	11.8463	3.4418	13
Item Means		Mean	Minimum	Maximum	Range
		Max/Min	Variance		
4.5909	4.2273	4.7273	.5000	1.1183	.0186
Item Variances		Mean	Minimum	Maximum	Range
		Max/Min	Variance		
.3305	.2078	.5649	.3571	2.7188	.0124

Item-total Statistics

Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Scale Item-Total Correlation	Corrected Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	55.1364	9.8377 .6644	.3703	.7775
VAR00002	55.0455	10.8074 .6817	.2461	.6561
VAR00003	55.4545	9.7835 .6748	.3186	.4820
VAR00004	55.0455	10.1407 .6753	.3037	.5268
VAR00005	55.0455	11.2835 .6990	.0968	.7111

VAR00006	55.0000	10.6667 .6747	.3058	.5027
VAR00007	54.9545	10.1407 .6613	.4001	.7380
VAR00008	54.9545	10.8074 .6782	.2773	.6960
VAR00009	55.0909	9.4199 .6227	.7035	.8878
VAR00010	55.2727	8.7792 .6122	.6646	.8758
VAR00011	55.0455	10.1407 .6548	.4666	.6625
VAR00012	55.0455	11.1883 .7049	.0824	.2908
VAR00013	55.0909	11.6104 .7200	-.0280	.5591

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Reliability Coefficients 13 items

Alpha = .6904 Standardized item alpha = .6935

Reliabilityแบบวัดความพึงพอใจบทที่ 4P. 86,87

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases	
1.	VAR00001	4.5769	.6433	26.0	
2.	VAR00002	4.6538	.4852	26.0	
3.	VAR00003	4.3077	.7359	26.0	
4.	VAR00004	4.6538	.6288	26.0	
5.	VAR00005	4.6923	.4707	26.0	
6.	VAR00006	4.7308	.4523	26.0	
7.	VAR00007	4.7308	.5335	26.0	
8.	VAR00008	4.7308	.4523	26.0	
9.	VAR00009	4.6154	.4961	26.0	
10.	VAR00010	4.4615	.6469	26.0	
11.	VAR00011	4.6538	.4852	26.0	
12.	VAR00012	4.6923	.5491	26.0	
13.	VAR00013	4.6154	.5711	26.0	
14.	VAR00014	4.5000	.5831	26.0	
15.	VAR00015	4.7692	.5144	26.0	

N of Cases = 26.0

Statistics for Scale		Mean	N of Variance	Std Dev	Variables
		69.3846	10.8862	3.2994	15
Item Means		Mean	Minimum	Maximum	Range
		Max/Min	Variance		
4.6256	4.3077	4.7692	.4615	1.1071	.0151
Item Variances		Mean	Minimum	Maximum	Range
		Max/Min	Variance		
.3089	.2046	.5415	.3369	2.6466	.0095

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Scale Item-Total Correlation	Corrected Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	64.8077	9.2815 .5873	.3038	.6821
VAR00002	64.7308	10.0446 .6053	.1971	.4537
VAR00003	65.0769	8.9538 .5847	.3158	.6424

VAR00004	64.7308	9.5646 .5997	.2381	.5006
VAR00005	64.6923	10.1415 .6084	.1745	.6078
VAR00006	64.6538	9.5954 .5798	.3876	.4300
VAR00007	64.6538	9.5154 .5847	.3300	.7824
VAR00008	64.6538	10.1554 .6072	.1825	.6619
VAR00009	64.7692	8.8246 .5415	.6159	.7592
VAR00010	64.9231	8.3138 .5309	.5774	.7048
VAR00011	64.7308	9.4046 .5733	.4188	.6176
VAR00012	64.6923	9.7415 .5980	.2460	.4782
VAR00013	64.7692	10.5846 .6386	-.0066	.5904
VAR00014	64.8846	10.1062 .6194	.1187	.3418
VAR00015	64.6154	11.9262 .6824	-.3672	.6738

Reliability Coefficients 15 items

Alpha = .6154 Standardized item alpha = .6140

ภาคผนวก (ฉ)

แผนบทเรียนหนังสือการ์ตูน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ประวัติพุทธสาวก

วิชา พระพุทธศาสนา

เรื่อง สามเณรสังกัจจาย ตอน กำเนิดสังกัจจาย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๑ ชั่วโมง

ผู้สอน พระมหาสมควร สุวณฺโณ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๑. สาระสำคัญ

สามเณรสังกัจจาย เป็นบุตรของลูกสาวเศรษฐีในขณะที่ยังมารดาได้เสียชีวิต พกญาติจึงนำศพของนางไปให้สัปเหร่อทำการเผาที่ป่าช้า หลังจากนั้นสัปเหร่อได้ใช้ตะขอกเกี่ยวพลิกศพ แต่ตะขอกกลับเกี่ยวไปโดนหางตาของเด็กที่อยู่ในท้องของนางจึงทำให้เด็กส่งเสียงร้องออกมา สัปเหร่อจึงได้ทำการดับไฟและนำเด็กของมาได้อย่างปลอดภัยและมอบให้ญาตินำไปเลี้ยงจึงได้ตั้งชื่อว่า สังกัจจาย แปลว่า เกี่ยว

๒. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย(ส ๑.๑ ป. ๓/๒)

๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
(ส ๑.๑ ป. ๓/๒)

๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส ๑.๑ ป. ๓/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจายได้ถูกต้อง

๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจายได้

๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจายมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ทดสอบก่อนเรียน ๒. ซักถามความรู้เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๓. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. สารการเรียนรู้

- ความสำคัญของ สามเณรสังกัจจะ

๑. ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน

๒. พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ⇨ สอนทนายคดี อภิปราย และบันทึกความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสามเณรสังกัจจะ

การงานอาชีพฯ ⇨ ค้นข้อมูลเกี่ยวกับภาพความสำคัญของพระพุทธศาสนาจากอินเทอร์เน็ต

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U หรือนำนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องจริยธรรม สนาม หย้าไต้ร่มไม้ ที่วัด ก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ ๒ – ๓ นาที และแผ่เมตตา

๒. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ

๔. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง พุทธสาวกที่ได้รับมอบหมายให้ไป อ่านและสรุปมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้ เกี่ยวกับพุทธสาวกในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) พุทธสาวกคือใคร

๒) นักเรียนรู้จักพุทธสาวกท่านใดบ้าง

๓) ทำไมเราจึงเรียนเรื่องเกี่ยวกับพุทธสาวก การสนทนาอาจมีวิถีทัศน์หรือภาพเกี่ยวกับพุทธสาวกประกอบด้วยก็ได้

๕. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าประวัติของพุทธสาวกที่นักเรียนรู้จักให้เพื่อน ๆ และครูฟัง หน้าชั้นเรียน

๖. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นสรุปความหมายของพุทธสาวกและยกตัวอย่างชื่อพุทธสาวกเพิ่มเติม ให้นักเรียนฟัง และบอกให้นักเรียนทราบถึงพุทธสาวกที่จะศึกษาในชั้นนี้ ได้แก่ สามเณรสังกัจจะ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๗. ครูเล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะให้นักเรียนฟัง โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๑) สามเณรสังกัจจะเป็นใคร มาจากไหน

๒) เพราะเหตุใดสามเณรจึงได้ชื่อว่า สังกัจจะ

๓) สามเณรสังกัจจะบวชเมื่อมีอายุเท่าไร

๔) สามเณรสังกัจจะได้ฟังธรรมเรื่องอะไรจึงบรรลุพระอรหันต์

๕) พระเถระรูปใดเป็นคนบวชให้สามเณรสังกัจจะ

๙. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๘ – ๑๐ คน เพื่อร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ

๑๐. ครูกล่าวชมเชยการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

๑๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วให้ผลัดกันส่งตัวแทนกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑) เราได้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้างจากการศึกษาประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๒) ถ้าเรามีความกล้าหาญและความรับผิดชอบ เราจะได้รับผลดีอย่างไร

๑๒. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษา ประวัติของสามเณรสังกัจจะ และผลดีที่เกิดจากความกล้าหาญและความรับผิดชอบ

๑๓. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑๔. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธสาวก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑๕. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ไป ประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน บันทึกผล แล้วนำผลการปฏิบัติมารายงานในชั้นเรียนเป็นระยะ ๆ ขั้นที่ ๕ สรุป

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พุทธสาวก: สามเณรสังกัจจะ โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบ บันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนวาดภาพสามเณรสังกัจจะตอนที่ตนเองชื่นชอบและประทับใจ โดยระบุเหตุผลให้ ชัดเจนว่าชื่นชอบและประทับใจเพราะอะไร ประวัติตอนนั้นให้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้าง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. แบบบันทึกความรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ ครูทักทายนักเรียน พูดคุยเกี่ยวกับคุณธรรมอันเป็นพื้นฐานหรือธรรมะของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนรู้จักและสามารถปฏิบัติได้

๑.๒ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแจ้งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๕ คนโดยวัดความสามารถ เก่ง ปานกลางและอ่อน พร้อมทั้งเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มพร้อมชี้แจงหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม คะแนนของสมาชิกในกลุ่มคือคะแนนของกลุ่ม

๒. ขั้นดึงความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่

๒.๑ นักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า ที่เราศึกษาและปฏิบัติ

๒.๒ นักเรียนบอกเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก ที่เคยศึกษามาของแต่ละคนโดยครูแนะนำเพิ่มเติม

๓. ขั้นฝึกใช้ความรู้ใหม่พร้อมประเมิน

๓.๑ นักเรียนในกลุ่มส่งตัวแทนมารับหนังสือการ์ตูน และนำไปศึกษากันเป็นกลุ่มตามที่ได้จัดไว้โดยเป็นหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนเคยศึกษามาโดยแบ่งหน้าที่กันทำงานได้อย่างถูกต้อง

๓.๒ นักเรียนศึกษาประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจาย โดยศึกษาให้เข้าใจและอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มทำความเข้าใจด้วย

๓.๓ นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกเป็นเบื้องต้นก่อนทำแบบฝึกหัด

๔. ขั้นนำความคิด ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

๔.๑ ประธานส่งตัวแทนกลุ่ม รับแบบฝึกหัด หน่วยที่ ๑ ตัวละครของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูนที่แจกให้แล้ว ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่ ๑ โดยช่วยกันอธิบายลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัวว่าเป็นอย่างไร

๔.๒ นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสรุปว่าตัวละครแต่ละตัวนั้นมีลักษณะนิสัยอย่างไรควรจะมีเป็นแบบอย่างหรือไม่อย่างไร ครูอธิบายเพิ่มเติม

๔.๓ นักเรียนในกลุ่มพิจารณาคำตอบอีกครั้ง และเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มเพื่อน ตัวแทนกลุ่มรับแบบเฉลยแบบฝึกหัด

๕. ชั้นทบทวนความรู้

๕.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เรื่อง จำนวน ๕ ข้อ

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๒. หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนา

๓. หนังสือนิทาน ๕๐๐ ขาดิ

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องเรียนพระพุทธศาสนาของโรงเรียนวัดจันทรมโส

๒. ห้องเรียน

๓. หนังสือนิทานขาดิ ๕๐๐ ขาดิ

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ นอกเวลา และทำผลงานประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ และ จัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตามที่นักเรียนได้ศึกษามาโดยจัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

ลงชื่อ.....

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนรู้

๑. บอกชื่อตัวละครในเรื่องที่ศึกษาได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๒. อธิบายเหตุการณ์สำคัญในหนังสือการ์ตูนได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๓. อธิบายผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตัวละครในนิทานได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๔. บอกคติธรรมในการดำเนินชีวิตต่างดเว้นจากการปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไรในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๕. บอกวิธีการนำหลักธรรมจากการศึกษาเรื่องสามเณรสังกัจจะ ไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับดีมากจำนวน ๒ กลุ่ม ระดับดี ๓ กลุ่ม

๒. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนในกลุ่มพยายามทำงานร่วมกันให้สำเร็จ

๓. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนบางคนในกลุ่มยังขาดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับเพื่อนทำให้กลุ่มทำงานได้ช้าในระยะแรกมักทำให้กลุ่มไม่สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่อง

๔. การปรับปรุงแก้ไข

ให้เพื่อนช่วยเพื่อนในการทำงานสร้างความเข้าใจในเรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม อีกทั้งครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

๕. ผลการพัฒนา

นักเรียนมีผลการเรียนเพิ่มขึ้น

ลงชื่อ พระมหาสมภาร สุวณฺโณ ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ประวัติพุทธสาวก

วิชา พระพุทธศาสนา

เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ตอน เหตุการณ์ในป่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๑ ชั่วโมง

ผู้สอน พระมหาสมควร สุวณฺโณ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๑. สาระสำคัญ

สังกัจจุมาร พออายุได้ ๗ ขวบ เมื่อทราบประวัติของตนเองจากปากของเด็กเพื่อนบ้าน ก็ปรารถนาจะบวช พวกญาติจึงพาไปขอบวชจากพระสารีบุตรในวันบวชพระเถระให้ตบปัญจกรรมฐานแล้วให้บวช สามเณรได้บรรลุพระอรหัตผล พร้อมด้วยปฏิสัมภิทาในขณะที่ปลงผมเสร็จนั่นเอง และได้มีกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถีประมาณ ๓๐ คน ได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแล้วก็ขอบวช เมื่อบวชได้ ๕ พรรษา เรียนปัสสนากรรมฐานจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็มีความประสงค์จะพากันไปปฏิบัติธรรม ณ ป่าแห่งหนึ่ง จึงพากันมาทูลลาพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์เห็นภัยอย่างหนึ่งจักเกิดแก่ภิกษุเหล่านี้ เกรงว่าจะไม่บรรลุธรรม มีสามเณรสังกัจจะเท่านั้นที่จะช่วยเหลือพวกพระเหล่านี้ได้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

• ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส ๑.๑ ป. ๓ /๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อย่างถูกต้อง
๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะได้
๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. สารการเรียนรู้

- ความสำคัญของ สามเณรสังฆกิจจะ

๑. ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน

๒. พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ⇨ สนทนาพูดคุย อภิปราย และบันทึกความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของ
สามเณรสังฆกิจจะ

การงานอาชีพฯ ⇨ ค้นข้อมูลเกี่ยวกับภาพความสำคัญของพระพุทธศาสนาจาก
อินเทอร์เน็ต

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย
ในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U หรือนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้อง
จริยธรรม สนาม หล้าใต้ร่มไม้ ที่วัด ก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ ๒ – ๓ นาที
และแผ่เมตตา

๒. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ

๔. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง พุทธสาวกที่ได้รับมอบหมายให้ไป อ่านและสรุปมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้ เกี่ยวกับพุทธสาวกในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) พุทธสาวกคือใคร

๒) นักเรียนรู้จักพุทธสาวกท่านใดบ้าง

๓) ทำไมเราจึงเรียนเรื่องเกี่ยวกับพุทธสาวก การสนทนาอาจมีวัตถุประสงค์หรือภาพเกี่ยวกับพุทธสาวกประกอบด้วยก็ได้

๕. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าประวัติของพุทธสาวกที่นักเรียนรู้จักให้เพื่อน ๆ และครูฟัง หน้าชั้นเรียน

๖. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นสรุปความหมายของพุทธสาวกและยกตัวอย่างชื่อพุทธสาวกเพิ่มเติม ให้นักเรียนฟัง และบอกให้นักเรียนทราบถึงพุทธสาวกที่จะศึกษาในชั้นนี้ ได้แก่ สามเณรสังกัจจะ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๗. ครูเล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะให้นักเรียนฟัง โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๑) เกิดอะไรขึ้นกับชายผู้ยากไร้

๒) เพราะเหตุใดพระสารีบุตรจึงส่งสามเณรสังกัจจะไปด้วย

๓) สามเณรสังกัจจะแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อไม่ให้พระภิกษุทะเลาะกัน

๔) ทำไมชายยากไร้จึงพาโจร ๕๐๐ มาจับพระภิกษุแทนตัวเอง

๙. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๘ - ๑๐ คน เพื่อร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ

๑๐. ครูกล่าวชมเชยการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

๑๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วให้ผลัดกันส่งตัวแทนกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑) เราได้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้างจากการศึกษาประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๒) ถ้าเรามีความกล้าหาญและความรับผิดชอบ เราจะได้รับผลดีอย่างไร

๑๒. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษา ประวัติของสามเณรสังกัจจะ และผลดีที่เกิดจากความกล้าหาญและความรับผิดชอบ

๑๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าประวัติสาวกและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของ ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนคนละ ๑ ท่าน ต่อ ๑ ศาสนา สรุปบันทึก และจัดทำเป็น รายงานส่งครู ครูตรวจสอบและชี้แนะให้นักเรียนนำไปแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ จากนั้นครูให้ นักเรียนรวบรวมนำไปเก็บไว้เป็นความรู้ประจำชั้นเรียน

๑๔. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑๕. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธสาวก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑๖. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ไป ประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน บันทึกผล แล้วนำผลการปฏิบัติมารายงานในชั้นเรียนเป็นระยะ ๆ ขั้นที่ ๕ สรุป

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พุทธสาวก: สามเณรสังกัจจะ โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบ บันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนวาดภาพสามเณรสังกัจจะตอนที่ตนเองชื่นชอบและประทับใจ โดยระบุเหตุผลให้ ชัดเจนว่าชื่นชอบและประทับใจเพราะอะไร ประวัติตอนนั้นให้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้าง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. แบบบันทึกความรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๒

๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ ครูทักทายนักเรียน พูดคุยเกี่ยวกับคุณธรรมอันเป็นพื้นฐานหรือธรรมะของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนรู้จักและสามารถปฏิบัติได้

๑.๒ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแจ้งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๕ คนโดยวัดความสามารถ เก่ง ปานกลางและอ่อน พร้อมทั้งเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มพร้อมชี้แจงหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม คะแนนของสมาชิกในกลุ่มคือคะแนนของกลุ่ม

๒. ขันติงความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่

๒.๑ นักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า ที่เราศึกษาและปฏิบัติ

๒.๒ นักเรียนบอกเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก ที่เคยศึกษามาของแต่ละคนโดยครูแนะนำเพิ่มเติม

๓. ขันฝึกใช้ความรู้ใหม่พร้อมประเมิน

๓.๑ นักเรียนในกลุ่มส่งตัวแทนมารับหนังสือการ์ตูน และนำไปศึกษากันเป็นกลุ่มตามที่ได้จัดไว้โดยเป็นหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนเคยศึกษามาโดยแบ่งหน้าที่กันทำงานได้อย่างถูกต้อง

๓.๒ นักเรียนศึกษาประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจาย โดยศึกษาให้เข้าใจและอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มทำความเข้าใจด้วย

๓.๓ นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกเป็นเบื้องต้นก่อนทำแบบฝึกหัด

๔. ขันนำความคิด ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

๔.๑ ประธานส่งตัวแทนกลุ่ม รับแบบฝึกหัด หน่วยที่ ๒ ตัวละครของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูนที่แจกให้แล้ว ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่ ๑ โดยช่วยกันอธิบายลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัวว่าเป็นอย่างไร

๔.๒ นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสรุปว่าตัวละครแต่ละตัวนั้นมีลักษณะนิสัยอย่างไรควรจะมีเป็นแบบอย่างหรือไม่อย่างไร ครูอธิบายเพิ่มเติม

๔.๓ นักเรียนในกลุ่มพิจารณาคำตอบอีกครั้ง และเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มเพื่อน ตัวแทนกลุ่มรับแบบเฉลยแบบฝึกหัด

๕. ขั้นทบทวนความรู้

๕.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เรื่อง จำนวน ๕ ข้อ

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนา
๓. หนังสือนิทาน ๕๐๐ ขาดิ

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องเรียนพระพุทธศาสนาของโรงเรียนวัดจันทรมโส
๒. ห้องเรียน
๓. หนังสือนิทานขาดิ ๕๐๐ ขาดิ

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ นอกเวลา และทำผลงานประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ และ จัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตามที่นักเรียนได้ศึกษามาโดยจัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนรู้

๖. บอกชื่อตัวละครในเรื่องที่ศึกษาได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๗. อธิบายเหตุการณ์สำคัญในนิทานได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๘. อธิบายผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตัวละครในหนังสือการ์ตูนได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๙. บอกคติธรรมในการดำเนินชีวิตต่างแวงจากการปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไรในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๑๐. บอกวิธีการนำหลักธรรมจากการศึกษาเรื่องสามเณรสังกัจจะ ไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับดีมากจำนวน ๒ กลุ่ม ระดับดี ๓ กลุ่ม

๒. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนในกลุ่มพยายามทำงานร่วมกันให้สำเร็จ

๓. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนบางคนในกลุ่มยังขาดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับเพื่อนทำให้กลุ่มทำงานได้ช้าในระยะแรกมักทำให้กลุ่มไม่สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่อง

๔. การปรับปรุงแก้ไข

ให้เพื่อนช่วยเพื่อนในการทำงานสร้างความเข้าใจในเรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม อีกทั้งครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

๕. ผลการพัฒนา

นักเรียนมีผลการเรียนเพิ่มขึ้น

ลงชื่อ พระมหาสมควร สุวณฺโณ ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ประวัติพุทธสาวก

วิชา พระพุทธศาสนา

เรื่อง สามเณรสังกัจจาย ตอน โจรกลับใจ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๑ ชั่วโมง

ผู้สอน พระมหาสมควร สุวณฺโณ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๑.สาระสำคัญ

หัวหน้าโจรได้นำสามเณรไปที่ดงนั้นแล้วทำตามพวกลิงขลุ่ยสั่งไว้ เมื่อตระเตรียมทุกอย่างเสร็จแล้ว หัวหน้าโจรได้ถือดาบเดินเข้าไปหาสามเณรหวังจะตัดคอ สามเณรได้นั่งเข้าถ้ำนอนนิ่งอยู่ พอไปถึงหัวหน้าโจรก็ฟันลงเต็มแรงปรากฏว่าดาบงอ เขาเข้าใจว่าฟันไม่ดี จึงยกดาบขึ้นฟันใหม่ ปรากฏว่าดาบพับม้วนจนถึงด้าม หัวหน้าโจนเห็นปาฏิหาริย์เช่นนี้เกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักคิดว่า "ดาบเราฟันหินยังขาด แต่บัดนี้ได้งอพับดังใบตาล ดาบนี้น่าจะมีจิตใจยังรู้คุณของสามเณร เรามีจิตใจยังไม่สำนึกเสียอีก" ได้ทิ้งดาบลงดินแล้วคุกเข่าลงกราบสามเณร พร้อมถามว่า "เณรน้อย คนเป็นพินเห็นพวกผมแล้วต้องตัวสั่นวิ่งหนีไป แต่สำหรับท่านแล้วแม้เพียงความสะดุ้งแห่งจิตก็มีได้มีเลย หน้าตาก็ผุดผ่องแจ่มใส ทำไมท่านจึงไม่ร้องขอชีวิตเล่า" สามเณรออกจากถ้ำแล้วแสดงธรรมแก่หัวหน้าโจรว่า "โยม ธรรมดาอัธยาของพระอรหันต์เป็นเหมือนของหนักวางอยู่บนศิระชะ พระอรหันต์เมื่ออัธยาพนี้แตกไปย่อมยินดี พระอรหันต์จึงไม่กลัวตาย ทุกข์ทางใจย่อมไม่มีแก่พระอรหันต์ผู้ไม่มีความห่วงใย ผู้ก้าวล่วงภัยทุกอย่างได้แล้ว" หัวหน้าโจรพอได้ฟังคำสามเณรแล้ว พร้อมลุกน่องทั้งหมดได้ให้สามเณรแล้วขอบวช

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส ๑.๑ ป. ๓ /๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจายได้ถูกต้อง
๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจายได้
๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจายมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. สารการเรียนรู้

- ความสำคัญของ สามเณรสังฆกิจจะ

๑. ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน

๒. พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ⇨ สนทนาพูดคุย อภิปราย และบันทึกความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของ
สามเณรสังฆกิจจะ

การงานอาชีพฯ ⇨ ค้นข้อมูลเกี่ยวกับภาพความสำคัญของพระพุทธศาสนาจาก
อินเทอร์เน็ต

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย
ในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U หรือนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้อง
จริยธรรม สนาม หลับไต้ร่มไม้ ที่วัด ก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ ๒ – ๓ นาที
และแผ่เมตตา

๒. ครูแจ้งตัวชี้วัดขั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ

๔. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง พุทธสาวกที่ได้รับมอบหมายให้ไป อ่านและสรุปมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้ เกี่ยวกับพุทธสาวกในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) พุทธสาวกคือใคร

๒) นักเรียนรู้จักพุทธสาวกท่านใดบ้าง

๓) ทำไมเราจึงเรียนเรื่องเกี่ยวกับพุทธสาวก การสนทนาอาจมีวัตถุประสงค์หรือภาพเกี่ยวกับพุทธสาวกประกอบด้วยก็ได้

๕. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าประวัติของพุทธสาวกที่นักเรียนรู้จักให้เพื่อน ๆ และครูฟัง หน้าชั้นเรียน

๖. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นสรุปความหมายของพุทธสาวกและยกตัวอย่างชื่อพุทธสาวกเพิ่มเติม ให้นักเรียนฟัง และบอกให้นักเรียนทราบถึงพุทธสาวกที่จะศึกษาในขั้นนี้ ได้แก่ สามเณรสังกัจจะ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๗. ครูเล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะให้นักเรียนฟัง โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๑) พวกโจร ๕๐๐ จับตัวสามเณรสังกัจจะไปเพื่ออะไร

๒) สามเณรสังกัจจะจะรอดจากพิธีปลีกรรมหรือไม่

๓) ทำไมหัวหน้าโจรจึงเอาดาบฟันคอสามเณรสังกัจจะไม่เข้า

๔) สามเณรสังกัจจะแสดงธรรมให้โจร ๕๐๐ ฟังได้ผลเป็นอย่างไร

๙. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๘ - ๑๐ คน เพื่อร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ

๑๐. ครูกล่าวชมเชยการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

๑๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วให้ผลัดกันส่งตัวแทนกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑) เราได้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้างจากการศึกษาประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๒) ถ้าเรามีความกล้าหาญและความรับผิดชอบ เราจะได้รับผลดีอย่างไร

๑๒. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษา ประวัติของสามเณรสังกัจจะ และผลดีที่เกิดจากความกล้าหาญและความรับผิดชอบ

๑๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าประวัติสาวกและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของ ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนคนละ ๑ ท่าน ต่อ ๑ ศาสนา สรุปบันทึก และจัดทำเป็น รายงานส่งครู ครูตรวจสอบและชี้แนะให้นักเรียนนำกลับไปแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ จากนั้นครูให้ นักเรียนรวบรวมนำไปเก็บไว้เป็นความรู้ประจำชั้นเรียน

๑๔. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑๕. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธสาวก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑๖. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ไป ประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน บันทึกผล แล้วนำผลการปฏิบัติมารายงานในชั้นเรียนเป็นระยะ ๆ ขั้นที่ ๕ สรุป

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พุทธสาวก: สามเณรสังกัจจะ โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบ บันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนวาดภาพสามเณรสังกัจจะตอนที่ตนเองชื่นชอบและประทับใจ โดยระบุเหตุผลให้ ชัดเจนว่าชื่นชอบและประทับใจเพราะอะไร ประวัติตอนนั้นให้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้าง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. แบบบันทึกความรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๓

๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ ครูทักทายนักเรียน พูดคุยเกี่ยวกับคุณธรรมอันเป็นพื้นฐานหรือธรรมะของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนรู้จักและสามารถปฏิบัติได้

๑.๒ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแจ้งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๕ คนโดยวัดความสามารถ เก่ง ปานกลางและอ่อน พร้อมทั้งเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มพร้อมชี้แจงหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม คะแนนของสมาชิกในกลุ่มคือคะแนนของกลุ่ม

๒. ขันติงความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่

๒.๑ นักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า ที่เราศึกษาและปฏิบัติ

๒.๒ นักเรียนบอกเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก ที่เคยศึกษามาของแต่ละคนโดยครูแนะนำเพิ่มเติม

๓. ขันฝึกใช้ความรู้ใหม่พร้อมประเมิน

๓.๑ นักเรียนในกลุ่มส่งตัวแทนมารับหนังสือการ์ตูน และนำไปศึกษากันเป็นกลุ่มตามที่ได้จัดไว้โดยเป็นหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนเคยศึกษามาโดยแบ่งหน้าที่กันทำงานได้อย่างถูกต้อง

๓.๒ นักเรียนศึกษาประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจาย โดยศึกษาให้เข้าใจและอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มทำความเข้าใจด้วย

๓.๓ นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกเป็นเบื้องต้นก่อนทำแบบฝึกหัด

๔. ขันนำความคิด ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

๔.๑ ประธานส่งตัวแทนกลุ่ม รับแบบฝึกหัด หน่วยที่ ๓ ตัวละครของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูนที่แจกให้แล้ว ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่ ๑ โดยช่วยกันอธิบายลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัวว่าเป็นอย่างไร

๔.๒ นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสรุปว่าตัวละครแต่ละตัวนั้นมีลักษณะนิสัยอย่างไรควรจะมีเป็นแบบอย่างหรือไม่อย่างไร ครูอธิบายเพิ่มเติม

๔.๓ นักเรียนในกลุ่มพิจารณาคำตอบอีกครั้ง และเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มเพื่อน ตัวแทนกลุ่มรับแบบเฉลยแบบฝึกหัด

๕. ขั้นทบทวนความรู้

๕.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เรื่อง จำนวน ๕ ข้อ

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนา
๓. หนังสือนิทาน ๕๐๐ ขาดิ

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องเรียนพระพุทธศาสนาของโรงเรียนวัดจันทรมโสธร
๒. ห้องเรียน
๓. หนังสือนิทานขาดิ ๕๐๐ ขาดิ

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ นอกเวลา และทำผลงานประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ และ จัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตามที่นักเรียนได้ศึกษามาโดยจัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

ลงชื่อ.....

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนรู้

๑. บอกชื่อตัวละครในเรื่องที่ศึกษาได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๒. อธิบายเหตุการณ์สำคัญในนิทานได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๓. อธิบายผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตัวละครในนิทานได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๔. บอกคติธรรมในการดำเนินชีวิตถ่วงน้ำหนักจากการปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไรในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๕. บอกวิธีการนำหลักธรรมจากการศึกษาเรื่องสามเณรสังกัจจะ ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ในระดับดีมากจำนวน ๒ กลุ่ม ระดับดี ๓ กลุ่ม

๒. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนในกลุ่มพยายามทำงานร่วมกันให้สำเร็จ

๓. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนบางคนในกลุ่มยังขาดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับเพื่อนทำให้กลุ่มทำงานได้ช้าในระยะแรกมักทำให้กลุ่มไม่สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่อง

๔. การปรับปรุงแก้ไข

ให้เพื่อนช่วยเพื่อนในการทำงานสร้างความเข้าใจในเรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม อีกทั้งครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

๕. ผลการพัฒนา

นักเรียนมีผลการเรียนเพิ่มขึ้น

ลงชื่อ พระมหาสมควร สุวณฺโณ ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ประวัติพุทธสาวก

วิชา พระพุทธศาสนา

เรื่อง สามเณรสังกัจจะ ตอน พาไปหาพระพุทธเจ้า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๑ ชั่วโมง

ผู้สอน พระมหาสมควร สุวณฺโณ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๑.สาระสำคัญ

สามเณรได้ตัดผมและชายผ้าด้วยดาบของโจรเหล่านั้นแล้วให้บวชเป็นสามเณรถือศีล ๑๐ เสร็จแล้วได้พาสามเณรเหล่านั้นกลับไปยังที่พักสงฆ์ให้พวกภิกษุทราบความพลัดภัยของตนแล้ว ได้อำลาพวกภิกษุพาสามเณรเหล่านั้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมเทศนาว่า "ผู้มีศีลแม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียวยังประเสริฐกว่าการทำโจรกรรมไม่มีศีลมีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี" ในเวลาจบพระธรรมเทศนา สามเณรเหล่านั้นได้บรรลुพระอรหันต์ทั้งหมด

๒.ตัวชี้วัดชั้นปี

• ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส ๑.๑ ป. ๓ /๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะได้อย่างถูกต้อง
๒. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ
๓. ชื่นชมและนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนได้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. สารการเรียนรู้

- ความสำคัญของ สามเณรสังฆกิจจะ

๑. ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน

๒. พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ⇨ สนทนาพูดคุย อภิปราย และบันทึกความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของ
สามเณรสังฆกิจจะ

การงานอาชีพฯ ⇨ ค้นข้อมูลเกี่ยวกับภาพความสำคัญของพระพุทธศาสนาจาก
อินเทอร์เน็ต

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย
ในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U หรือนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้อง
จริยธรรม สนาม หล้าไต้ร่มไม้ ที่วัด ก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ ๒ – ๓ นาที
และแผ่เมตตา

๒. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และอ่าน
ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง
คำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ

๔. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง พุทธสาวกที่ได้รับมอบหมายให้ไป อ่านและสรุปมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้ เกี่ยวกับพุทธสาวกในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) พุทธสาวกคือใคร

๒) นักเรียนรู้จักพุทธสาวกท่านใดบ้าง

๓) ทำไมเราจึงเรียนเรื่องเกี่ยวกับพุทธสาวก การสนทนาอาจมีวัตถุประสงค์หรือภาพเกี่ยวกับพุทธสาวกประกอบด้วยก็ได้

๕. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าประวัติของพุทธสาวกที่นักเรียนรู้จักให้เพื่อน ๆ และครูฟัง หน้าชั้นเรียน

๖. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นสรุปความหมายของพุทธสาวกและยกตัวอย่างชื่อพุทธสาวกเพิ่มเติม ให้นักเรียนฟัง และบอกให้นักเรียนทราบถึงพุทธสาวกที่จะศึกษาในขั้นนี้ ได้แก่ สามเณรสังกัจจะ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๗. ครูเล่าประวัติของสามเณรสังกัจจะให้นักเรียนฟัง โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๑) พระพุทธเจ้าตรัสว่า การที่พวกท่านตั้งอยู่ในศีล มีชีวิตอยู่แม้วันเดียวในบัดนี้ประเสริฐกว่าการเป็นโจรตั้ง ๑๐๐ ปี หมายความว่าอย่างไร

๒) พระพุทธเจ้าแสดงพระธรรมเทศนาจบสามเณรทั้ง ๕๐๐ บรรลุพระอรหันต์ด้วยอะไร

๓) สามเณรสังกัจจะบวชเมื่อมีอายุเท่าไร

๔) สามเณรสังกัจจะได้ฟังธรรมเรื่องอะไรจึงบรรลุพระอรหันต์

๕) การแสดงพระธรรมเทศนาตรงกับศาสนสุภาษิตว่าอะไร

๙. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๘ – ๑๐ คน เพื่อร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ

๑๐. ครูกล่าวชมเชยการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

๑๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วให้ผลัดกันส่งตัวแทนกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑) เราได้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้างจากการศึกษาประวัติของสามเณรสังกัจจะ

๒) ถ้าเรามีความกล้าหาญและความรับผิดชอบ เราจะได้รับผลดีอย่างไร

๑๒. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษา ประวัติของสามเณรสังกัจจะ และผลดีที่เกิดจากความกล้าหาญและความรับผิดชอบ

๑๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าประวัติสาวกและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของ ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนคนละ ๑ ท่าน ต่อ ๑ ศาสนา สรุปบันทึก และจัดทำเป็น รายงานส่งครู ครูตรวจสอบและชี้แนะให้นักเรียนนำกลับไปแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ จากนั้นครูให้ นักเรียนรวบรวมนำไปเก็บไว้เป็นความรู้ประจำชั้นเรียน

๑๔. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑๕. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธสาวก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ป. ๓ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑๖. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรสังกัจจะ ไป ประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน บันทึกผล แล้วนำผลการปฏิบัติมารายงานในชั้นเรียนเป็นระยะ ๆ ขั้นที่ ๕ สรุป

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พุทธสาวก: สามเณรสังกัจจะ โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบ บันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนวาดภาพสามเณรสังกัจจะตอนที่ตนเองชื่นชอบและประทับใจ โดยระบุเหตุผลให้ ชัดเจนว่าชื่นชอบและประทับใจเพราะอะไร ประวัติตอนนั้นให้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้าง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องสามเณรสังกัจจะ

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. แบบบันทึกความรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๔

๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ ครูทักทายนักเรียน พูดคุยเกี่ยวกับคุณธรรมอันเป็นพื้นฐานหรือธรรมะของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนรู้จักและสามารถปฏิบัติได้

๑.๒ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแจ้งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๕ คนโดยวัดความสามารถ เก่ง ปานกลางและอ่อน พร้อมทั้งเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มพร้อมชี้แจงหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม คะแนนของสมาชิกในกลุ่มคือคะแนนของกลุ่ม

๒. ขันติงความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่

๒.๑ นักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกของพระพุทธเจ้า ที่เราศึกษาและปฏิบัติ

๒.๒ นักเรียนบอกเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก ที่เคยศึกษามาของแต่ละคนโดยครูแนะนำเพิ่มเติม

๓. ขันฝึกใช้ความรู้ใหม่พร้อมประเมิน

๓.๑ นักเรียนในกลุ่มส่งตัวแทนมารับหนังสือการ์ตูน และนำไปศึกษากันเป็นกลุ่มตามที่ได้จัดไว้โดยเป็นหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนเคยศึกษามาโดยแบ่งหน้าที่กันทำงานได้อย่างถูกต้อง

๓.๒ นักเรียนศึกษาประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจาย โดยศึกษาให้เข้าใจและอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มทำความเข้าใจด้วย

๓.๓ นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกเป็นเบื้องต้นก่อนทำแบบฝึกหัด

๔. ชี้นำความคิด ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

๔.๑ ประธานส่งตัวแทนกลุ่ม รับแบบฝึกหัด หน่วยที่ ๔ ตัวละครของหนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูนที่แจกให้แล้ว ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่ ๑ โดยช่วยกันอธิบายลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัวว่าเป็นอย่างไร

๔.๒ นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสรุปว่าตัวละครแต่ละตัวนั้นมีลักษณะนิสัยอย่างไรควรจะมีเป็นแบบอย่างหรือไม่อย่างไร ครูอธิบายเพิ่มเติม

๔.๓ นักเรียนในกลุ่มพิจารณาคำตอบอีกครั้ง และเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มเพื่อน ตัวแทนกลุ่มรับแบบเฉลยแบบฝึกหัด

๕. ขั้นตอนความรู้

๕.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เรื่อง จำนวน ๕ ข้อ

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องสามเณรสังกัจจะ โดยใช้หนังสือการ์ตูนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๒. หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนา

๓. หนังสือนิทาน ๕๐๐ ขาดิ

แหล่งการเรียนรู้

๑. ห้องเรียนพระพุทธศาสนาของโรงเรียนวัดจันทรมโส

๒. ห้องเรียน

๓. หนังสือนิทานขาดิ ๕๐๐ ขาดิ

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ นอกเวลา และทำผลงานประวัติพุทธสาวก เรื่องสามเณรสังกัจจะ และ จัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มในเรื่องสามเณรสังกัจจะ ตามที่นักเรียนได้ศึกษามาโดยจัดป้ายนิเทศแสดงเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและภูมิใจในผลงาน

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

.....

ลงชื่อ.....

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนรู้

๖. บอกชื่อตัวละครในเรื่องที่ศึกษาได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๗. อธิบายเหตุการณ์สำคัญในนิทานได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๘. อธิบายผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตัวละครในนิทานได้ในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๙. บอกคติธรรมในการดำเนินชีวิตต่างดเว้นจากการปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไรในระดับดีมากจำนวน ๓ กลุ่ม ระดับดี ๒ กลุ่ม
๑๐. บอกวิธีการนำหลักธรรมจากการศึกษาเรื่องสามเณรสังกัจจะ ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ในระดับดีมากจำนวน ๒ กลุ่ม ระดับดี ๓ กลุ่ม

๒. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนในกลุ่มพยายามทำงานร่วมกันให้สำเร็จ

๓. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

นักเรียนบางคนในกลุ่มยังขาดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับเพื่อนทำให้กลุ่มทำงานได้ช้าในระยะแรกมักทำให้กลุ่มไม่สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่อง

๔. การปรับปรุงแก้ไข

ให้เพื่อนช่วยเพื่อนในการทำงานสร้างความเข้าใจในเรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม อีกทั้งครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

๕. ผลการพัฒนา

นักเรียนมีผลการเรียนเพิ่มขึ้น

ลงชื่อ พระมหาสมควร สุวณฺโณ ผู้สอน

การประเมินชิ้นงาน / ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างมาปฏิบัติ อย่างน้อย ๕ คุณธรรม แล้ว
รายงานผลตามหัวข้อ ที่กำหนด

ลำดับ ที่	คุณธรรมอันเป็น แบบอย่าง	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			รายชื่อ ผู้รับรอง
			ปฏิบัติ อย่าง สม่ำเสมอ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ	
๑	<u>ตัวอย่าง</u> เมตตา	<u>ตัวอย่าง</u> พฤติกรรมที่แสดงออก				
๒						
๓						
๔						
๕						

ลงชื่อ.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ = ๒ คะแนน

ปฏิบัติบางครั้ง = ๑ คะแนน

ไม่ได้ปฏิบัติ = ๐ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๘ - ๑๐	ดี
๕ - ๗	พอใช้
ต่ำกว่า ๕	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

คำชี้แจง ให้คำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมินและสังเกตพฤติกรรมที่กำหนด

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการสังเกต													
		การสนทนาและ ตอบคำถาม			ความสนใจ			มารยาทในการฟัง และพูด			ร่วมกิจกรรมด้วย ความสนุกสนาน				สรุปผล ผ่าน/ไม่ผ่าน
		๒	๑	๐	๒	๑	๐	๒	๑	๐	๒	๑	๐	รวม	
๑															
๒															
๓															
๔															
๕															
๖															
๗															
๘															
๙															
๑๐															
๑๑															
๑๒															
๑๓															
๑๔															
๑๕															
๑๖															
๑๗															
๑๘															
๑๙															
๒๐															
๒๑															

เกณฑ์การให้คะแนน ๒ = ดี, ๑ = ปานกลาง, ๐ = ต้องปรับปรุงแก้ไข

เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานที่ทำสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น	ผลงานที่ทำสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่	ผลงานที่ทำสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น	ผลงานที่ทำ ไม่สอดคล้อง กับจุดประสงค์
๒. ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางส่วน	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๓. ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานมีความน่าสนใจ แต่ยังไม่มีความคิดแปลกใหม่	ผลงานไม่แสดงแนวคิดใหม่
๔. ผลงานมีความเป็นระเบียบ	ผลงานมีความเป็นระเบียบ แสดงออกถึงความประณีตตั้งใจ	ผลงานส่วนใหญ่มีความเป็นระเบียบ แต่ยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ผลงานมีความเป็นระเบียบแต่มีข้อบกพร่องค่อนข้างมาก	ผลงานส่วนใหญ่ไม่เป็นระเบียบ และมีข้อบกพร่องมาก
๕. ผลงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด	ส่งผลงานตามเวลาที่กำหนด	ส่งผลงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๑-๒ วัน	ส่งผลงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๓-๕ วัน	ส่งผลงานช้ากว่าเวลาที่กำหนดเกินกว่า ๕ วัน

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๒ - ๑๖	ดี
๘ - ๑๑	ปานกลาง

ภาคผนวก (ช)

สื่อหนังสือการ์ตูนสังกัจจะสามเณร

ภาคผนวก (ช)

แบบฝึกหัด

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียน x ทับอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว

.....

๑.ชาตกเป็นเรื่องที่น่ามาจากเรื่องใด

ก.หนังสือพิมพ์ ข.นิตยสาร

ค.พระไตรปิฎก ง.ศิลาจารึก

๒.ชาตกเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

ก.อดีตชาติของพระพุทธเจ้า

ข.ปัจจุบันของพระพุทธเจ้า

ค.อนาคตของพระพุทธเจ้า

ง.เรื่องเล่าของพระเถระ

๓.เหตุใดชาตกจึงใช้รูปแบบนิทาน

ก.เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย

ข.เพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนาน

ค.เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ

ง.เพื่อให้ผู้เล่าเกิดจินตนาการ

๔.พุทธสาวกหมายถึงข้อใด

ก.ชาติกำเนิดของพระพุทธเจ้า

ข.ประวัติสามเณร

ค.สาวกของพระพุทธเจ้า

ง.พระพุทธเจ้า

๕.ทำไมสามเณรสังกัจจายจึงมีชื่อว่า เกี่ยว

ก.ตะขอเกี่ยวหางตา

ข.มารดาเสียชีวิตขณะอยู่ในท้อง

ค.มารดาตั้งครรภ์

ง.เผาศพไม้ไหม้

๖.สังกัจจายบวชเณรตอนอายุกี่ปี

ก. ๕ ปี ข. ๖ ปี ค. ๗ ปี ง. ๘ ปี

๗.สังกัจจายบรรลุนิพพานตอนไหน

ก.ตอนอายุ ๖ ขวบ ข.ตอนปลงผม

ค.บวชเป็นสามเณร ง.นั่งสมาธิ

๘.สามเณรสังกัจจายจะมีอาจารย์ชื่อว่าอะไร

ก.พระพุทธเจ้า ข.พระภิกษุ

ค.พระสารีบุตร ง.พระบวชใหม่

๙.พระภิกษุผู้บวชมาใหม่พร้อมกันกับสังกัจจายมีจำนวนกี่รูป

ก. ๒๐ รูป ข. ๓๐ รูป ค. ๔๐ รูป ง. ๕๐ รูป

๑๐.เหตุใดพระภิกษุผู้บวชใหม่จึงไปปฏิบัติธรรมในป่า

ก.เพราะต้องการความสงบ

ข.เพราะมีพระภิกษุเยอะ

ค.อยากอยู่เงียบ ๆ

ง.ไปจำพรรษาที่อื่น

๑๑.เพราะเหตุใดจึงส่งสามเณรไปช่วยพระภิกษุ

ก.อาจเกิดความวุ่นวาย

ข.สามเณรจะช่วยแก้ปัญหาได้

ค.ให้ความรู้ด้านการปฏิบัติธรรม

ง.เป็นแบบอย่างที่ดีทางศีลธรรม

๑๒.ทำไมพระภิกษุจึงตัดสินใจจำพรรษาในหมู่บ้านนั้น

ก.อยากมีพระภิกษุเยอะ ๆ

ข.เพื่อจะได้มีพระจำพรรษา

ค.เกิดความเลื่อมใสและต้องการอุปถัมภ์

ง.ถูกทุกข้อ

๑๓.การที่สามเณรสังกัจจะไปกับโจร แสดงว่ามี
คุณธรรมข้อใด

- ก. ความกตัญญู ข. ความกล้าหาญ
ค. ความมีเมตตา ง. ความสามัคคี

๑๔. ข้อใดคือผลที่เกิดจากการที่โจรใช้ดาบฟัน
คอสามเณร

- ก. ดาบหักเป็น 2 ส่วน
ข. ดาบกระเด็นหลุดจากมือ
ค. ดาบงอคมกระทบมือโจร
ง. ดาบมันเหมือนใบตาล

๑๕.การที่สามเณรสังกัจจะพาสามเณรบริวาร
ไปเยี่ยมพระภิกษุ แสดงว่าเป็นคนอย่างไร

- ก. รับผิดชอบ ข. กล้าหาญ
ค. กตัญญู ง. เสียสละ

๑๖.สามเณรสังกัจจะมีสามเณรบริวารทั้งหมดกี่
รูป

- ก. ๑๐๐ รูป ข. ๓๐๐ รูป
ค. ๕๐๐ รูป ง. ๘๐๐ รูป

๑๗.ในเรื่องสามเณรสังกัจจะสอนหลักธรรม
ต่างๆ มากมาย ยกเว้นข้อใด

- ก. ความสามัคคี ข. ความกล้าหาญ
ค. ความอดทน ง. ความกตัญญู

๑๘.สามเณรใช้วิธีใดในการแก้ปัญหาเพื่อให้โจร
กลับใจเป็นคนดี

- ก. อ้อนวอน ข. แสดงธรรมโปรด
ค. นั่งเฉยๆ ง. นั่งสมาธิแผ่เมตตาจิต

๑๙. เพราะเหตุใดโจรจึงตัดสินใจบวชเป็นศิษย์
ของสามเณร

- ก. ชึ่งในรสพระธรรม ข. มีความศรัทธา
ค. กลับตัวเป็นคนดี ง. ไม่อยากทำความชั่ว

๒๐.คนที่ฉลาดมีปัญหาจะมีผลอย่างไร

- ก. เป็นที่รักใคร่ของทุกคน
ข. เป็นที่รังเกียจของคนอื่น
ค. แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
ง. ไม่มีคนคบค้าสมาคมด้วย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียน x ทับอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว

๑.ชาตกเป็นเรื่องที่น่ามาจากเรื่องใด

ก.หนังสือพิมพ์ ข.นิตยสาร

ค.พระไตรปิฎก ง.ศิลาจารึก

๒.ชาตกเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

ก.อดีตชาติของพระพุทธเจ้า

ข.ปัจจุบันของพระพุทธเจ้า

ค.อนาคตของพระพุทธเจ้า

ง.เรื่องเล่าของพระเถระ

๓.เหตุใดชาตกจึงใช้รูปแบบนิทาน

ก.เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย

ข.เพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนาน

ค.เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ

ง.เพื่อให้ผู้เล่าเกิดจินตนาการ

๔.พุทธสาวกหมายถึงข้อใด

ก.ชาติกำเนิดของพระพุทธเจ้า

ข.ประวัติสามเณร

ค.สาวกของพระพุทธเจ้า

ง.พระพุทธเจ้า

๕.ทำไมสามเณรสังกัจจายจึงมีชื่อว่า เกียว

ก.ตะขอเกี่ยวหางตา

ข.มารดาเสียชีวิตขณะอยู่ในท้อง

ค.มารดาตั้งครรรภ์

ง.เผาศพไม่ไหม้

๖.สังกัจจายบวชเณรตอนอายุกี่ปี

ก. ๕ ปี ข. ๖ ปี ค. ๗ ปี ง. ๘ ปี

๗.สังกัจจายบรรลุนิพพานตอนไหน

ก.ตอนอายุ ๖ ขวบ

ข.ตอนปลงศพ

ค.บวชเป็นสามเณร

ง.นั่งสมาธิ

๘.สามเณรสังกัจจายจะมีอาจารย์ชื่อว่าอะไร

ก.พระพุทธเจ้า

ข.พระภิกษุ

ค.พระสารีบุตร

ง.พระบวชใหม่

๙.พระภิกษุผู้บวชมาใหม่พร้อมกับสังกัจจายมีจำนวนกี่รูป

ก. ๒๐ รูป ข. ๓๐ รูป ค. ๔๐ รูป ง. ๕๐ รูป

๑๐.เหตุใดพระภิกษุผู้บวชใหม่จึงไปปฏิบัติธรรมในป่า

ก.เพราะต้องการความสงบ

ข.เพราะมีพระภิกษุเยอะ

ค.อยากอยู่เงียบ ๆ

ง.ไปจำพรรษาที่อื่น

๑๑.เพราะเหตุใดจึงส่งสามเณรไปช่วยพระภิกษุ

ก.อาจเกิดความวุ่นวาย

ข.สามเณรจะช่วยแก้ปัญหาได้

ค.ให้ความรู้ด้านการปฏิบัติธรรม

ง.เป็นแบบอย่างที่ดีทางศีลธรรม

๑๒.ทำไมพระภิกษุจึงตัดสินใจจำพรรษาในหมู่บ้านนั้น

ก.อยากมีพระภิกษุเยอะ ๆ

ข.เพื่อจะได้มีพระจำพรรษา

ค.เกิดความเลื่อมใสและต้องการอุปถัมภ์

ง.ถูกทุกข้อ

๑๓.การที่สามเณรสังกัจจะไปกับโจร แสดงว่ามี
คุณธรรมข้อใด

ก. ความกตัญญู ข.ความกล้าหาญ

ค.ความมีเมตตา ง.ความสามัคคี

๑๔. ข้อใดคือผลที่เกิดจากการที่โจรใช้ดาบฟัน
คอสามเณร

ก.ดาบหักเป็น 2 ส่วน

ข. ดาบกระเด็นหลุดจากมือ

ค.ดาบงอคมกระแทบมือโจร

ง.ดาบมันเหมือนใบตาล

๑๕.การที่สามเณรสังกัจจะพาสามเณรบริวาร
ไปเยี่ยมพระภิกษุ แสดงว่าเป็นคนอย่างไร

ก. รับผิดชอบ ข.กล้าหาญ

ค.กตัญญู ง.เสียสละ

๑๖.สามเณรสังกัจจะมีสามเณรบริวารทั้งหมดกี่
รูป

ก. ๑๐๐ รูป ข. ๓๐๐ รูป

ค. ๕๐๐ รูป ง. ๘๐๐ รูป

๑๗.ในเรื่องสามเณรสังกัจจะสอนหลักธรรม
ต่างๆ มากมาย ยกเว้นข้อใด

ก. ความสามัคคี ข.ความกล้าหาญ

ค. ความอดทน ง.ความกตัญญู

๑๘.สามเณรใช้วิธีใดในการแก้ปัญหาเพื่อให้โจร
กลับใจเป็นคนดี

ก.อ้อนวอน ข.แสดงธรรมโปรด

ค.นั่งเฉยๆ ง.นั่งสมาธิแผ่เมตตาจิต

๑๙. เพราะเหตุใดโจรจึงตัดสินใจบวชเป็นศิษย์
ของสามเณร

ก.ซึ่งในรสพระธรรม ข.มีความศรัทธา

ค.กลับตัวเป็นคนดี ง.ไม่อยากทำความชั่ว

๒๐.คนที่ฉลาดมีปัญหาจะมีผลอย่างไร

ก.เป็นที่รักใคร่ของทุกคน

ข.เป็นที่รังเกียจของคนอื่น

ค.แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

ง.ไม่มีคนคบค้าสมาคมด้วย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : พระมหาสมควร สุวณฺโณ (คัมสุวรรณ)

ว/ด/ป เกิด : วันศุกร์ ที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

ภูมิลำเนา : บ้านเลขที่ ๑๑ / ๘ หมู่ ๘ ตำบลด่านแม่คำมัน
อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ๕๓๒๑๐

วุฒิการศึกษา : จบประถมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนด่านแม่คำมัน
ตำบลด่านแม่คำมัน อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

: จบมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนด่านแม่คำมัน
ตำบลด่านแม่คำมัน อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

: ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มัธยมศึกษา
ตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

: สอบได้ น.ธ. เอก สำนักเรียนวัดท่าถนน ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง
จังหวัดอุตรดิตถ์

: จบ พธ.บ. คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาจริยศึกษา
มจร ห้องเรียนพิเศษโลก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

เข้าศึกษา : ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

สำเร็จการศึกษา : ๑๐/กุมภาพันธ์/๒๕๖๒

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๙๗๗ วัดจันทรสโมสร ซอยสามเสน ๒๕ ถนนนครไชยศรี เขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐๘๔-๔๕๔๕-๒๖๙
E-mail : somkuan๕๒๖๙@gmail.com